

**Tiszafüredi Kossuth Lajos Gimnázium
és Általános Iskola**

5350, Tiszafüred, Baross utca 36.

Telefon: (59) 511 - 114, (59) 352-932
Titkárság: (59) 350-220

iskola.klg.tiszafured@karcagitk.hu

www.kossuth-tfured.edu.hu

EP Nagykövet Iskola
Program

ÖKOISKOLA

Language
Cert
VIZSGAHELY

TISZAFÜREDI KOSSUTH LAJOS GIMNÁZIUM ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024.

TARTALOMJEGYZÉK

1. PREAMBULUM	6
2. AZ ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA	7
3. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	8
4. ADATOK AZ INTÉZMÉNYRŐL	9
5. AZ ISKOLA MÚLTJA	10
6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM TELJESÍTÉSÉNEK FELTÉTELEI	13
6.1 SZEMÉLYI FELTÉTEL	13
6.2 KÜLSŐ KÖRNYEZET	13
6.3 ISKOLAI TRADÍCIÓK, HAGYOMÁNYOK	14
6.4 NEVELŐTESTÜLETI KÖTELEZETTSÉGEK	14
7. A NEVELŐTESTÜLET PEDAGÓGIAI HITVALLÁSA	15
8. INTEGRÁCIÓS PEDAGÓGIAI RENDSZER	18
8.1 PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK SZERINT AZ ISKOLÁBAN:.....	18
8.2 PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK MEGVALÓSULÁSA ÉRDEKÉBEN ISKOLÁNKBAN.....	18
8.3 INTEGRÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK.....	18
8.4 SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS:.....	19
8.5 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAI:	19
8.6 A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	19
8.7 A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK	19
8.8 SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK.....	19
8.9 A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI ZAVARRAL KÜZDŐ DIÁKOK ÉS TANÁRAIK SEGÍTSÉGÉREÁLL:	20
8.10 PROBLÉMAKEZELÉS:.....	20
8.11 ALKALMAZOTT MÓDSZEREK:.....	20
9. NEVELÉSI HÁTTÉR	21
9.1 PEDAGÓGIAI CÉLKITŰZÉSEK; AZ OKTATÓ-NEVELŐ TEVÉKENYSÉG LEGFONTOSABB TARTALMI ÉS SZERKEZETI ELEMEI.....	21
10. A GIMNÁZIUMBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI	25
10.1 FEJLESZTÉSI TERÜLETEK – NEVELÉSI CÉLOK	25
10.2 AZ ERKÖLCSI NEVELÉS.....	25
10.3 NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS	26
10.4 ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS	26
10.5 AZ EURÓPAI DIMENZIÓ TANÍTÁSA.....	27
10.6 AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KULTÚRA FEJLESZTÉSE	28
10.7 A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS.....	29
10.8 A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS	29
10.9 FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESSÉG	30
10.10 FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG	30
10.11 PÁLYAORIENTÁCIÓ	32
10.12 GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS	32
10.13 MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS.....	33
10.14 A TANULÁS TANÍTÁSA.....	33
10.15 ÁLTALÁNOS KOMPETENCIÁK	34
10.15.1 KOMMUNIKÁCIÓS KOMPETENCIÁK	34
10.15.1.1 ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ	34
10.15.1.2 IDEGEN NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ	35
10.15.3. A MATEMATIKAI, GONDOLKODÁSI KOMPETENCIÁK.....	37
10.15.4 DIGITÁLIS KOMPETENCIÁK	39
10.15.5 A SZEMÉLYES ÉS TÁRSAS KAPCSOLATI KOMPETENCIÁK.....	40

10.15.6	MUNKAVÁLLALÓI, INNOVÁCIÓS ÉS VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIÁK	43
10.15.7	A KREATIVITÁS, A KREATÍVALKOTÁS, ÖNKIFEJEZÉS ÉS KULTURÁLIS TUDATOSSÁG KOMPETENCIÁI.....	44
10.15.8	A TANULÁS KOMPETENCIÁI	46
11.	KÉPZÉSI RENDSZERÜNK	48
11.1	NYOLCOSZTÁLYOS GIMNÁZIUM	48
11.2	NÉGYOSZTÁLYOS GIMNÁZIUM.....	50
11.3	FELNŐTTOKTATÁS - ESTI MUNKAREND	53
11.4.	RENDVÉDELMI KÉPZÉS	53
11.5	HONVÉD KADÉT PROGRAM	56
12.	A PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG IRÁNYELVEI	57
12.1	A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	57
12.2.	RÉSZVÉTEL A „HATÁRTALANUL” PÁLYÁZATI PROGRAMBAN.....	58
13.	PEDAGÓGUSOKKAL SZEMBENI INTÉZMÉNYI	64
13.1	HUMÁN MUNKAKÖZÖSSÉG – INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK	64
13.2	NYELVI MUNKAKÖZÖSSÉG – INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK.....	66
13.3	TESTNEVELÉS -HKP MUNKAKÖZÖSSÉG - INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK.....	68
13.4	REÁL MUNKAKÖZÖSSÉG-INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK	70
13.5.	OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKAKÖZÖSSÉG – INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK	72
14.	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	76
14.1	A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK.....	76
14.2	A TEHETSÉGFEJLESZTÉS LEHETSÉGES SZERVEZETI KERETEI.....	78
14.3	A TEHETSÉGGONDOZÁS SZERVEZÉSEK	80
14.4	A TEHETSÉGFEJLESZTÉS MÓDJAI.....	82
14.5	A TANULÁSI KUDARCNAL KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM	83
14.6	AZ SNI TANULÓK SÉRÜLÉS TÍPUSÁHOZ ÉS FOKÁHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐPROGRAM.....	85
14.7	KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS A TANULÓCSOPORTOKBAN	88
15.	AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉRVÉNYESÍTÉSE,.....	89
16.	IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK	92
17.	KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL.....	93
1.	A TANULÓK KÖZÖSSÉGÉT ÉRINTŐ KAPCSOLATTARTÁSI FORMÁK.....	93
2.	KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL.....	93
3.	A PEDAGÓGUSOK KÖZÖSSÉGÉT ÉRINTŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁK:	95
4.	SAKMAI EGYÜTTMŰKÖDÉS A FENNTARTÓVAL (KARCAGI TANKERÜLETI KÖZPONT)	95
5.	KAPCSOLAT A KÜLSŐ PARTNEREKSEL	96
18.	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYZATA	97
18.1	TÖRVÉNYI HÁTTÉR:	97
18.2	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK CÉLJA AZON TANULÓ OSZTÁLYZATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSA,.....	97
18.3	A VIZSGASZABÁLYZAT HATÁLYA.....	97
18.4	HATÁLYA KITERJED AZ INTÉZMÉNY VALAMENNYI TANULÓJÁRA:.....	97
18.5	TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK:	98
18.6	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓKRA, ILLETVE A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ VIZSGÁZÓKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK	102
18.7	JOGORVOSLATI LEHETŐSÉGEK	103
19.	AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI	103
19.1	A FELVÉTELI ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI	104
19.2	TANULÓ MÁS INTÉZMÉNYBŐL VALÓ ÁTVÉTELE	104
20.	AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEKELSAJÁTÍTÁSA	105
20.1	AZ ISKOLAI ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS OKTATÁSÁNAK CÉLJA, FELADATA.....	105
20.2	AZ ISKOLÁBAN ZAJLÓ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS ALAPVETŐ FELADATAI:	105

20.3	AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁNAK FORMÁI.....	105
21.1	ÉRTELMI NEVELÉS.....	106
21.2	ÉRZELMI NEVELÉS.....	107
21.3	SZOCIALIZÁCIÓS KÉSZSÉGEK FEJLESZTÉSE.....	107
21.4	ÖNÉRTÉKELÉSRE NEVELÉS.....	108
21.5	TESTI NEVELÉS – EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD	108
22.	EGÉSZSÉGNEVELÉS – EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMUNK.....	108
23.	A TANULÓ TUDÁSÁNAK MINŐSÍTÉSE	114
23.1.	A TANULÓ TUDÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK MÓDJA.....	114
23.2	ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTOK A KÜLÖNBÖZŐ TANTÁRGYAKBAN	115
23.3	NEVELÉSI EREDMÉNYEK ÉRTÉKELÉSE	133
23.4	A SZORGALOM ÉRTÉKELÉSÉNEK KÖVETELMÉNYRENDSZERE	135
23.5	AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉS ELVEI ÉS ELVÁRÁSAI	136
24.	KÖVETELMÉNYRENDSZER ÉS AZ ÁLLAMI VIZSGÁK	136
24.1.	AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEKKIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	137
25.	A TANÓRAI, A TANÓRÁN KÍVÜLI, A KÖTELEZŐ ÉS A VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK ÉS A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ESETÉBEN A PEDAGÓGUS VÁLASZTÁS SZABÁLYOZÁSA	138
26.	IKT STRATÉGIÁNK	139
26.1	BEVEZETÉS.....	139
	AZ IKT FEJLESZTÉSEK TARTALMI VONATKOZÁSAI	141
	A TANÁRI MUNKA IKT CÉLJAI	143
	AZ IKT STRATÉGIA KIALAKÍTÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK MEGNEVEZÉSE.....	143
	HELYZETELEMZÉS	144
	AZ INTÉZMÉNY HARDVER – ÉS SZOFTVER FELTÉTELEI (A)	144
	INFORMATIKAI HÁLÓZAT (B).....	148
	IKT TARTALOM (C)	149
	BELSŐ TARTALOMSZOLGÁLTATÁS (D)	149
	ADATBIZTONSÁG (E)	150
	PEDAGÓGIAI ÉRTÉK (F)	150
	ICDL (G)	151
	SWOT ELEMZÉS – AZ ÉRINTETT INFORMATIKAI TERÜLETEK ÖSSZEVETÉSÉVEL	152
	A JÖVŐKÉP, KÜLDETÉSNYILATKOZAT MEGFOGALMAZÁSA	155
	A CÉLOK ÉS A FEJLESZTENDŐ KULCS TERÜLETEK BEMUTATÁSA	156
	ÖSSZEGZÉS.....	159
27.	„EFOP-3.1.5-16-2016-00001: A TANULÓI LEMORZSOLÓDÁSSAL VESZÉLYEZTETETT INTÉZMÉNYEK TÁMOGATÁSA” CÍMŰ KIEMELT PROJEKT	162
28.	A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK	165
29.	AZ INTÉZMÉNYI ÓRATERVI HÁLÓK.....	166
	NYOLCOSZTÁLYOS KÉPZÉS.....	166
	TANTÁRGYI RENDSZER ÉS ÓRASZÁMOK 5-8. ÉVFOLYAM.....	166
	TANTÁRGYI RENDSZER ÉS ÓRASZÁMOK 9-12. ÉVFOLYAM	167
	NÉGYOSZTÁLYOS KÉPZÉS - EMELT SZINTŰ.....	167
	NÉGYOSZTÁLYOS KÉPZÉS – HONVÉD KADÉT PROGRAM	168
	NÉGYOSZTÁLYOS KÉPZÉS – ÁLTALÁNOS TANTERVŰ	169
	NÉGYOSZTÁLYOS KÉPZÉS - RENDVÉDELMI KÉPZÉS	170
	.VÁLTOZÁS A 2023/2024-es TANÉVTŐL A 9. ÉVFOLYAMON INDUL.....	172
30.	TISZAFÜREDI KOSSUTH LAJOS GIMNÁZIUM ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLA TAGINTÉZMÉNYEI	175

30.1	A TAGINTÉZMÉNYEK KÜLDETÉSNYILATKOZATA	175
30.2	AZ ISKOLA JÖVŐKÉPE	176
31.	NEVELÉSI PROGRAM	177
31.1	AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI	177
31.2	AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI, SZÍNTEREI – A PEDAGÓGUSOK, OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI	180
31.3	A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	185
31.4	A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK, EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK	199
31.5	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	210
31.6	A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK	214
31.7	A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	217
31.8	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	219
31.9	A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL SZABÁLYAI	221
31.10	AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	222
32.	AZ ISKOLA HELYI TANTERVE.....	224
32.1	ÓRATERVEK A 2020-AS NAT-HOZ ILLESZKEDŐEN:	224
32.2	A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK	226
32.3	A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	227
32.4	AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	227
32.5	A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA	228
32.6	A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJJA, A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	234
32.7	A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	235
32.7.1	AZ ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK, AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLATAI.....	237
32.7.2	AZ ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁS FORMÁI	238
32.7.3	OKTATÁSI EREDMÉNYVIZSGÁLATOK	239
32.7.4	A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE.....	239
32.7.5	AZ ÉRTÉKELÉS KATEGÓRIÁI ELSŐ OSZTÁLYTÓL A MÁSODIK ÉVFOLYAM FÉLÉVÉIG.....	239
32.7.6	A TANTÁRGYI ÉRDEMJEK ÉS OSZTÁLYZATOK KRITÉRIUMAI.....	240
32.8	A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	241
32.9	A TANULÓK TOVÁBBHALADÁSA	243
32.10	A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	244
33.	KOMPLEX ALAPPROGRAM.....	245
	ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK	245
	FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK	246
	A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:	250
	A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAKÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ	256
	A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA	257
	AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK.....	257
	JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN.....	258
34.	„EFOP-3.1.5-16-2016-00001: A TANULÓI LEMORZSOLÓDÁSSAL VESZÉLYEZTETETT INTÉZMÉNYEK TÁMOGATÁSA”	
	CÍMŰ KIEMELT PROJEKT	258
34.1	A PROJEKT INDOKOLTSÁGA, A FŐBB TEVÉKENYSÉGEK, A PROJEKT VÁRHATÓ EREDMÉNYEI.....	258

1. PREAMBULUM

Ön a Tiszafüredi Kossuth Lajos Gimnázium és Általános Iskola pedagógiai programját „tartja a kezében”. A következő oldalakon bemutatjuk iskolánk elképzeléseit, megismerhetik pedagógiai, nevelési tervünket, törekvéseinket, szakmai hitvallásunkat. Pedagógiai Programunkban arra vállalkoztunk, hogy meghatározzuk jelenlegi helyzetünket, és terveket szőjünk az előttünk álló időszakra.

A Köznevelési törvény kimondja, hogy az iskolában a nevelő-oktató munkát pedagógiai program szerint kell folytatni, továbbá meghatározza a pedagógiai program lényeges elemeit, tartalmát. Intézményünk nevelőtestülete által készített és elfogadott pedagógiai program a törvénynek megfelelően a NAT-ra épülő kerettantervnek, a helyi igényeknek (fenntartó, szülők, mikrokörnyezet) és a tanulók szükségleteinek, érdeklődésének figyelembevételével, valamint a lehetőségek számbavételével készült.

Gimnáziumunkat 1951-ben alapították. Az alapítók célja a fiatalok humánusra, toleranciára, a tanulás és a tudás tiszteletére való nevelése. Ahogy napjainkban, úgy a múlt század közepén is az egyetemi továbbtanulás feltétele a sikeres érettségi vizsga volt. A korabeli tanárok munkájukkal a tiszafüredi gyerekek számára biztosították azt az esélyt, hogy tehetségük kibontakoztatásával eljussanak az egyetemre, majd szakterületük és hivatásuk mestereivé váljanak. Mi, akik ma a gimnázium tanárai vagyunk, kötelességünknek érezzük, hogy kiváló elődeink nyomdokain haladjunk.

Az alapvető célok az eltelt több mint hatvan év elteltével sem változtak, de a XXI. századba lépve alkalmazkodnunk kell a modern kor kihívásaihoz. Diákjainkat fel kell készítenünk a közép és emelt szintű érettségire, ami a legfontosabb feltétele az állami finanszírozású felsőoktatásba történő bekerülésüknek. Hasonlóan fontos a legalább egy középfokú nyelvvizsga megszerzése is. Mai végzőseinknek már nem csak szakterületük hazai mezőnyében kell helytállniuk, de a globalizáció miatt nemzetközi összehasonlításban is versenyképes tudásra van szükségünk. Oktatási és nevelési programunk valamint a szakszerű és kitartó munkánk ennek a tudásnak a megszerzésére irányul.

Intézményünkben négy és nyolc évfolyamos gimnáziumi képzés működik. Az általános iskolások felvételi vizsgája, a kompetenciamérésekre történő felkészítés, a belső vizsgáink, a csoportbontások, a szaktárgyi szakköreink, a fakultációs lehetőségek és az érettségi felkészítés a legfontosabb elemei annak, hogy teljesítsük a gimnáziummal szembeni szülői, tanulói és fenntartói elvárásokat.

A 10-18 éves életkorban, a gimnáziumi évek időszakában a tanuláson kívül az is nagyon fontos, hogy a gyerekek tartalmas diákélet részesei legyenek. Az iskolai közösségi és kulturális élmények talán egész életükre meghatározóak lesznek. A diákönkormányzat rendezvényei, a táboraink, a sportprogramjaink, a szakköreink, a könyvtárunk, az énekkar, az Akkreditált kiváló Tehetségpont státuszunk, a Honvéd Kadét Program, az EPAS címünk és a Kossuth-napok azok a specialitásaink, amelyek ezt a célt igyekeznek megvalósítani. Nagyon fontosnak tarjuk azt is, hogy a tanáraink tanórán kívüli foglalkozásokat tartsanak. Mindezeknek köszönhetően „kossuthosnak lenni” életre szóló élményt jelent. Alapvető célunk megőrizni a Kossuth Gimnázium arculatát.

Nevelési célkitűzéseinket együtt kívánjuk megvalósítani a pedagógusokkal, a gyerekekkel, a szülőkkel és a fenntartóval, és csak olyan programot vállalunk fel, amit a fenntartóval együtt teljesíteni is tudunk.

Pedagógiai Programunk a fenti célok elérését segítő nevelési programot és a helyi tantervet tartalmazza.

2. AZ ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA

A Tiszafüredi Kossuth Lajos Gimnázium és Általános Iskola fontosnak tartja, hogy az intézményegységeinek együttműködésében rejlő erőkre építve megőrizze és továbbfejlessze a tagintézmények által fölhalmozott szellemi és anyagi értékeket. Tudatosan törekszünk arra, hogy a tagintézményekkel együtt művelt, széles látókörű, kulturált embereket képezzünk. Az általános iskoláink a sikeres középiskolai továbbtanulásra, a gimnáziumunk pedig alapvetően az érettségire illetőleg az egyetemi, főiskolai felvételre készít fel.

Intézményünk alapítása óta a mai napig folyamatosan képes volt a kor szellemi és gazdasági kihívásaihoz alkalmazkodni. Fontosnak tartjuk, hogy a megszerzett tudás magabiztos birtoklása mellett diákjainkban kialakuljon az igény a továbbfejlődésre az egész életen át tartó tanulás eszményének szellemében.

3. JOGSZABÁLYI HÁTTER

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMIrendelet
- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- 401/2023.(VIII.30.) Korm.rendelet A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről.
- A 2012. évi CXXIV. tv. az Nkt. módosításáról
- A 2012. évi CXXV. tv. a tankönyvpiac rendjéről
- 229 /2012. (VIII.28.) Korm. rendelet az Nkt. végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- A 7/2014. (I. 17.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 6/2014. (I. 29.) EMMI rendelet az egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V.24.) OM rendelet

4. ADATOK AZ INTÉZMÉNYRŐL

Az iskola neve: Tiszafüredi Kossuth Lajos Gimnázium és Általános Iskola

címe: 5350 Tiszafüred, Baross Gábor u. 36.

Rövid neve: Kossuth Lajos Gimnázium

Telephelye: 5350 Tiszafüred, Petőfi utca 17-19.

Tagintézményei és telephelyei:

1. Tiszafüredi Kossuth Lajos Gimnázium Kossuth Lajos Általános Iskolája

Ügyviteli telephelye: 5350 Tiszafüred, Kossuth tér 2.

2. Tiszafüredi Kossuth Lajos Gimnázium Nagyiváni Általános Iskolája

Ügyviteli telephelye: 5363 Nagyiván, Fő út 65.

Telephelye: 5363 Nagyiván, Fő út 68.

Telephelye: 5362 Tiszaörs, Rákóczi u.7-9.

Az intézményfenntartó:

Karcagi Tankerületi Központ /5300 Karcag, Táncsics Mihály krt.15./

Az intézmény alaptevékenysége:

- Általános iskolai nevelés-oktatás 1-8. osztályig
- Általános iskolák: egész napos iskola/napközi/tanulószoza
- Gimnázium: tanulószoza 5.-8. évfolyamon a gimnáziumban
- Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása
- Gimnáziumi nevelés-oktatás /5-12. évf./:
  - nyolcosztályos képzés
  - négyosztályos – emelt szintű képzés
  - négyosztályos – általános tantervű képzés
  - négyosztályos – rendvédelmi képzés
  - négyosztályos – honvéd kadét program
- Felnőttoktatás esti munkarend
- Nyelvi előkészítő
- ICDL-vizsgáztatás
- LanguageCert nyelvvizsgáztatás

5. AZ ISKOLA MÚLTJA

„Minden letűnő nemzedék egy lépcsőfok,
melyről az utána következő magasabbra emelkedik.”

/Kossuth Lajos/

A Gimnáziumunk 1951 szeptemberében kezdte meg működését négyosztályos gimnáziumként, Állami Általános Gimnázium néven, ami 1952/53-as tanévtől Állami Kossuth Lajos Gimnáziumra változott. Az 1951/52-es tanévre 37 tanuló iratkozott be, a tanulók többsége (29 fő) tiszafüredi volt. A gimnáziumnak a mai Kossuth Lajos Általános Iskola épülete adott helyet. 1968 szeptemberében már egy teljesen újonnan épített épületben folyt az oktatás, s a gimnázium fokozatosan a vármegye legkorszerűbben felszerelt gimnáziumai közé tartozott.

Az intézmény profilja az idők folyamán nagyon kiszélesedett. Az általános gimnázium nappali tagozat mellett megjelent az esti tagozat, 1987-ben megindult a kereskedelmi szakközépiskolai képzés, mely aztán kibővült a közgazdasági szakiránnyal. A későbbiekben a Szolnoki Főiskola bázisiskolájaként elindulhatott a felsőfokú szakképzés idegenforgalmi és kereskedelmi területen.

1991-től jött létre a nyolcosztályos gimnáziumi tagozat, évfolyamonként egy osztállyal.

Az intézményhez kezdettől fogva hozzátartozott egy kollégium is, a maga pedagógiai programjával. A városban működő két középiskola igényelte a kollégium működését. Az utóbbi években azonban a kollégisták többsége a Hámori András Szakközépiskola és Szakiskola diákjai közül került ki. A kollégium működése a 2016/2017-es tanévtől szünetelt, majd a 2017-ben kikerült az intézmény alaptevékenységei közül a kollégiumi ellátás.

A rendszerváltozást követően, az intézményi összevonások következtében a gimnázium kistérségi anyaintézménnyé vált, hozzácsatoltak több helyi és környéki általános iskolát, végül a pedagógiai szakszolgálatot is. Bár a Pedagógiai Szakszolgálat időközben levált tőlünk, működésére, szolgáltatásaira továbbra is nagy szükség van. Az iskola története során több különböző fenntartó alá tartozott: az állam a rendszerváltozást követően átadta a helyi önkormányzatnak, majd az önkormányzat másfél évre próbaképpen átadta a fenntartást a több települést is tömörítő kistérségi társulásnak. Az elképzelés nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, ezért a tiszafüredi önkormányzat visszavette az egész intézményt. Végül 2013. január elsejétől újra állami fenntartásba kerültünk, a KLIK Tiszafüredi

Tankerületéhez. 2017.01.01-től a Karcagi Tankerületi Központ fenntartása alatt működünk tovább.

Az utóbbi pár év alatt sok változás történt a gimnáziumban. Az iskolánk épülete a 2012 márciusában (több mint 10 év várakozás után) induló bővülési és felújítási projekt keretében 300 millió Ft-ból megszépült (ÉÁOP-4.1.1/B-09-2010-0006 számú „Kossuth Lajos GSZIÁIPSZK központi épületének felújítása és bővítése” pályázat). Ezt az is indokolta, hogy 1968 óta, a 2001-ben történt nyílászárócsereán kívül semmilyen komolyabb felújítás nem volt. Az iskolát kinőtöttük, a kollégiumban kellett tantermeket kialakítanunk, ott délelőttöként tanítás folyt, ami nagy terhet rótt a pedagógusokra, hiszen ingáztak a két épület között. Az iskola ezúttal bővült kilenc új tanteremmel, a hozzá tartozó vizesblokkokkal. Megtörtént az épület akadálymentesítése, tűzbiztonsági szempontból is korszerűsítették. Sajnos az eredeti tervekben szereplő nagyobb tornaterem forráshiány miatt nem épült meg.

A szakmai megújulásra is nagy hangsúlyt fektetünk. A gimnázium ICDL vizsgaközponként működik már több mint 10 éve. 2018-tól a LanguageCert Nyelvvizsgaközpont nyelvvizsgahelyeként nyelvvizsgáztatást végzünk, államilag elismert nyelvvizsgabizonyítvány mellett nemzetközi bizonyítványt is szereznek a vizsgázók nálunk. A 2019/2020. tanévtől beindítottuk a rendvédelmi képzést. A kiemelkedő szakmai munkánkat fémjelző címek, az Akkreditált kiváló Tehetségpont, LanguageCert nyelvvizsgahely, az ICDL Vizsgaközpont, az Európai Parlament Nagykövet Iskolája, valamint az Ökoiskola cím nem csupán büszkeséggel tölt el bennünket, számos programmal, pályázattal, kötelező és önként vállalt feladattal biztosítjuk, hogy ezen címek viselésére jogosultak lehessünk. 2023-2026 között jogosultak vagyunk az „Oktatási Hivatal Bázisintézménye” cím viselésére. Az Oktatási Hivatal Bázisintézménye cím megtisztelő mind az intézmény vezetése, mind a pedagógusok számára, hiszen a jó gyakorlatok átadásával tovább fejleszthetjük szakmai tudásunkat. A bázisintézmény olyan megyei, járási, esetleg országos szinten magas presztízsű hagyományokkal rendelkező, infrastruktúrában a feladatellátáshoz megfelelő módon felszerelt, egyedi, más intézmények számára is példaértékű, működésében koherens, befogadó, gyermekközpontú pedagógiai gyakorlattal, szakmai módszertani, szervezeti kultúrával és innovációval rendelkező, és ezt publikálni, valamint szakmai szolgáltatásként átadni képes intézmény, mely alkalmas adott területen magas színvonalú, hatékony tudásmegosztásra. Olyan intézmény, melyben a jó

gyakorlat eredményesen működik mesterpedagógus vagy mesterpedagógus szaktanácsadó, illetve a főigazgató által kijelölt pedagógus közreműködésével. Jó gyakorlatokat kidolgozó és megvalósító pedagógusoknak:

- Dr. Demján Adalbert: Ember és társadalom (Latin örökségünk 5. évf.)
- Dr. Pásztorné dr. Vass Anikó: SZOCIÁLIS KOMPETENCIA FEJLESZTÉSE, Fogyatékossgal élők, SNI diákok iránti érzékenyítés
- Monokné András Edit: Hogyan válhat egyes tanulók tehetsége mindenki hasznára?
- Dr. Ceglédi Erzsébet és Szabóné Gyöngy Gyöngyi: Természettudományos kísérletek

Az elnyert címek elismerése annak a pedagógiai és intézményvezetési folyamatnak, melynek eredményeképpen tanulóink számára természetessé válik az egészség-és környezettudatos életmód, az igazságos társadalmi berendezkedés iránti igény, továbbá a globális és lokális kihívások iránti nyitottság, biztosított számukra a helyben nyelvvizsgáztatás és vizsgára felkészítés, az ICDL bizonyítvány megszerzése, valamint a kimagasló tehetséggondozás.

6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM TELJESÍTÉSÉNEK FELTÉTELEI

6.1 SZEMÉLYI FELTÉTEL

Az iskola oktató-nevelő munkája eredményességének legfontosabb feltétele a tanári kar összetétele, stabilitása, a tanárok magas színvonalú egyéni és együttes tevékenysége. Tantestületünk számos olyan kollégával büszkélkedhet, akik maguk is ennek az iskolának a diákjai voltak, talán ezért is különös küldetéstudattal végzik pedagógiai munkájukat. Tanári karunk az oktatást hivatásuknak tekintő tanárokból áll, akik közül néhányan tudományos fokozatot, illetve szakvizsgát szereztek. Többen szakértői és szaktanácsadói feladatok ellátásával járulnak hozzá az oktatási rendszer fejlesztéséhez. Rendszeresen látnak el kollégáink középszintű érettségizságn vizsgaelnöki feladatokat és vesznek részt emelt szintű érettségi vizsgabizottságok munkájában. A tanárok tantestületi és munkaközösségi szintű együttműködése biztosítja azt, hogy az oktatás más szereplői számára is értékes tudást legyenek képesek közvetíteni.

6.2 KÜLSŐ KÖRNYEZET

Tiszafüred Jász-Nagykun-Szolnok vármegye észak-keleti csücskében, három vármegye határán(Heves, Hajdú-Bihar) terül el. Lakosainak száma 11 500 fő. A gimnázium elég nagy vonzáskörzettel rendelkezik, mindhárom vármegye számos településéről járnak hozzánk diákok. A város meglehetősen távol esik a vármegyeszékhelytől, Szolnoktól, és a környező jelentősebb városoktól. Ez egyrészt előny, mivel 30 km-es körzetben nincs más gimnázium, másrészt hátrány, mert a fejlesztési pénzek kevésbé találnak meg bennünket. A város és környéke a hátrányos helyzetű kistérségek közé tartozik, nagy a munkanélküliség, magas a szociálisan hátrányos helyzetű családok száma, jelentős a roma kisebbség. Mindez természetesen befolyásolja az intézmény helyzetét. A diákjainak közül magas a bejáró tanulók aránya, sok tanuló naponta ingázik. Ez megnehezíti a tanórán kívüli tevékenységek, kulturális programok, közösségi rendezvények megvalósítását, vagy akár a versenyekre való felkészítést. Összességében jellemző, hogy a szülők nem túl tehetősek, néhány kivételtől eltekintve, ami problémát jelent, mind a kulturális programok, mind a kirándulások tervezése, megvalósítása terén, de sokszor még a versenyekre való eljutás, vagy a nevezési díjak befizetése is gondot jelenthet.

A teljes költségvetésünket a fenntartónktól, a Karcagi Tankerületi Központtól kapjuk. A helyi önkormányzat korábban jelentősebb összegekkel járult hozzá az intézmény

működéséhez, magát az épület felújítást is nekik köszönhetjük.

6.3 ISKOLAI TRADÍCIÓK, HAGYOMÁNYOK

Az elmúlt évtizedek felhalmoztak olyan tovább hagyományozható eseményeket, ünnepeket, szokásokat, értékeket, amelyeket magunkénak vallunk, vállaljuk tovább éltetésüket minden tagintézményben. A tanévnyitó és záró rendezvények, a szalagavató, ballagások, Kossuth-napok, Kossuth Bál, a farsangi multságok, a kulturális napi fellépések, diáknapok, erdei iskolák, nyári táborozások, koncertek változatos, de rendre megújuló formában vannak jelen az iskola mindennapjaiban.

6.4 NEVELŐTESTÜLETI KÖTELEZETTSÉGEK

A feladatot ellátó intézmény egységesen kezeli a tanulói, nevelőtestületi kötelezettségeket:

- a tanév rendje tekintetében,
- a rendezvényeken, továbbképzéseken, versenyeken való részvétel lehetőségének biztosításában,
- a házirend – tagintézményeinkben közösen elfogadott – alapnormáinak betartásában.

Az 1–8. évfolyamos tanulók a helyi igények szerint, és a sajátos lehetőségekhez igazodva vehetnek részt tanórán kívüli tevékenységekben, melyek a nevelő-oktató munka helyi alapidokumentumaiban kerülnek meghatározásra.

Igény szerint szorgalmi időben, továbbá tanítási szünetekben – az intézmény iskolái által elnyert pályázatok, alapítványi támogatások, szülők által biztosított források terhére – erdei iskola, turisztikai, sport- és művészeti táborok, szabadidős programok és egyéb, a korosztályt érintő programok szervezésére kerülhet sor.

A feladatellátási helyen folyó szakmai munkáért és az ésszerű, költséghatékony gazdálkodás megvalósításáért a tagintézmény igazgatója tartozik felelősséggel, és gyakorolja a tagintézményben az alkalmazottak felett az egyéb (munkaidő-beosztás, szabadság kiadása)munkáltatói jogokat. A vezetők közötti munkamegosztást az intézményi SZMSZ és a munkaköri leírások tartalmazzák.

A tagiskola ellátja a tanulókkal és közalkalmazottakkal kapcsolatos egyéb szolgáltatásokat:

- a szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat,
- az iskola-egészségügyi, a fogászati, szemészeti szűrési és prevenciók feladatokat,

- a közalkalmazottak munkaegészségügyi szűrésének megszervezését,
- a tanulói és nevelői nyilvántartással kapcsolatos adminisztrációt,
- a tankönyvrendelést, a diákigazolványok nyilvántartását, az éves statisztika tagintézményre vonatkozó feladatait
- a tankerület részére az adatszolgáltatást.

A tagintézmények évfolyamait a megkezdett és eredményesen működő pedagógiai programjuknak megfelelően kívánjuk működtetni.

7. A NEVELŐTESTÜLET PEDAGÓGIAI HITVALLÁSA

Mindennapi nevelő és oktató munkánkban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnénk érvényre juttatni.

- a) Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink, a közalkalmazottak jó közérzettel végzik munkájukat.**

Ennek keretében:

- a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk,
- bevonjuk őket saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden tanuló számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - tanuló és tanuló,
  - tanuló és nevelő,
  - szülő és nevelő,
  - nevelő és nevelő között.

- b) Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.**

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra

korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető általános műveltséget nyújt,

- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót – megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk bennük a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

c) Iskolánk folyamatosan részt kíván venni neki otthont adó település(ek) életében.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a környékünkön található iskolákkal és közművelődési intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városkörzeti megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

d) Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,

- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban)
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- **ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:**
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,

- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

Tudjuk, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Azonban nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája arra irányul, hogy végzős korára a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

8. INTEGRÁCIÓS PEDAGÓGIAI RENDSZER

8.1 Pedagógiai alapelveink szerint az iskolában:

- a nevelő-oktató munkában érvényesül az esélyegyenlőség elve,
- partneri együttműködésre törekszünk a szülőkkel és a társadalmi környezet többi résztvevőivel.

8.2 Pedagógiai alapelveink megvalósulása érdekében iskolánkban

- Az iskola oktató-nevelő tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk.
- A nevelési-oktatói folyamatban a halmozottan hátrányos helyzetű, és beilleszkedési-, tanulási-, magatartási zavarral küzdő tanulók számára olyan belső közeg biztosítása a cél, amelyben nem nőnek tovább a hozott hátrányok, ahol kiteljesedhetnek és sikerélményhez juthatnak.
- Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit.

8.3 Integrációs tevékenységek

- Az egyenlő bánásmódot, az esélyegyenlőséget, az intézményi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést biztosítjuk minden tanuló számára.
- Az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulók együttnevelését az egyéni igények figyelembevételével végezzük, az együttnevelést segítő-támogató módszerek széleskörű alkalmazásával valósítjuk meg.

8.4 Személyiségfejlesztés:

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok részét képezi a toleranciára való nevelés, a sajátos élethelyzet elfogadása, segítség mások gondjainak megoldásában.

8.5 A közösségfejlesztés feladatai:

- a tanulók közösségi magatartásának kialakítása,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességük fejlesztése,
- a közösségi szokások, normák elfogadására nevelés, az előítélet-mentesség, az együttérző magatartás kinevelése, a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztése.

8.6 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórák, és tanórán kívüli foglalkozások segítik. Célul tűzzük ki, hogy a tanórai foglalkozásokon és a délutáni ellátásban való részvételre egyenlő esélyt biztosítsunk minden tanulónknak, különös tekintettel a sajátos- vagy hátrányos helyzetre.

8.7 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja az iskolai élet egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvóintézkedést tegyen a rászorulóik érdekében, segítő szervezetek bevonásával működjön közre a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek tanulási és életesélyeinek javításában.

8.8 Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

- minden tanulócsoportban integráltan neveljük a SNI-s tanulókat,
- esélyt teremtünk a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára az összes intézményi szolgáltatás igénybevételeire,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai munkát folytatunk; egész napos iskolát működtetünk.

8.9 A beilleszkedési, magatartási zavarral küzdő diákok és tanáraik segítségére áll:

- Az iskola vezetője
- Munkaközösség-vezetők
- Osztályfőnökök
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Szakirányú képzettséggel rendelkező fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok

8.10 Problémakezelés:

- Iskolakezdesi nehézségek enyhítése, szoktatás, átállás
- Személyes törődés, tolerancia
- Családi hátterek feltárása a szülő, gyermek megnyerése
- Szociális kapcsolatok feltérképezése
- Irányított beszélgetések
- A tanulói értékrend megismerése

8.11 Alkalmazott módszerek:

- A szülővel való kapcsolat (családlátogatás, fogadóóra)
- Tanulói magatartási zavarok szűrése
- Speciális szakemberekkel való együttműködés (pszichológus, logopédus, szociálpedagógus, gyógypedagógus)
- Egyéni bánásmód, differenciált foglalkoztatás
- A tanulót oktató nevelők együttműködése (esetmegbeszélések)
- Az IPR programban pályázati előnyök kihasználása

KÖZÉPISKOLAI NEVELÉSI PROGRAM

9. NEVELÉSI HÁTTER

9.1 Pedagógiai célkitűzések; az oktató-nevelő tevékenység legfontosabb tartalmi és szerkezeti elemei

9.1.1 A múltbeli értékek megőrzése mellett továbbra is intézményünk funkciójának magas szintű megvalósítása a legfontosabb, azaz:

- a széleskörű általános műveltség megalapozása,
- felkészítés a középiskolai felvételre,
- felkészítés az érettségi vizsgára,
- felkészítés a felsőfokú tanulmányokra, a nappali rendszerű iskolai oktatás keretén belül.

E funkciók teljesítése természetesen elválaszthatatlan a személyiségfejlesztéstől, az önismeret kialakításától és a pályaismeret megalapozásától.

A széleskörű általános műveltség megalapozását valamennyi szaktárgy (műveltségi terület) közös feladatának tekintjük.

A kétszintű érettségi bevezetésével összefüggésben, helyi tantervünkben és a tanmenetekben fokozatosan megjelentek azok a tantervi tartalmak, amelyek az új érettségi követelményrendszerre épülnek.

A legkorszerűbb műveltségtartalmak és a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként megalkotott 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban NAT) megjelenő kompetenciák elsajátítását szolgálják a tantárgyi modulok, amelyeket részben önálló tantárgyi keretben, másrészt egy-egy szaktárgy tantervébe építve tanítjuk.

Ezek:

- gazdasági és pénzügyi ismeretek – történelem, állampolgári ismeretek és közösségi nevelés órák keretében
- állampolgári és jogi ismeretek – történelem és állampolgári ismeretek órák keretében
- mozgókép- és médiaismeret – médiaismeret tantárgy keretében

- tánc és dráma – dráma és színház tantárgy keretében
- erkölcsstan, etika/ hit és erkölcsstan tantárgy keretében

Megjegyzés: az új tantárgyak tanításához szükséges képesítést kollégáink a pedagógus továbbképzés keretében szerezték meg.

Az idegen nyelvek tanításában kiemelt feladat az állami nyelvvizsgát szerző tanulók számának növelése. Szorgalmazzuk, hogy lehetőleg már a 11. évfolyamon szerezzék meg diákjaink a nyelvvizsgát. Az idegen nyelvek tanítása módot ad más népek kultúrájának megismerésére is.

A nyolc évfolyamos szerkezetben a megnövekedett képzési idő lehetővé teszi az anyanyelvi ismeretek alaposabb, mélyebb elsajátítását. Ez önmagában is fontos eleme az általános műveltségnek, és megteremti a többi tantárgy tanulásának legfontosabb alapját.

A nyolc évfolyamos képzésben a 6., 8. és 10. évfolyam végére tervezett vizsgák mérhetővé teszik a megelőző évek tanulmányi teljesítményét, és lehetővé teszik a tanuló számára, hogy hozzászokjon a vizsga légköréhez.

Mindkét szerkezetben kellő számú órát kívánunk biztosítani a szabadon választható tantárgyak tanulására a 11. és 12. évfolyamon, biztosítva ezzel a jó képességű tanulóknak az emelt szintű érettségire történő felkészülést. A tanulók emelt szintű érettségire jelentkezését az őket tanító szaktanárok is véleményezik.

A fenti célok teljesítését sikeresnek mondhatjuk, ha:

- a 6., a 8. és 10. év végén megtartott vizsgán nem születik elégtelen eredmény;
- a tanulók nagy százaléka a vizsgákon és a szorgalmi időszakokban a tőlük elvárható teljesítményt nyújtja;
- tanulóink többsége eredményes – legalább középfokú – nyelvvizsgát tesz egy idegen nyelvből
- minden jelölt eredményes érettségi vizsgát tesz, és azok, akiknél valamely érettségi tárgy pontvivő, az adott tárgyból legalább jó eredményt ér el.

Az érettségi vizsgára felkészítünk mind középszinten (a kötelező érettségi tárgyak mellett fizika, kémia, biológia, földrajz, digitális kultúra, testnevelés, ének-zene tantárgyakból), mind emelt szinten (a kötelező érettségi tárgyak mellett fizika, biológia, kémia, digitális kultúra tantárgyakból).

9.1.2 Törekszünk a demokratikus tanár-diák viszony kialakítására, amely tanári oldalról feltételezi a lehető legteljesebb szakmai szabadságot és alkotókészséget, felelősséget és eredményességet. A tanári tevékenység célja a tanulók személyiségének sokoldalú kialakítása és a tehetség kibontakoztatása.

A tanulói jogok érvényesítésében kiemelt feladatnak tekintjük, hogy:

- a négy-, illetve nyolc év tanulmányi idő alatt a lehető legmagasabb szintű képzésben részesüljenek diákjaink;
- érdemben működjenek azok az érdekérvényesítő fórumok, amelyek feladata többek között a diákok jogainak képviselet (DÖK, Diákparlament stb.);
- Az iskolai DÖK teljes önállósággal és felelősséggel szervezze a tanórán kívüli szabadidős programokat.
- A szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat lehetőségeihez mérten intézményünk alapítványai támogassák.

9.1.3 Kiemelt feladatunknak tekintjük a tehetséggondozást is.

Ennek érdekében az iskola helyiséget biztosít: szakkörök szervezéséhez (pl. versenyfelkészítés céljából), nyelvvizsgára felkészítéshez, fakultációhoz.

9.1.4 Az értelmiségi életformát megalapozó szokások és értékrend kialakítása is célunk.

9.1.5 Folyamatosan bővítjük az iskolai kulturális és oktatási szolgáltatások körét: kiállítások, rendezvények stb. által.

9.1.6 Hagyományaink egyre bővülő rendszere révén (kulturális nap, honlap, Kossuth-napok, Kossuth Bál) elértük, hogy gimnáziumunk Tiszafüred szellemi-kulturális életének egyik ismert és elismert központja lett, és ezt a jövőben is szeretnénk megtartani.

9.1.7 Az elkövetkezendő években is biztosítjuk a 4 és 8 éves képzési forma jelenlétét a gimnáziumban. A Karcagi Tankerületi Központ egyetértésével – évfolyamonként – 1-3 osztályt működtetünk.

9.1.8 Hangsúlyos figyelmet kap a magyar nyelv, a matematika, a digitális kultúra és az idegen nyelvek tanítása, valamint a természettudományos szemléletformálás. Idegen

nyelvek: angol, német, francia.

9.1.9 Erősítjük a szó nemes értelmében vett „kossuthos-tudatot”. Megvalósításában jelentős szerepe van az iskolai hagyományoknak. Nagyobb hangsúlyt helyezünk munkánk és eredményeink megismertetésére (szülők, önkormányzat, más tiszafüredi iskolák felé).

9.1.10 Kiemelt feladatnak tekintjük az énekkar, valamint a tömegsport működtetését.

9.1.11 A be- és kimeneti szabályozás mellett a folyamatszabályozás fontos állomásai a vizsgák. A nyolc évfolyamos képzésben vizsgát szervezünk a 6., a 8. és a 10. évfolyam végén, a négy évfolyamos képzésben 10. év végén magyar nyelv és irodalom tantárgyból, valamint idegen nyelvből. Matematikából év végi felmérést írnak a diákok az 5., a 7. és a 9-11. évfolyamon. A 9.-esek bemeneti év eleji felmérésben vesznek részt.

Házi vizsgarendszerünk az állami vizsgákra való felkészülést (vizsgarutin megszerzése, a felkészülés megtanulása) teszi lehetővé, illetve a kötelezően előírt alapoktatást zárja le. A vizsgák szabályzatát a pedagógiai programhoz csatoltuk.

9.1.12 A nevelőmunkában a humánus, a tolerancia és a tudás tiszteletének elvét érvényesítjük. Korszerű jelenismerettel és jövőképpel kell találkozni tanulóinknak. A közösségi nevelés foglalkozási terveinek témái tartalmazzák napjaink főleg fiatalokat érintő nagy kihívásait (kábitószer, bűnözés, párkapcsolat, pályaválasztás, gazdasági ismeretek stb.).

9.1.13 A pedagógus munka értékelésének és elbírálásának alapját a szakórai tevékenység, a szakmai eredményesség képezi.

9.1.14 Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünket az alábbi területeken végezzük:

- a nehéz anyagi helyzetben lévő családoknak tájékoztatást adunk, hogy milyen fórumokhoz fordulhatnak segítségért;
- ha a hátrányos helyzet a tanuló egészségi állapotával függ össze, biztosítjuk számára a felkészülés és a vizsgák során mindazokat a kedvezményeket, amelyeket a NKT (2011. évi CXCV. tv.) lehetővé tesz;
- alapítványi támogatást adunk a leginkább rászorulóknak (pl. nyelvvizsga díjának kifizetése, erdei iskola részvételi díjához való hozzájárulás);

- közösségi nevelés órák és diákfórumok keretében ismertetjük meg tanulóinkat azokkal a jogokkal, amelyek a fiatalokat megilletik (pl. Polgári Igazságszolgáltatás Európai Napja);
- a hátrányos helyzetű tanulóink segítségét, támogatását célozza az Útravaló ösztöndíjprogramba való aktív bekapcsolódásunk; a tanulók személyes problémáira a szülővel közösen keressük a megoldást.

10. A GIMNÁZIUMBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI

10.1 Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

10.2 Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés,

az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől az intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

10.3 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az intézményes nevelés és oktatás folyamatát e téren a következő célok kell, hogy vezéreljék. A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus, így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

A Tiszafüredi Kossuth Lajos Gimnázium és Általános Iskola, valamint a Magyar Honvédség közötti Honvéd Kadét Program bevezetését rögzítő Együttműködési megállapodás ünnepélyes aláírására került sor 2023.06.05-én. A Honvéd Kadét Programba való bekapcsolódás - a felnövekvő nemzedékek hazafias, honvédelmi nevelésének elősegítése. A programhoz csatlakozással részt kívánunk venni a fiatalok etikus nemzettudatának kialakítását célzó nevelésében, olyan nemzeti értékeket kívánunk közvetíteni, mint becsület, helytállás, kitartás, felelősségteljes viszonyulás a saját hazájukhoz. A Honvéd Kadét Program a négyosztályos emelt szintű B osztály részeként kerül bevezetésre a 2024/25-ös tanévtől. A 2023/24-es tanévben a program előkészítése történik meg.

10.4 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az

állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének megismertetése.

10.5 Az európai dimenzió tanítása

Az Európa Tanács 1989-es ajánlássorozata az európai dimenzió oktatásával kapcsolatban kiemeli azokat a fejlesztendő képességeket. Elsősorban a kommunikációs, a problémamegoldó, az együttműködő, az információ megszerzéséhez, szelektálásához és felhasználásához kapcsolódó területekről van szó. A munkaerőpiac elvárásai, valamint az élethosszig tartó tanulás, azaz a folyamatos képzés igénye azt is megkívánja a jövő munkavállalótól, hogy gyorsan, hatékonyan és zökkenőmentesen tudjanak beilleszkedni a társadalomba. Ehhez elengedhetetlenül szükséges az említett kulcskompetenciákon kívül a tudatos életvezetéshez, a közösség iránti felelős elkötelezettséghez, az egészséges életmódhoz, a véleményalkotáshoz és döntéshez, valamint a harmonikus, feszültségektől mentes kapcsolatteremtéshez szükséges képességek fejlesztése is. Az egyetemes emberi értékek megismertetése, az európai polgári gondolkodás és értékrend közvetítése alapvető feladatunk. Kiemelt céljaink: Az egyetemes emberi értékek tisztelete, az emberi méltóság tisztelete, tolerancia, az elnyomás, háború, diszkrimináció elvetése, elítélése, a tanuló legyen nyitott és toleráns más kultúrák és szokások iránt. Közösségfejlesztés terén: A tanulók legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, amasság

íránt, becsljük meg ezeket. A diákönkormányzati munkával lehetőségével hozzájárulunk a közéleti tevékenység tanulásához, a felelősségtudat elmélyítéséhez. Hangsúlyt helyezünk a tanulók állampolgári nevelésére, az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetésére. Feladatunk az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt, az igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre. Fontos, hogy diákjainkban, tanulmányaikat befejezve, alakuljon ki határozott, pozitív erkölcsi értékrend, amelynek alapján képesek lesznek megtalálni a helyüket a társadalomban. A fenti értékrend a következőkből álljon: humanizmus,

demokrácia, európaiság. Tantárgyakhoz kapcsolódva több területen is tanítunk Európáról. Főképpen a magyar irodalom, a történelem, a földrajz és az idegen nyelv tantárgyak követelményrendszerében jelenik meg az EU-dimenzió. Szakkör formában adunk lehetőséget az érdeklődő diákoknak, hogy ismereteket szerezhessenek az EU-ról. A szakkör tematikája: az Európai Unió létrejötte, fejlődése, integrációs intézkedések az Európai Unió gazdasága, oktatásügy az EU-ban, az Európai Unió kulturális élete, környezetvédelem az EU-ban, döntéshozatali mechanizmus, az EU külső kapcsolatai. Követelményrendszere: ismerje az Európai Unió tagállamait, legyenek ismeretei az EU gazdaságpolitikájáról, szervezeteiről, legfontosabb intézkedéseiről. Ismerje Magyarország és az EU kapcsolatrendszerét.

2019-ben elnyertük az Európai Parlament Nagykövet iskolája címet. Minden tanévben külön munkaterv alapján valósítjuk meg az EPAS programot, a Junior Nagykövetek és a Szenior Nagykövet közreműködésével.

10.6 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon bennük, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott

önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

10.7 A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párcapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

10.8 A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ

a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

10.9 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez. Az osztályfőnökök aktívan segítik - az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez szükséges - iskolai közösségi szolgálat teljesítését.

10.10 Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képesséjükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a nem hagyományos oktatásszervezési módszereknek egyre

nagyobb szerepet kell biztosítani. Olyan módszereket kell előnyben részesíteni, amelyek fejlesztik a tanulók gondolkodását, önálló ismeretszerzési képességét, együttes cselekvését, problémamegoldó képességét, vitakészségét, konfliktuskezelési képességét, önismeretét. A környezeti nevelés módszereiben kiemelt helyen szerepel az egyéni tanulás mellett, a kooperatív tanulás, páros, kiscsoportos tanulás, az erdei iskola, tanulmányi kirándulások, drámapedagógia, játék, nyári tábor, rendhagyó órák, szabadban tartott órák, üzemlátogatások, a projektmódszer, témanap, témahét, szakkörök, versenyek, vetélkedők.

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: Környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő, mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk profítcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul környezetünk károsításához. Célunk olyan, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevelni, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozott középút az öncélú, bolygónk erőforrásait felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, mely csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék-és szennyező anyagok kibocsátását, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége –ne kerüljenek veszélybe.

Iskolánk sikeres pályázat kapcsán elnyerte az Ökoiskola címet, amelynek használatára 2023. szeptember 1-től 2026. augusztus 31-ig vagyunk jogosultak. A cím viselésével Hazánk, Magyarország és a Kárpát-medence természeti örökségének védelme, a fenntarthatóságra nevelés iránti elköteleződésünket fejezzük ki. A cím elnyerése elismerése az intézményben zajló pedagógiai és intézményvezetési folyamatnak, amely természetesnek veszi az egészség és környezettudatos életmódot, nyitott a globális és lokális kihívások iránt, fontosnak tartja az igazságos társadalmi berendezkedés iránti igényt. A tanulók az itt megszerzett értékrendet családjuknak ill. környezetüknek is közvetíthetik.

A fenntarthatóság témája megjelenik programjainkban. Ökoiskola munkatervet készítettünk. A helyi tantervben szabályozott módon, folyamatosan szervezünk fenntarthatósági tematikájú foglalkozásokat, iskolai és iskolán kívüli helyszínen zajló tevékenységeket, előadásokat, kiállításokat, témaheteket illetve napokat (csatlakozás A Világ Legnagyobb Tanórájához, Happy hét, Kódolás hete, Digitális témahét, Fenntarthatósági témahét, Európai Hulladékcsökkentési Hét, Pénzügyi és vállalkozói témahét, Európai Hulladékcsökkentési Hét), programokat (erdei iskola, Mézes reggeli kampány), stb.

A tanmenetek készítésénél is figyelembe vesszük a fenntarthatóságra nevelést. Fontosnak tartjuk, hogy a hatékony kommunikációra kialakításának igényét, fejlesztjük az egyéni és közösségi kompetenciákat. Hangsúlyozzuk a környezetvédelmi szempontokat (pl. szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság). Az iskola lehetőséget ad a tanulóknak az intézményi környezet (osztályterem, folyosók, közösségi terek) dekorálására.

Az intézményi honlapon folyamatosan tájékoztatást adunk a fenntarthatóságra nevelés terén végzett munkáról.

10.11 Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A sikeres pályaválasztás elősegítésére pályaorientációs napot tartunk, ahol felsőoktatási intézmények képviselői mutatják be képzési kínálatukat.

10.12 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit

és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

10.13 Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékeltű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók ismerkedjenek meg a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

10.14 A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

10.15 Általános kompetenciák

10.15.1 Kommunikációs kompetenciák

10.15.1.1 Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek során.

A dráma és színház keretei között sokféle önkifejezési forma (verbális, vokális, nonverbális) alkalmazására és gyakorlására van lehetőség, ami a kommunikációs lehetőségek körét a megszokotthoz képest erőteljesen kitágítja.

A kommunikáció folyamatában a tanulók nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyuljanak mások véleményéhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatásáért törekedjenek. Az egyes projektek megvalósításakor a generációk közti párbeszéd is megvalósul, hiszen sokszor a tágabb társas környezet, a család, a felnőtt segítők világa is bevonódik a munkafolyamatokba.

A kommunikációs kompetenciák formálása során a tanuló gyakorolja az érzelmek kommunikálásának, az empátián nyugvó értő figyelemnek, az álláspontok asszertív megjelenésének, az erőszakmentes kommunikációnak, az adatokra támaszkodó érvelésnek és a megfelelő vitakultúrának valamint a társas konfliktusok kezelésének kommunikációs technikákat igénylő változatait.

A zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére.

- Tudásuk megszerzésében és bővítésében a hagyományos információhordozókon kívül egyre erőteljesebb szerepet kapnak a digitális eszközök. Cél ezek észszerű, gondolkodásukat segítő, etikus használatának elsajátítása.
- az anyanyelvi és idegennyelvi kompetencián belül az anyanyelvire helyezük a hangsúlyt
- az igényes nyelvhasználat fontossága alapvető
- érzékeljenek nyelvhelyességi szabályokat, stilisztikai árnyalatokat, hiszen csak így tudják pontosan, szabatosan kifejezni magukat
- fontos, hogy a tanulók tudják elhelyezni saját nyelvüket a többi nyelvek között, ismerjék annak történelmi fejlődését

- váljanak igényes nyelvhasználókká
- az érvelési képesség és beszédképesség folyamatos fejlesztése

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtár, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empátikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- Meg kell tanulniuk a lényegét kiemelni, vázlatot írni
- Legyenek képesek a tanulók az irodalomtörténeti ismereteiket rendszerezni, így sajátítják el a nyelvészet és az irodalomtudomány – korosztályuknak megfelelő szintű – szaknyelvét, s így tudnak az érettségi dolgozatban is elvárt szintű, nyelvezetű esszét, érvelést, műfajnak megfelelő gyakorlati szöveget alkotni.

10.15.1.2 Idegen nyelvi kommunikáció

A tudásalapú társadalomban a nyelvtudásnak kiemelt társadalmi, kulturális és gazdasági jelentősége van. A nevelési-oktatási rendszer feladata ezért az egyén fejlődésében is kulcsfontosságú nyelvtudás és ezáltal a személyes és a szakmai fejlődéstágabb terének biztosítása. Az idegennyelv-tanítás és -tanulás a nyelvtudás megszerzésén túl hozzájárul a megismerő folyamatok fejlődéséhez, más tanulási területek fejlesztési céljainak és nevelési feladatainak megvalósításához. A nyelvtanulás során közvetített ismeretek segítik az adott nyelvet használó emberek megismerését, az egyes kultúrák, valamint az azok közötti eltérések megértését, a nyitott és befogadó életszemlélet kialakítását. Az idegen nyelvek ismerete hozzájárul továbbá az érdeklődő, tájékozott nyelvtanulói magatartás kialakításához, és fejleszti a nyelvet tanuló és nyelvet használó anyanyelvi kompetenciáit is. A nyelvtudás és a nyelvhasználat segítségével elért tudás erősítheti a saját nemzeti

azonosság-tudatot, valamint az európai közösséghez tartozás érzését. Az idegennyelv-tudás lehetővé teszi a társadalmi és tanulási célú mobilitást, valamint növeli az információhoz való hozzáférés lehetőségét, és csökkenti az esélyhátrányokat. Az egyéni előnyök mellett a használható nyelvtudásnak számos társadalmi haszna is van. Az idegen nyelvek ismerete a tudásalapú társadalomban elengedhetetlen. Jelentős szerepe van a körülöttünk lévő világ múltjának, jelenének és jövőjének megismerésében, hozzájárul a tanuló jövőbeni munkavállalói kompetenciáinak sokrétű fejlesztéséhez.

A mai kor egyik fontos nyelv- és oktatáspolitikai célkitűzése az egyéni többnyelvűség fejlesztése, amelyhez nagymértékben hozzájárul az intézményes idegennyelv-oktatás. Fontos, hogy a tanított nyelvek ne különálló tantárgyakként jelenjenek meg, hanem a többnyelvűség kontextusában, azaz a nyelvtanárok építsenek a nyelvtanulók már korábban megszerzett nyelvi kompetenciáira, nyelvtanulási stratégiáira, valamint a nyelvek közötti hasonlóságokra. Ily módon lehetővé válhat az idegennyelv-oktatásban az integrált, nyelveken és kultúrákon átívelő szemlélet, elősegítve ezzel a nyelvi tudatosságot és előkészítve további idegen nyelvek későbbi elsajátítását.

Az idegen nyelvek tanítása során figyelembe kell venni a nyelvtanulók más tantárgyak tanulása során szerzett ismereteit, már meglévő anyanyelvi és idegen nyelvtudását, valamint tanulási és nyelvtanulási stratégiáit. Ezek az egyes tantárgyak között átvihetők, megerősítve ezzel a tudásintegrációt, valamint a tantárgyakon átívelő komplex gondolkodás fejlesztését. Mind az élő, mind a klasszikus idegen nyelvek ismerete olyan tartalmakhoz nyitja meg az utat, amelyek más tanulási területek elmélyülését segítik, és a hatás a másik irányban is döntő fontosságú: az új, a tanulók számára motiváló célnyelvi tartalmak fejlesztik a nyelvtudást és előremozdítják a nyelvtanulást.

A sikerben fontos szerepet játszik az önálló nyelvtanulásra való tudatos felkészítés is. A hatékony és eredményes idegennyelv-tanításhoz és – tanuláshoz, az egyénre szabott oktatáshoz elengedhetetlen a 21. századi modern eszközök és tartalmak bevonása.

Az idegennyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszéd-készség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén

társadalmikulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásaként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása)

10.15. 3. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok).

A tanuló gondolkodásának fejlesztése konkrét problémák megoldásán, megfigyelések és kísérletek elvégzésén keresztül történik. A tanuló előzetes tudása és tapasztalata alapján azonosítja a problémákat, majd ismert fogalmakra támaszkodva stratégiát dolgoz ki, akár több különböző úton is, ezek megoldására, elfogadja, hogy több megoldás is lehetséges vagy éppen nincs megoldása. A tanuló mérlegelő gondolkodásának fejlesztése többek között a feladatok megoldása során kapott eredmények elemzésén és értékelésén keresztül történik. A tanuló megtanul induktív úton példákat általánosítani és deduktív érvelést használni az állítások bizonyítására. Alkalmazza az analitikus és a szintetizáló gondolkodás műveleteit, összehasonlítja a különféle állapotokat és következtet a változások, folyamatok és egyensúlyok kialakulására. A természettudományok alapvetően gyakorlatorientált, tapasztalatokon alapuló tudományok, ahol a minőségi tulajdonságok mellett a mennyiségi viszonyok vizsgálata is elengedhetetlen. Sok esetben ez csak statisztikus gondolkodással lehetséges. Ugyancsak fontos cél az elemző gondolkodás kialakítása is. Mivel a természettudományos tantárgyak alapvetően integráló jellegűek, ezért szinte minden

témakör fejleszti a tanuló rendszerszintű, komplex gondolkodását. Előtérbe kerül az új megoldási ötletek megfogalmazása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése, ezzel párhuzamosan pedig nagy hangsúlyt kap a tanulói döntéshozatal, az alternatívák végiggondolása, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb megoldási lehetőségek kiválasztása.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség
- a következtetések levonásának képessége
- elemző, problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás alkalmazása
- az események bekövetkezésének feltételeinek vizsgálata
- a szerzett információ átalakítása,
- magyarázat keresése
- rendszerezés végzése.
- egyéni ötletek és a sajátos kifejezési megoldások bemutatása és elfogadása
- a gondolkodás és a nyelvhasználat összefüggésének folyamatos hangsúlyozása
- Nyitott annak átgondolására, hogy a tudományos-technológiai fejlődés, a

környezetvédelemmel kapcsolatos problémák és a fenntarthatóság kérdésköre miképpen hat életútjára, családjára és hazájára

10.15.4 Digitális kompetenciák

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

A tantárgyakhoz, tananyagokhoz kapcsolódó könyvtári és egyéb adatbázisokban végzett célzott keresés, internetes portálok, hang- és filmarchívumok és adatbázisok megismerése és felelősségteljes használata, a szerzői jogokra vonatkozó előírások betartásávalfejlesztendő terület. Megfelelő tanári támogatással a tanuló maga is alkotóvá válhat, személyre szabott tananyagokat hozhat létre, eredményeit megoszthatja társaival.

A tevékenységek során a tanulók azonosítják a digitális környezet kínálta lehetőségeket és veszélyeket. Megismerik azokat a szempontokat, amelyek alapján kiszűrhetők és helyesen értelmezhetők az általános tartalmak a világhálón.

A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyagrészt digitális formában készítsék el. A projektfeladatok, önálló vagy csoportban végzett kutatások fejlesztik a tudatos közösségi információáramlást, a tudás hálózatos megosztásának képességét. A tanulók különböző médiatartalmakat, szoftverek, alkalmazások, applikációk és játékok alkalmazásán túl prezentációkat, esetleg modelleket, animációkat készítenek különböző témakörökben. A tanulás része az együttműködés és a kommunikáció, korszerű eszközökkel, felelős és etikus módon.

A mozgóképi és mediális kommunikáció ma már döntően a digitális környezetben valósul meg. A mozgókép és médiaismeret a digitális eszközhasználati képességeket a társadalmi nyilvánosságban való részvétel, a digitális állampolgárság szempontjából kontextualizálja.

A hiteles forrásokon alapuló kutatómunka végzése, a projektmunkák szervezése, megvalósítása, az elvégzett feladatok digitális eszközökkel történő bemutatása legyen mindennapos feladat. A digitális önkifejezés, a közösségi oldalakon történő önmegjelenítés, az információk kezelése. A tartalom digitális megosztásával kapcsolatos etikai kérdése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés

- kritikai gondolkodás az innováció területén, kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás
- tudjanak eligazodni a naponta rájuk zúduló információáramlatban
- tudják a digitális eszközöket az irodalom, a művészet befogadására is használni
- tudják az információkat etikusan, kritikusan használni
- az IKT-eszközök tudatos és kreatív alkalmazása.
- a változásokra reagálni tudó tanulói személyiség fejlesztése.
- A virtuális térben kialakult közösségek tagjainak viselkedését befolyásoló etikai szabályok felismerése és elemzése.
- A digitális önkifejezés, a közösségi oldalakon történő önmegjelenítés,
- az információk kezelése.
- a tartalom digitális megosztásával kapcsolatos etikai kérdések tisztázása
- A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.
- Az önálló és a társas tanulás folyamatában tanári segítséggel körültekintően tudja kiválasztani az ismeretforrásokat, ha szükséges, tanácsot kér vagy tanácsot ad a médiahasználatról.

10.15.5 A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes, (értékorientációs, szociális és állampolgári) és társas kapcsolati kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszerűbb társadalomban, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az önismeret fejlesztését szolgálják az interaktív tanulási formák, a fejlesztő szemléletű ön- és társértékelés. A tanuláshoz nyújtott megfelelő tanári támogatás, az egymástól tanulás növeli a közösségi összetartozás érzését, a segítség adásának és elfogadásának képességét. (Az állampolgári kompetencia) társas kapcsolati kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben. A társadalmakra, közösségekre jellemző magatartási és kommunikációs szabályok felismerése a tanuló alkalmazkodóképességét fejleszti. A közjó iránti elkötelezettség, a tanuló kommunikációs, problémamegoldó képességének és változások iránti fogékonyságának fontossága elsődleges fontosságú.

Az ember biológiai és társadalmi lény, a természettudományos tárgyak tanulása során a tanuló felismeri az öröklött és a szerzett tulajdonságaiban rejlő lehetőségeit, a testi és szellemi képességek kibontakoztatásának személyes felelősségét. A tananyag feldolgozásával hozzájárul a világ társadalmi-kulturális sokszínűségének megismertetéséhez, ehhez társul a más kultúrák, szokások iránti érdeklődés és tisztelet kialakulásának támogatása. Mivel a természettudományok alapvetően gyakorlatorientált tantárgyak, a tudás elsajátításához alkalmazott módszerek között nagyon gyakran szerepel a társakkal együttműködést igénylő csoportmunka, amely során a tanuló felismeri feladatát, szerepét a csoportban, csoporttagként a társakkal együtt végez különböző tevékenységeket, illetve megfelelő készségek birtokában igény szerint csoportvezetői szerepet vállalhat.

A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló online térben történő közös feladatmegoldáshoz, kapcsolatteremtéshez, alkotótevékenységhez szükséges képességeit, továbbá fejleszti a felelősségtudatot a különböző felületeken való információmegosztás során. Az online térben elősegíti a szerepelvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.

A matematika tanulása fejleszti a kitartás, a pontosság, a figyelem és a fegyelmezettség képességét. A tanuló a matematikai foglalkozások során megtanulja, hogyan oszthatja meg ötleteit másokkal, és hogyan segítheti társait a matematikai fogalmak megértése vagy azok alkalmazása során. Felelősséget vállal a közösen kitűzött feladatok elvégzéséért, és megtanulja tisztelni mások álláspontját, gondolkodásmódját. A matematika tanulásán keresztül erősödik a tanuló felelősségtudata, gazdagodik az önképe, fejlődik a kooperációs készsége. A tanuló matematikai ismereteit alkalmazni tudja az egyéni célok eléréséhez szükséges tervezésben, az életét befolyásoló döntései megalapozásában és meghozatalában, a várható következmények mérlegelésében. A matematika tanulása elősegíti annak belátását, hogy a személyes erősségekre építeni, a hibákból pedig tanulni lehet.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi

etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja

- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés
- érzékeljék az irodalom és a hétköznapok közötti kapcsolatot, párhuzamot
- a diákok értsék a nemzet, a szűkebb közösség és az egyes ember kapcsolatát. Megismerjék kultúrájukat, annak gondolati, erkölcsi tartalmait, esztétikai értékeit.
- környezet és a tárgyi világ vizsgálata, valamint a környezetalakítás tudatosságának fejlesztése.
- a közös értékeinkre és azok megőrzésének jelentősége
- gazdag önkifejezési formák támogatása
- önismeret és a reális önértékelés kialakítása
- csoportos együttműködésen alapuló alkotó vagy befogadó feladatmegoldások
- közös döntések megvitatására és a konfliktushelyzetek megoldására
- legjobb megoldás érdekében a produktív tevékenység gyakorlása
- a lelkiismeretesség, az alkalmazkodóképesség, a kezdeményezőkészség, az elkötelezettség kialakulása
- érzelmi állapotok szabályozása
- Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja a diáknak
- a tanuló legyen képes korrigálni álláspontját, véleményét, valamint módosíthatja, átértékelheti, felülbíráhatja döntéseit
- társaival együttműködve dolgoz fel a tanuló szövegeket, készít beszámolókat, gyűjt információkat, továbbá bekapcsolódik egy téma vagy probléma közös megbeszélésébe, ennek során érveket-ellenérveket fogalmaz meg

10.15.6 Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A Munkavállalói és vállalkozói kompetencia segíti az egyént amindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínákozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén tervek készítését és hajtvégre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A diákok érzelmi fejlődése az alapja későbbi személyes boldogulásuknak, együttműködési képességüknek, társadalmi beilleszkedésüknek és kulturált viselkedésüknek.

Az adott helyzet rugalmas kezelését, az innovatív ötletek, új megoldások megtalálását, a megoldás érdekében a helyzetek értékelését, majd a hatékony döntés céljából a kitartó mérlegelést és döntést a kreatív feladatmegoldás megköveteli.

A csoportos feladatmegoldások (például projektfeladatok) esetében a tanuló kipróbálhatja ugyanakkor olyan együttműködések is, amelyekre a munka világában is szüksége lehet. A természettudományos diszciplínák közül szinte mindegyikre jellemző, hogy a nagyon komoly elméleti tudás mögött a társadalmi hasznosulást nagyban segítő, gyakorlati alkalmazásuk is van. A kompetencia fejlesztése valódi adatok felhasználásával összeállított mindennapi problémák megoldásán keresztül történik. Napjaink társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatainak megismerése nagymértékben hozzájárul a társadalmi-gazdasági élet eseményeiben történő eligazodáshoz, az aktív, kreatív, a körülményekhez rugalmasan alkalmazkodó állampolgárrá váláshoz. A különböző megoldási lehetőségek keresése fejleszti a gondolkodás rugalmasságát és az új ötletek megalkotásának képességét. A tanuló megfelelő játékokon keresztül képessé válik a különböző kockázatok felmérésére, a számára kedvezőnek tűnő stratégia kidolgozására, és megtapasztalja döntései következményét. Ezt az adottságot remekül ki lehet használni pl. a gazdasági élet szereplőivel, gyárakkal, cégekkel történő együttműködés kialakítására. A projektekben való részvétel segíti a későbbi munkavállalás szempontjából fontos készségek kialakulását (kreativitás, problémamegoldás, kezdeményező-készség, másokkal való együttműködés-készsége).

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás

- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés
- tanulóknak tisztában kell lenniük a média társadalmi és véleményformáló szerepével
- az önismeret fejlesztése révén a tanulók jövőképeinek kialakítása
- felkészítés a munka világára
- erősítése a hosszú távú célkitűzéseknek
- a személyes jövőtervezés, az életpálya-építés, a döntéshozatal, az életvezetés, a pénzügyi tudatosság, és a tudatos önfejlesztés erősítése.
- a hivatali ügyintézés intézményeinek és alapvető eljárásainak megismerésére törekszik
- az innováció iránti nyitottság és igény
- a felelősségteljes munkamorál megalapozására törekszik

10.15. 7 A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A tanuló motivált a problémák azonosítására, a kérdések megfogalmazására, a bizonyítékok keresésére és értékelésére, a logikus érvelés alkalmazására, a következtetések levonására, és megalapozott információkra, tényekre és bizonyítékokra támaszkodó döntésekre törekszik. Ugyanakkor a dráma és színház tevékenységei teret adnak a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak is a fantázia, kreatív megközelítések szabadságának,

melyek szintén nagy szerepet játszanak a gondolkodás fejlesztésében.

A dráma és színház segíti az önismeret, a reális önértékelés kialakulását, ugyanakkor a csoportos együttműködésben, közös cél érdekében zajló munka erősíti az érdekérvényesítés és az alkalmazkodás dinamikus egyensúlyában zajló konfliktusmegoldások folyamatát.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.

A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a kreativitásfejlesztés, a kreatív gazdaság a világ leggyorsabban fejlődő ága, hisz a mindennapos kihívásokkal szemben mindig új megoldásokra van szükség.

A természeti/környezeti nevelési célok eléréséhez az ismeretszerzés mellett kiemelt fontosságú a természetből érkező érzelmi hatások befogadása, amelyek akár egy életre is meghatározhatják a gyerekek természettudományokhoz történő hozzáállását, attitűdjét. Gyakran ez az érzelmi hatás kreatív alkotásokban kerül kifejezésre, amit felerősíthetünk a természetben történő vizsgálódás, tapasztalás élményével. A tanuló a projektfeladatok megoldása során önállóan, illetve a csoporttagokkal közösen különböző médiatartalmakat, prezentációkat, rövidebb-hosszabb szöveges produktumokat hoz létre a tapasztalatok, eredmények, elemzések, illetve következtetések bemutatására. A világ társadalmi, kulturális sokszínűségének bemutatásával a természettudományok segítik a kulturális értékek megismerését, emellett hozzájárulnak a kulturális identitás tudatosításához, a kulturális értékeink és hagyományaink megőrzése iránti igény kialakításához. A matematika olyan tudomány, amely összeköti a különböző kultúrákat. A tanuló megismeri a gondolkodás logikai felépítésének eleganciáját, a matematikának a természethez, a művészetekhez és az épített környezethez fűződő viszonyát.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- legyen igényük a hagyományok megismerésére
- esztétikai, művészeti tudatosság: a tanuló a tanulási folyamat végére legyen képes

azirodalmi művek elemző értelmezésére

- a tantárgyi koncentráció, a színházi és filmes adaptációk megismerése
- a magyarságtudat fejlesztése, az szociális érzékenység kialakítása, fejlesztése
- gondolatok, tapasztalatok és érzések befogadását és kifejezése
- kreatív szemlélet kialakítása és alkalmazása
- a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása
- művészi gondolkodás szabadságának kialakítása
- gondolatok, tapasztalatok és érzések befogadása és kifejezése a művészetek és más kulturális kifejezőmódok széles körében
- arra törekszik, hogy gazdagítsa a helyi társadalom életét.
- Önállóan és társaival együttműködve újságcikket ír, weboldalt szerkeszt.

10.15.8 A tanulás kompetenciái

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra motiválja a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A tanulók önálló tanulására kell a legnagyobb figyelmet fordítani. A lényegkiemelés, a vázlatírás, a szövegértés fontossága kiemelt jelentőségű.

A vizuális gondolkodás az információszerzést, az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözi. Az érveléstechnikák alkalmazásával, mások véleményének megismerésével tovább fejlődik a tanuló vitakultúrája.

A természettudományok tanulásának belső motivációs bázisa a természet, az élő és élettelen környezeti jelenségek iránti érdeklődés, amelyet a tantárgy tudatos ismeretszerzéssé alakít át. A kezdetben több támogatással, később egyre önállóbban végzett természettudományos megfigyelések és kísérletek alapján a tanuló átéli a tudásszerzés aktív folyamatát. A természettudományok vizsgálati témáit és módszereit a tanuló össze tudja kapcsolni a mindennapi élet kontextusaival, a tudás alkalmazhatósága az önirányító tanulás képességét is erősíti. Szüntelenül változó és globalizálódó világunk megismeréséhez,

megértéséhez elengedhetetlen a folyamatos tájékozódás, információszerzés és a nyitott gondolkodás. Így a tanulás-tanítási folyamatnak hozzá kell járulnia az információszerzés és -feldolgozás készségének fejlesztéséhez, különös tekintettel a digitális világ nyújtotta lehetőségek kritikus felhasználására.

A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerezhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamataikban való alkotó felhasználására. A matematika tanulása során elengedhetetlen a tananyag alapos és átfogó megértése. A szöveges feladatok megoldása fejleszti az értő olvasás és a releváns információk kiválasztásának készségét. Az általánosítás és az analógiák adekvát használata, több szempont egyidejű figyelembevétele, a rendszerezési képesség, a megszerzett tudás új helyzetekben való alkalmazása elősegítik az aktív, önirányított tanulás kompetenciáinak kialakítását, fenntartását, megerősítését. A matematika tantárgy a matematikai logika és az algoritmikus gondolkodás fejlesztésével, az ok-okozati összefüggések megláttatásával hozzájárul a többi tantárgy tanulásához szükséges rendszerező, összefüggéseket felismerő, ezáltal hatékony önálló tanulási módszerek elsajátításához és megfelelő alkalmazásához is.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata
- az információk keresése,
- forráskritika alkalmazása,
- a lényeges és lényegtelen információk elkülönítésének képessége,
- a rendszerezés képessége,
- a különféle tanulási módszer között legyen képes a tanuló a hatékonyság szempontjából választani.
- változatos tevékenységek és fejlesztési technikák tanulási motivációt jelentenek, melyek érdekesebbé, izgalmasabbá és sikeresebbé teszik a tanulók számára a tanulást.
- az aktív tanulóvá válás
- a tanulás tervezése,

- az egyéni tanulási stílus kialakítása
- a tanulási útvonalak felfedezése
- a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenjen meg
- tudja megkülönböztetni a lényegest a lényegtelentől

11. KÉPZÉSI RENDSZERÜNK

11.1 Nyolcosztályos gimnázium

Intézményünkben nyolcosztályos képzés is működik. Folyamatos fenntartását szükségesnek tartjuk. Az 1991 óta működő nyolcosztályos gimnáziumi képzésben szerzett tapasztalatok, tanári, tanulói és szülői vélemények egyaránt igazolják a nyolc éven át tartó pedagógiai-oktatási folyamat előnyeit.

A nyolcosztályos gimnázium első négy évfolyama ráépül az általános iskola 1—4. évfolyamon történő nevelőoktató munkájára. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is van. Az 5–6. évfolyamon továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik. A 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszonylag súlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése. A 9–12. évfolyamon az iskola nevelési-oktatási tevékenységével tovább fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátítására, a tanulóhoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Az alapfokú nevelés-oktatás második szakasza – a nyolcosztályos gimnáziumi képzés alsó évfolyamai – szervesen folytatják az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a készségek és képességek fejlesztését. Fejleszti a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket,

amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékét.

E szakasz szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Az iskolának ebben a szakaszban is kiemelkedő feladata a nemzeti hagyományok tudatosítása, az ápolásukra való nevelés. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemesértelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.

Ugyanakkor figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

A fejlesztés kiemelt területei

A test és a lélek harmonikus fejlesztése: a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzés és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatásával; az érzelmi intelligencia mélyítésével, gazdagításával; az önismeret alakításával, az önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A szocializáció folyamatainak elősegítése: az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével; a nemzedékek közötti és a kortársi kapcsolatok megerősítésével; az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával.

Az alapműveltség tovább építése: a differenciálódó tantárgyi rendszerben a mentális képességek céltudatos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával, gyakoroltatásával. Az iskolai tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az életvitelhez szükséges, alkalmazható tudás gyarapítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

érvényesül. A tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntésképeségüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik. A tanulási tevékenységben növekvő szerepet kap a közvetett kommunikáció – írásbeliség, vizuális kommunikáció, számítógépes érintkezés –, és megjelenik a nem anyanyelven folyó kapcsolatteremtés. A „tanulás tanulása”, az önálló tájékozódás, az informatika alkalmazása és az idegen nyelvektanulása iránti igény fejlesztése is hozzájárul az alapműveltség tovább építéséhez.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása; a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük. E szakaszban növekszik az együttműködésre építő (kooperatív-interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezési módok szerepe. Növekszik a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok aránya (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.)

Az iskola épít a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre. Ezért kihívást jelentő tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínál. Az így szervezett tanulási folyamat juttatja közel őket a megismerés, a tudásörömehez, és erősíti meg önbizalmukat.

A nyolcosztályos gimnázium felső négy évfolyamára a négyosztályos gimnáziumra vonatkozó célok, feladatok és követelmények az irányadóak.

11.2 Négyosztályos gimnázium

A középiskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A gimnáziumban az általános műveltséget megalapozó, kiterjesztő és elmélyítő, a magasabb műveltség megszerzését lehetővé tevő nevelő-oktató tevékenység, valamint az érettségi vizsgára és a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés-oktatás folyik. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, problémakezelési módokkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel készíti fel tanulóit arra, hogy a tudás – az állandó értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is, így átfogó céljaival

összhangban kialakítja a tanulóknál az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékoztatói képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a középiskola azzal támogatja, hogy felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez elengedhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával. A középiskola feladata, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, tovább építésére, integrálására.

A gimnáziumban folyó nevelés-oktatás tantárgyi és tantárgyközi tartalmak és tevékenységek révén elsajátítható tudást közvetíti, tovább fejleszti a kommunikációs és a tanulási képességeket. Folyamatosan nevel az anyanyelv igényes használatára, a természeti és az épített környezet védelmére, az egészséges életmód értékeinek elfogadására, valamint a fenntartható fejlődés és fogyasztás egyensúlyát célzó szemléletre. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal és problémakezelési módokkal felkészíti tanulóit arra, hogy a tudás – a stabil értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is.

Feladata a nemzeti és európai identitástudat tovább építése a tanulóknál; intellektuális, érzelmi és testi érzék egyensúlyának biztosítása. Együttműködésre és kooperációra nevel, fejleszti a konfliktusok kezeléséhez szükséges személyiségjegyeket: az önismeretet, az önbizalmat, az alkalmazkodóképességet, a kudarcűrést. Mindezzel előmozdítja a tanulóknál a konstruktív attitűd kialakulását.

A gimnázium a tantárgyi képzésében előnyben részesíti a képességfejlesztést, ezért törekszik az elméleti ismeretek és a pragmatikus, alkalmazott tudás meggyőző összekapcsolására. A rendelkezésre álló órakeretben a diszciplináris tudás közvetítése összekapcsolódik az alkalmazás lehetőségeinek megismertetésével. Ugyanilyen fontos az egyes diszciplínák közötti koherencia megteremtése; az, hogy az oktatás mindenkor vegye figyelembe a tantárgyak metszéspontjában elhelyezkedő közös tartalmakat és fejlesztési feladatokat.

A gimnáziumi nevelés és oktatás egyik alapvető célja, hogy a tanulókat összefüggésekben és rendszerben való gondolkodásra nevelje. Tegye képessé őket információk szerzésére, szűrésére és feldolgozására, az információs korban való eligazodásra. Követelményeivel és tevékenységével ösztönözze a tanulókat tudásra épülő, önálló vélemény kialakítására,

alternatívák felismerésére és mérlegelésére, majd az ezeken alapuló felelős döntésekre.

Az iskola a maga arculatával, egész programjával, helyi sajátosságaival, a tanulás szervezésének változatos módjaival biztosítja, hogy diákjai érdeklődésüknek, képességeiknek, eredményeiknek, pályaválasztási szándékuknak megfelelően tanulhassanak.

A képzési folyamatban figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait, az életkorhoz és az egyéni érettséghez igazodva optimalizálja terhelésüket. Törekszik a személyre szóló fejlesztésre, támaszkodik a tanulók érzelmi intelligenciájára, képzeletére, számít kreativitásukra, illetve tudatosan is előmozdítja mindezek fejlesztését.

A személyiségfejlesztésben fontos a felelős társadalmi magatartás kialakítása, az állampolgári szerepre, a demokratikus életformára való felkészítés, azaz a jogok és kötelességek összetartozásának tudatosítása.

A személyiség formálásában nélkülözhetetlen szerepet tölt be az esztétikai nevelés. Az iskola elősegíti, hogy tanulói minél tovább jussanak azon az úton, amely a szépség pusztá megtapasztalásától annak mélyreható élményéig vezet. A szépség – a művészeti nevelés és oktatás mellett – jelen van a gondolkodás művelésében és a mindennapi környezet alakítására irányuló iskolai tevékenységben.

A tanuló személyiségére meghatározóan hat az iskola saját ethosza, mindennapjainak létmódja, az a légkör és környezet, amelyben az iskolai élet zajlik. A magatartás, az életvitel, a szociális képességek területén lényeges az önmagukért, társas környezetükért és a tágabb természeti-társadalmi környezetért érzett erkölcsi felelősség fejlesztése. Az iskola által szervezett tevékenységekben, tanulási és más élethelyzetekben tapasztalja meg a tanuló az olyan normák fontosságát és érvényesíthetőségét, mint a másik ember megbecsülése, a cselekvő hazaszeretet, a nyitottság más népek kultúrája, hagyományai iránt. Ennek érdekében a gimnázium előnyben részesíti azokat a tanulási formákat, amelyekben meghatározó a kezdeményezőkézség, a másokkal történő hatékony együttműködés, valamint a saját munkáért, cselekedetért érzett felelősség.

Arra törekszünk, hogy a gimnáziumunk készítse fel tanulókat, hogy az iskolából egy folyamatosan változó világba lépnek. Tudatosuljon bennük a magyar társadalom demokratikus létmódja, az európai integrációs folyamat és hazánk kapcsolódása ehhez a folyamathoz, szembesüljenek a kultúraváltás és a globalizáció jelenségeivel, kihívásaival.

A továbbtanulók képzésében a nyelvi ismeretek elsajátíttatását tartjuk elsődlegesen fontosnak. Mindenképpen fenn kívánjuk tartani két idegen nyelv tanítását úgy, hogy az egyiket magasabb óraszámban oktatva elősegítjük a középfokú nyelvvizsga letételét. Az

évfolyam egyik osztályában emelt óraszámban kívánjuk tanítani az idegen nyelvet, a másik osztályban az informatikát. Ahol lehet, csoportbontást alkalmazunk a matematika, a magyar és a történelem tantárgyak oktatásánál. Az érettségire felkészítő évfolyamok tantárgy kínálatát úgy kívánjuk összeállítani, hogy a továbbtanulási igényeknek megfelelő, emelt óraszámú képzésben részesüljenek tanulóink.

11.3 Felnőttoktatás - esti munkarend

Intézményünkben régóta működött felnőttek középiskolai oktatása hosszabb-rövidebb kihagyással. Mivel egyre több a csak érettségi után megszerzhető szakma, s a középiskolai végzettséggel nem rendelkezők egy része nyilván csak felnőttkorban tudja pótolni hiányait, tehát számukra is lehetővé kell tenni az új szakmák elsajátításának alapfeltételeit jelentő érettségi megszerzését. A felnőtt tanulók értelmi képességeit – a figyelmet, a megfigyelőképességet, az emlékezetet, a képzeletet, a gondolkodást és a gondolatok közlését – a tantervek művelődési anyagának elsajátításával, valamint a munkában és az iskolán kívül szerzett tapasztalatok feldolgozásával fejlesztjük. A tanulók tevékenységét oly módon szervezzük, hogy a munkahelyen, az élet egyéb területein, valamint az iskolában szerzett közösségi tapasztalatok alapján továbbfejlődjék bennük a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges erkölcsi értékrendszer és az ennek megfelelő magatartás. A természeti és társadalmi környezet esztétikumának felfedeztetésével alakítjuk ki az esztétikum befogadásának képességét, s érjük el, hogy véleményeinkben, magatartásukban, otthoni, munkahelyi környezetükben értékesnek és követendőnek tartsák az esztétikus formákat.

Bár tartalmazza a szakmai alapidokumentumunk alapfeladatunkként a négyéves gimnáziumi képzést esti munkarendben, több éve nem hirdettük meg -fenntartói egyeztetés alapján- ezt a képzési formát.

11.4. Rendvédelmi képzés

A rendvédelmi képzést választó diákok a négyévfolyamos általános tantervű osztályon belül sajátítják el különféle speciális tantárgyak révén az ismereteket, közismereti tantárgyakon felül. A belügyi rendészeti ismeretek tantárgy nyújtja a rendészeti pályákra orientáló gimnáziumi képzés alapvető elméleti szakmai ismereteit. (Az egyes rendészeti szervek bemutatásakor a Belügyminisztérium irányítása alá tartozó Rendőrség, Határőrség és a katasztrófavédelem feladatainak, szervezeti felépítésének, működésének,

tevékenységének ismertetését tűztük ki célul, más rendészeti szervek legfeljebb az említés szintjén jelennek meg a tantervben.)

A tantárgy célja erősíteni a tanulók motivációját a belügyi rendészeti pályák iránt; felkészíteni a középszintű, szóbeli érettségi vizsgára; megalapozni a szakirányú továbbtanulást (rendészeti szakközépiskolák, Nemzeti Közsolgálati Egyetem); elősegíteni a későbbi munkába állást.

A tárgy általános ismereteket ad a rendészeti munkáról, annak különböző területeiről, sokszínűségéről, ezzel erősíti a korábban már kialakított motivációt. Megismertet a pályaalakmasság feltételeivel, az egyes rendészeti szervek tagjaival szemben támasztott társadalmi, jogi, szakmai, etikai követelményekkel, így fejleszti az elhivatottságot, a szakmához való kötődést. A tananyag elsajátítása azoknak is haszonnal jár, akik végül is nem kerülnek rendészeti pályára, hiszen a tartalmak megismerésével, az elsajátításhoz szükséges készségek, képességek fejlesztésével olyan állampolgárokká válnak, akik törvénytisztelő magatartásukkal, önkéntes jogkövetésükkel erősítik a társadalmi együttélést, közvetlenül is segíteni tudják a jogsértő tevékenységek megelőzését és az azokat üldöző szervek munkáját.

A tantárgy oktatásának feladata a rendészetről, a rendészeti szervek működését meghatározó jogszabályokról, azok jogállásáról, feladatairól, szervezeti felépítéséről, erőiről és eszközeiről, szakmai tevékenységük területeiről, működésük, irányításuk elveiről és szabályairól szóló általános ismeretek átadása. A tananyag áttekinti a rendészeti szervek tevékenysége során alkalmazott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait; bevezeti a tanulókat sokrétű kapcsolatrendszerükbe. Pontos képet ad a rendészeti szervek tagjainak jogairól, a velük szemben támasztott követelményekről, funkcionális tevékenységének összetettségéről. Megismertet a terepen történő tájékozódás lehetőségeivel, jelentőségével, a jogellenes cselekmények köreivel és a velük szembeni fellépés szabályaival.

A konkrét szakmai ismeretek átadásakor feladat a következetesen alkalmazandó törvényességnek, jog- és szakszerűségnek, mint alapkövetelménynek a megismertetése is. A tantárgyra kevésbé jellemző a külső koncentráció, de a legszorosabban a speciális társadalomismeret anyagához kötődik, amennyiben az szolgálja a jogi megalapozást. Fel kell használni még a tanulók történelemmel összevontan tanult társadalomismereti, etikai, földrajzi és – a nyomozási alapismeretek című fejezetben – kémiai ismereteit is.

Különböző fejezeteket különböző szakemberek közvetítik (rendőr, tűzoltó, határőr stb.). Az óraadó szakelőadók személyes példájukkal, magatartásmintáikkal is formálják a

tanulók pályaképét, ilyen értelemben előny a sokféle ráhatás. Ugyanakkor elengedhetetlenül fontos a pedagógiai folyamat összehangolása, a hatások egységesítésére való törekvés.

Fejlesztési követelmények:

A tananyag feldolgozása megköveteli, hogy a tanulók képesek legyenek elemző-értékelő, logikus, rendszerező gondolkodásra; a konkrét esetek és az általános szabályok közötti összefüggések felismerésére, az elvonatkoztatásra, a lényegkiemelésre. Fejlődjék problémamegoldó-képességük, vitakészségük; legyen harmóniában az önálló döntéshozatalra való képességük és az együttműködési készségük. Fellépésükben, megnyilvánulásaikban váljanak határozottá. Alakuljon ki és erősödjék jogérzékük, a törvényességbe vetett hitük, rendészeti értékrendjük. Tudatosodjék a jogok és kötelességek összhangjának szükségessége. Ismerjék meg, interpretálják, majd alkalmazzák a szaknyelvet. Fejlődjék szóbeli kifejezőképességük, gondolataikat, véleményüket szabatosan fogalmazzák meg, érveljenek meggyőzően.

Legyenek képesek:

- integrálni a korábban vagy párhuzamosan tanult társadalomismereti, speciális társadalomismereti, etikai, történelmi, földrajzi, kémiai, ismereteket,
- meghatározni a rendészeti szervek szerepét a társadalomban,
- a rendészeti szerveket egymástól megkülönböztetni, megfogalmazni azonosságukat és különbözőségüket,
- ismertetni a belügyi rendészeti szervek feladatait, szervezetét, erőit, eszközeit,
- leírni a rendészeti szervek tevékenységét meghatározó legfontosabb alapelveket, normákat, majd azokkal azonosulni,
- megmagyarázni a rendészet filozófiáját
- értelmezni a szakmai feladatok ellátásakor érvényesülő jogokat, kötelességeket,
- a mindennapi életből vett példákat elméleti ismereteikkel összekapcsolni,
- megválasztani az elsősegélynyújtáshoz, a terepen történő tájékozódáshoz, a szakmai feladatok ellátásához szükséges eszközöket, azokat célszerűen használni,
- elvégezni az elsősegélynyújtáshoz, a terepen való tájékozódáshoz kapcsolódó gyakorlati feladatokat,
- meghatározni a jogellenes cselekményekkel szembeni eljárást a társadalomban,
- értelmezni az alapvető szabálysértési és bűncselekményfajtákat, megnevezni az állampolgárok feladatát egy bűncselekmény felfedezése kapcsán.

11.5 Honvéd Kadét Program

A Tiszafüredi Kossuth Lajos Gimnázium és Általános Iskola, valamint a Magyar Honvédség közötti Honvéd Kadét Program bevezetését rögzítő Együttműködési megállapodás ünnepélyes aláírására került sor 2023.06.05-én. A Honvéd Kadét Programba való bekapcsolódás - a felnövekvő nemzedékek hazafias, honvédelmi nevelésének elősegítése. A programhoz csatlakozással részt kívánunk venni a fiatalok etikus nemzettudatának kialakítását célzó nevelésében, olyan nemzeti értékeket kívánunk közvetíteni, mint becsület, helytállás, kitartás, felelősségteljes viszonyulás a saját hazájukhoz. A Honvéd Kadét Program a négyosztályos emelt szintű B osztály részeként kerül bevezetésre a 2024/25-ös tanévtől. A 2023/24-es tanévben a program előkészítése történik meg.

A Honvédelmi Alapismeretek tantárgy révén diákjaink bepillantást nyerhetnek majd a Magyar Honvédség feladataiba, megtudhatják milyen kötelességek várnak rájuk magyar állampolgárként, valamint számos a mindennapi életben hasznos tudásra tehetnek szert, mint elősegélynyújtási ismeretek, terepen való tájékozódás, táborozási ismeretek, önvédelem. A honvédelmi alapismeretek választható érettségi tantárgy is, partnerintézményünkre a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre jelentkezéskor plusz pontot jelenthet. A Honvédelmi Alapismeretek közismeretei tantárgy a Kadét osztályban kötelező tantárgyként, valamint a tantárgy tematikáját követő szabadidős elfoglaltságok, és szakkörök kerülnek megszervezésre.

A Honvédelmi Alapismeretek tantárgy oktatója a Honvéd Kadét Program partneriskola nevelőtestületének pedagógus tagja, aki a Honvéd Kadét Program keretében a honvéd kadét tanórai tevékenységét szervezi és irányítja. A tantárgy tanításához a pedagógusnak rendelkeznie kell egyetemi szintű közismereti pedagógus diplomával, valamint el kell végeznie a honvédelmi alapismeretek tantárgyhoz tartozó 120 órás pedagógus továbbképzést.

Az instruktor a Honvéd Kadét Partneriskola nevelőtestületének, oktatói testületének tagja, aki a Honvéd Kadét Program keretében a honvéd kadét szabadidős tevékenységét szervezi és irányítja. Az instruktorok szakmai irányítását a Honvédelmi Sportszövetséggel történő szerződéskötést követően a Honvédelmi Sportszövetség végzi. A partneriskolák szabadidős tevékenységét a Honvédelmi Sportszövetség pályázati úton támogatja. A pályázati anyagokat elsősorban a kijelölt instruktor készíti el.

Honvédelmi alapismeretek közismereti választható érettségi tantárgy. A tantárgy tanítása révén célunk, hogy a diákok elsajátítsák a hadtörténelem, a löelmélet, a haditechnikai

ismeretek, az egészségügyi ismeretek, a térkép- és tereptan, az általános katonai ismeretek és a hadijog elméleti alapjait. Váljanak képessé az elsősegélynyújtás, a tájékozódás, a túlélési és táborozástechnika ismeretek, valamint az alaki ismeretek gyakorlati alkalmazására.

12. A PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG IRÁNYELVEI

Az iskola felhasználja és értelmezi a tanulók iskolán kívül szerzett, különféle forrásokból származó ismereteit, nézeteit, magatartásbeli sajátosságait.

A demokratizmus jellemzi a pedagógusok és a tanulók viszonyát. Az iskola biztosítja a tanulói jogokat és a köteleesség teljesítésének feltételeit.

A tanulást kezdettől fogva úgy motiváljuk, hogy a tanulók magukénak tekintsék a kitűzött célokat és feladatokat, a követelményrendszer belső igényükké válják.

A módszerek, ráhatások gazdag rendszerével az iskola irányítja az öntevékeny otthoni tanulást, melynek eredményessége nagymértékben az előbbiek hatékonyságától függ. A tanítási-tanulási folyamatban – kezdetén, közben, végén – fontos és szükséges, hogy ellenőrizzük és értékeljük a tanulók teljesítményét. Ezt szolgálják az évközi feleltetések, beszámolók és az év végi vizsgák.

12.1 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

12.1.1 A segítő életmódra nevelés

Az emberek, a közösségek (csoportok, intézmények, társadalmak stb.) közötti viszonyok, kapcsolatok a szociális viselkedésben megnyilvánuló kölcsönhatások.

A szociális értékrend kifejezi, hogy mennyire van tekintettel az egyén a másik ember és a csoport, a csoport a másik csoport, a társadalom a másik társadalom, az emberi nem létérdekeire, illetve mennyiben szolgálja azokat.

A segítő életmódra nevelés a szociális értékrendek megismerésének, a pozitív értékrend elfogadásának és az e szerinti viselkedés, magatartás elsajátításának, a szociális képességek kiépülésének, kreativitásuk növekedésének elősegítését jelenti.

A nevelés alapvető feladata e komponensek kialakulásának, gyarapodásának elősegítése, hogy a szociális kompetencia kreativitása a tapasztalati szintről értelmező (vagy önértelmező) szintre fejlődjön, vagyis hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a szociális viselkedés alapvető szabályait, hogy megértsék a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét és jelentőségét.

Olyan iskolai légkör kialakítása a célunk, amelyben a tanuló folyamatosan tapasztalhatja az

egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit, hiányuk hátrányos következményeit.

Nevelési feladat, hogy az iskola olyan történelmi, irodalmi ismeretek, élménysokaságában részesítse a tanulókat, amely egyértelművé teszi a segítőkész magatartás előnyeit, megsértésének hátrányos következményeit.

A pedagógusok, mindenekelőtt az osztályfőnökök ismerjék meg azokat a tanulókat, akikben gyöngye a kötődési hajlam, hogy aztán segítsék annak megerősítését. A megismerés és a segítség egyik hasznos eszköze a kötődési háló feltárása és gazdagítása.

Az intézmény fölveszi pedagógiai programjába a tanulók kötődési hálójának, kapcsolódási, kötődési készségének megismerésével, fejlesztésével kapcsolatos feladatokat.

A fejlesztéssel kapcsolatos tennivalók azt jelentik, hogy közvetett módon igyekszünk pozitív hatású személyekkel gazdagítani a kötődési hálót, s törekszünk a hátrányos hatású kötődéseket közömbösíteni. Ennek az a feltétele, hogy a segítségre szoruló tanuló legalább egy pedagógushoz kötődjön.

12.2. Részvétel a „Határtalanul” pályázati programban

Az elmúlt években államilag támogatott lehetőség nyílt a „Határtalanul” pályázati program révén arra, hogy az általános iskolás, illetve középiskolás korú tanulók többnapos határon túli, magyarulterületeket ismerjenek meg. A határon túli magyar iskolákkal, tanulókkal, pedagógusokkal és igazgatókkal való kapcsolatot nagyon fontosnak tartjuk tanulóink hazához való tartozásának fejlesztése, valamint a határon túl élő honfitársaink életkörülményeinek, magyar nyelven történő tanulási lehetőségeiknek, anyanyelvükön való felsőfokú tanulmányi lehetőségeiknek megismerése szempontjából. Arra törekszünk, hogy a „Határtalanul” program lehetőségeivel élve utazó tanulóink és pedagógusaink minden utazás során találkozzanak határon túli oktatási intézmények, kollégiumok, gyermekotthonok lakóival, ismerjék meg az ottani lehetőségeket és körülményeket. A program utazási részének elindulása előtt előkészítő közösségi nevelés órák és szakórák segítségével kell biztosítanunk az utazás megfelelő mértékű szellemi és érzelmi hasznosításához szükséges ismereteket. A hazaérkezést követően közösségi nevelés órákon és más szakórákon kell értékelni a tapasztalatokat. Az utazásokról minden alkalommal fényképeket, filmeket tartalmazó írásos és digitális beszámolót készítünk, amelyet honlapunkon és a helyi médiában megjelentetünk.

Az ezzel kapcsolatos nevelési feladataink a következők:

- Az érintett szülői és tanulói kör személyes tájékoztatása.

- Előkészítő órák tartása az érintett osztályokban, az alábbi témákban:
  - Magyarország határai
  - Magyarország történelme
  - A pályázattal érintett körút útvonalai
- A hazaérkezést követően „Magyarságtudat határtalanul” címmel témanap megtartása, melynek középpontjában a magyarságtudat, a határon túli magyarokkal történő kapcsolattartás, segítő magatartás fontossága áll.
- A honlapunkon meg kell jelentetnünk a „Határtalanul” pályázatban történő ismételt részvételünket, illetve a „Határtalanul” logóját.
- A programról részletes, dokumentált, képekkel alátámasztott részletes beszámolót kell készíteni.
- A megvalósítást követően legalább két sajtómegjelenést kell biztosítanunk a tanulmányi kirándulás tapasztalatairól. A „Határtalanul” program keretében minden lehetséges alkalommal jól előkészített pályázatot nyújtunk be úgy a nevelőtestület, mint az általános iskolás, illetve középiskolás korú tanítványaink határon túli utazásának állami támogatása érdekében.

12.2.1. A diákönkormányzat működése

A tanulók minden közössége (osztályok, évfolyamok, diákkörök, stb.) maga dönti el, hogy milyen szabályok szerint működik. A nevelőtestület véleményét ugyan ki kell kérniük, de ez nem kötelező érvényű a tanulóközösségek számára.

A diákközösségek maguk választják meg tisztségviselőiket. Mindegyik tanulóközösség jogosult arra, hogy képviseltesse magát a diákönkormányzatban, amelyet azért hoznak létre, hogy az érdekeiket képviselje az iskolában. Egy intézményben több diákönkormányzat is létezhet, de csak egy képviselheti érdekeiket intézményi szinten.

A diákönkormányzat tevékenysége a diákokat érintő minden kérdésre kiterjed. Döntési joga van a saját működését érintő kérdésekben, a számára biztosított jogok gyakorlásában, egy tanítás nélküli munkanap programjának összeállításában, az iskolarádió, az iskolaújság, iskolatévé létrehozásában, működtetésében, diákvezetőinek megválasztásában.

12.2.2 A diákjogok érvényesülése

A diákok jogait normatív szabályok tartalmazzák, amelyek nem az egyes igazgatók, tanárok, szülők, más felnőttek egyedi véleményét közvetítik, hanem a jogszabály, vagy ennek alapján létrehozott iskolai szabálygyűjtemény által előírt magatartási előírásokat fogalmazzák meg.

A diákra első szinten vonatkoznak az emberi-állampolgári jogok, második szinten az ehhez képest külön tartalmat is jelentő gyermeki jogok, harmadik szinten a gyermeki jogokon belül is speciális tanulói jogok.

A jogi magatartási szabályok a jogszabály erejénél fogva vonatkoznak a diákokra, ezt felülbírálni, mérlegelni, feltételhez kötni vagy elvenni belőle senkinek sincs joga. A diákjogoknak tehát nem feltétele a diákkötelezettségek teljesítése – csak azokban az esetekben, amelyekben azt jogszabály vagy annak alapján iskolai házirend így határozza meg.

A tanulói jogokat a köznevelési törvény fogalmazza meg. Ezeket a jogokat a diák önmaga gyakorolja, ehhez nem kell szülő vagy más beleegyezése.

A köznevelési törvény felhatalmazása alapján az iskola által megalkotott belső szabályzatok csak a közoktatási intézmény helyiségeiben és területén vagy az iskolai tevékenységgel kapcsolatosan (pl. öltözködés iskolai ünnepeken, színház- és hangverseny-látogatáskor) állapíthatnak meg magatartási szabályokat.

Nem szabályozhatják tehát – bármennyire fontosak is a gyermek biztonsága és neveltetése szempontjából – a tanulók iskolán kívüli, családi, szabadidős tevékenységeit, nem avatkozhatnak bele a gyerekek otthoni, utcai, szórakozási, sportolási magánéletébe.

Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

A tanuló joga, hogy személyesen vagy képviselő útján a jogszabályokban meghatározottak szerint részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában.

A diákönkormányzat véleményezési jogkörrel rendelkezik, melyet az alábbi területeken gyakorolhatják:

- saját közösségi életük tervezésében, szervezésében,
- tisztviselők megválasztásában,
- jogosultak képviselni magukat a magasabb szintű diákönkormányzatokban.

12.2.3 A jogi normákon túlmenő kötelezettségvállalások

A nevelőtestület és az intézmény főigazgatója:

- nemcsak elvileg, hanem intézményi szabályban meghatározott módon támogatja az iskolai diáksajtó, diákmedia működését;
- deklaráltan kizárja az egyes pedagógusok jogát a diák öltözete, viselete, külső megjelenése miatti joghátrány alkalmazására; garantálja, hogy a diákot ízlésbeli megfontolások miatt nem érheti hátrány, korlátozás vagy megkülönböztetés;
- a diák becsületének és jó hírvének sérelmeként minősít minden olyan értékelést, minősítést, nyilvános kijelentést, amely a diák tulajdonságainak, testi és szellemi

adottságainak, családi és társadalmi környezetének tőle függetlenül fennálló helyzete miatt megbélyegző, gúnyolódó, csúfolódó, sértő, megalázó tartalmú;

- semmilyen formájában nem tűri meg a bántalmazást az iskolában: sem enyhe, sem jelképes formában; sem a tanár-diák, sem a diák-diák viszonylatban;
- intézményi belső szabályban határozza meg a diákok "privát szféráját": a szekrényt, a táskát, a padot; s ezek vonatkozásában mindenkitől megköveteli a magántitok, a birtoklás tiszteletben tartását;
- vállalja, hogy semmilyen körülmények között nem alkalmazza a diákok kollektív felelősségre vonását;
- nemcsak a törvény által előírt diák-meghallgatási kötelezettség teljesítését vállalja a fegyelmi ügyekben, hanem azt is, hogy a diák vagy annak hozzátartozója, családja, diákképviselője észrevételeit döntésekor figyelembe is veszi;
- nemcsak a törvény által tiltott fegyelmezési eszközként való használatot mellőzi az osztályzásnál, hanem azt is kizárja, hogy az egyik tárgyan elért eredmény befolyásolja a másik tárgyan elért eredményt; illetve bármilyen tanulmányi vagy magatartási minősítés miatt hátrányos megkülönböztetés érje a diákot az intézmény közéleti fórumain és közösségeiben;
- nemcsak a törvénynek még megfelelő módon eltűri a gyermek- és ifjúsági szervezetek működését az iskolában, hanem intézményesen, szervezeten megkülönböztetés nélkül támogatja is őket;
- nemcsak a helyi tantervben vagy intézményi belső szabályzatban meghatározott követelményekbe ütköző osztályozás és minősítés ellen engedi meg a jogorvoslatot, hanem minden nyilvánosságra hozott normatív követelménytől (szaktárgyi teszt, felmérő dolgozat, részvizsga követelményei stb.) valós eltérés esetén is;
- a törvény által deklarált "neki megfelelő tanulás" elvét gyakorlatilag is magáénak vallja azzal, hogy megköveteli saját magától az oktatás, a számonkérés, az értékelés módszereinek sokszínű alkalmazását a diákok tulajdonságai, adottságai, képességei és hátrányai szerinti differenciáltságban;
- az iskola létesítményeinek használatát nem engedi tanulmányi vagy magatartási szempontok szerint korlátozni;
- a diákok kollektív jogainak gyakorlása során nem csak a törvényben meghatározott fórumokat és eljárásokat intézményesíti, hanem azokon túlmenően minden olyan kezdeményezést támogat, amely a diákok önszerveződése útján az iskolai életet

gazdagítja, színesíti, az intézmény nyitottságát és demokratizmusát növeli, a nevelőoktató munkát kiegészíti, a demokrácia-tanítást az elmélet mellett gyakorlati tapasztalatokkal is megalapozza.

12.2.4 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon a főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,

- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt a főigazgató bizza meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Meggyőződéssel valljuk, hogy az osztályfőnök az a pedagógus az iskolában, aki a rábízott közösség fejlődését, a pedagógiai programban foglalt nevelési- oktatási célkitűzések megvalósítását a leginkább elő tudja segíteni. Ehhez a munkához nyilván kevés a heti egy közösségi nevelés óra, éppen ezért meg kell keresnie mindazokat a tanórán kívüli (szünet, délután, szabadidős elfoglaltságok, színház-, hangverseny-látogatások, kirándulások stb.) lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik, hogy osztályával emberi, a kölcsönös bizalmon, a megközelítőleg azonos, illetve azonossá váló értékrenden alapuló kötődések jöjjenek létre.

Kulcsszerepe van a programban megfogalmazott embereszmény kialakításában, az iskolai értékrend közvetítésében. Magatartása, emberi, szakmai tekintélye, pedagógiai hite, emberszeretete legyen az elsődleges példa, mérték tanítványai számára. Munkáját következetesség, nagyfokú empátiakészség, tolerancia, a másik személyisége iránt érzett elfogadás kell, hogy vezéreljék.

Az első találkozás, az ismerkedés első szakaszának eseményei után készítsen osztályáról szociometriai felmérést, melynek elemzése alapján - az iskola pedagógiai programjában rögzített elvek figyelembevételével - megszerkeszti négy/nyolc évre szóló nevelési tervét, számba veszi az alkalmazandó módszereket, eszközöket, a megtanítandó, elsajátítandó ismeretanyagokat.

A továbbképzések során az osztályfőnöknek fel kell készülnie a korszerű pedagógiai és pszichológiai ismeretek és módszerek elsajátítására, hogy képes legyen az egyre heterogénebb, a társadalmi deviancia számos vonását mutató, a fejlődés különböző szintjén álló gyermekek nevelésére, személyiségük átformálására.

Feladatuk, hogy fogják össze, irányítsák, szervezzék meg az osztályukban tanulók szaktárgyi ismeretanyag-nyújtáson alapuló nevelését. Feladatuk az információáramlás biztosítása, a különböző tanáregyéniségek tevékenységében rejlő pedagógiai hatások összhangjának megteremtése.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi

helyzetét.

- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztály évfolyamának munkájában, segíti a közös feladatok megoldását. /pl. diáknapp, szalagavató, stb./
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

13. PEDAGÓGUSOKKAL SZEMBENI INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK A PEDAGÓGUSKOMPETENCIÁK SZERINT

13.1 Humán munkaközösség – intézményi elvárások

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás

A tananyag lehetőségeihez mérten alkalmazzuk a tantárgyi koncentrációt: a humán tárgyaknál eleve adódik az átjárás a tantárgyak között pl. történelem és magyar vagy vizuális kultúra vagy ének, illetve mozgóképkultúra és médiaismeret, de sokszor kapcsolódnak természettudományokhoz is: pl. földrajz vagy biológia.

A forráshasználat, forráskritika a történelemtanítás alapeleme. Törekszünk arra, hogy ezt az oktatási folyamat egészében szemléljük, folyamatosan erősítsük a tanulók ezen képességeit. Az irodalomtanításban elsősorban a szövegértésre és a szövegek egyéni értékelésére helyezük a hangsúlyt. A szövegalkotás tanításakor is az egyéni megoldások, vélemények előtérbe helyezését preferáljuk. Fontosnak tartjuk az eltérő vélemények toleráns értelmezését.

A tanítási folyamatban változatos módszereket alkalmazunk: frontális munka, csoportmunka, pármunka, projektfeladat, házi dolgozat, kiselőadás.

A humán munkaközösség tanáraként különösen törekszünk az igényes nyelvhasználatra.

2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók

A munkaközösség a hatályos kerettanterv alapján készíti el a tanmeneteket. Ezeket tankönyvváltozás esetén felülvizsgálja. A tanmenetek kialakításánál a csoport előzetes tudására építünk. A pedagógiai tervező munka nyomon követhető. (E-napló)

3. kompetencia: A tanulás támogatása

Igyekszünk felkelteni diákjaink érdeklődését a kulturális értékek iránt (pl. Kulturális nap). A tanulók motiválása az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök használata: filmek az órán, illetve házi feladatként. Internetes feladatok a tanórán, illetve házi feladatként.

4. kompetencia: A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

A megfelelő szakmai segítséget elsősorban iskolán kívül találhatjuk meg, ezekkel a szakemberekkel való kapcsolatfelvétel elsősorban diszgráfia, diszlexia gyanúja esetén merül fel.

Az ilyenféle problémákkal küzdő tanulókat a megfelelő időben felülvizsgálatra küldjük.

5. kompetencia: A tanulói csoportok, közösségek kialakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

A pedagógiai munka során támogatjuk a tanulói kooperációt, együttműködést, ezekre a tanórákon és a tanórán kívüli programokon lehetőséget teremtünk. Ösztönözzük a tanulóinkat a véleménycserére, fejlesztve az érvelési képességüket, vitakultúrájukat. Diákjainkat egymás jobb megismerésére, elfogadására, tiszteletére és támogatására neveljük. Támogatjuk a tanulók közösségi szerepvállalását.

6. kompetencia: Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Az értékelés százalék-alapon történik. A diákok minden tanulócsoportban pontos tájékoztatást kapnak erről. Az objektív értékelést kiegészítjük személyre szabott, verbális megfogalmazással is, amelyből a tanuló következtetéseket vonhat le aktuális teljesítményének okairól, a fejlődés lehetőségeiről. A százalékos értékelés alól kivételt

jelentenek a szövegalkotási feladatok, illetve a memoriterek.

7. kompetencia: A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja.

Környezettudatosságra épülő szövegek, szövegértési feladatsorok, szövegalkotási gyakorlatok alkalmazása. Érvelő, állásfoglaló beszédhelyzetek kialakítása tanórákon elősegítheti ezt a kompetenciát.

8. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

A munkaközösség rendszeresen részt vesz az iskolai ünnepeken, iskolai programok szervezésében és felkészíti a diákokat iskolai, megyei, regionális és országos versenyekre. Folyamatos szakmai kommunikációra építjük tevékenységünket.

9. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

A munkaközösség tagjai a pályán töltött éveik, szakmai gyakorlatuk, és eddig realizált tanulmányaik tükrében vesznek részt formális továbbképzéseken. Informális formában pedig magától értetődő módon nyitottak vagyunk a humán tudományok új információira.

13.2 Nyelvi munkaközösség – intézményi elvárások

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás

Az idegen nyelv tanulásánál fokozottan jelentkezik az IKT eszközök használata. A tanulókat ösztönzi, hogy nyelvtudásuk fejlesztéséhez használják a különböző internetes lehetőségeket. Segíti kialakítani az online információk befogadásának kritikus módját. Használja a szakmódszertan kínálta változatos módszertani eszközöket. A tantárgy jellegéből adódó nagy készségbeli különbségekkel rendelkező diákokat differenciáltan fejleszti. A különleges bánásmódot igénylő (diszlexiás/diszgráfiás) tanulók idegen nyelvtudását az igényeiknek megfelelő módszerekkel fejleszti. Felhasználja a bemeneteli szintfelmérők és a nyelvi kompetenciamérés eredményét saját pedagógiai gyakorlatában. A nyelvtanításban rejlő tantárgyi kapcsolódási lehetőségeket használja. A tantárgyköziség beépül pedagógiai gyakorlatába.

2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók

A nyelvtudás jelentőségének tudatosításával törekszik a tanulók motiválására. A középfokú nyelvvizsga megszerzése és a magas százalékos érettségi vizsgaeredmény elérendő célok. A célnyelvi kultúrák megismertetésével is törekszik a tanulói motiváció

erősítésére. A nyelvi tartalom keresztül egészséges életmódra és környezettudatosságra nevel.

3. kompetencia: A tanulás támogatása

Különösen fontos a pozitív légkör kialakítása, hogy a nyelvi gátakat könnyebben küzdjék le a diákok. Az IKT eszközök használatát beépíti az órai munkába és ösztönzi azok beépítését az otthoni tanulásba.

4. kompetencia: A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

Az egyéni fejlesztés megjelenik pedagógiai munkában. Tanóra keretein belül differenciált foglalkozás az egyéni bánásmódot igénylő tanulókkal. Ilyen feladat az OKTV-re, a különböző versenyekre, illetve a nyelvvizsgákra való felkészítés. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulókkal szintén a tanóra keretein belül történik differenciált foglalkozás.

5. kompetencia: A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

A nyelvtanulásban rejlő lehetőségeket felhasználja, hogy csoportmunkában, pármunkában fejlessze a tanulók közötti kommunikációt és a megfelelő vitakultúra elsajátítását. A tankönyvek kínálta lehetőségek felhasználásával a különböző kultúrák befogadását és elfogadását segíti. Fokozottan érvényesül a megfelelő interkulturális kommunikációra nevelés. A szóbeli és írásbeli érvelő feladatoknál értékközvetítő tevékenysége tudatos.

A különböző nyelvi adottságokból fakadó osztálytermi konfliktusokat hatékonyan kezeli. Tanulmányi kirándulásokat szervez külföldre, ahol a tanulók megismerik más népek kultúráját, illetve diákcsere programokat is, ahol a tanulóknak lehetősége van bepillantani más országok tanulóinak életébe.

6. kompetencia: A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Szóban és írásban is használja a különböző értékelési eszközöket. Szöveges értékelésével támogatja a tanulók önértékelésének fejlődését. A tanulókat rendszeres önértékelésre ösztönzi.

7. kompetencia: A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja.

A nyelvtanulás különböző szakaszában, a tanulók nyelvtudásának megfelelő szinten megtalálja a lehetőséget arra, hogy környezettudatosságra nevelje a tanulókat. Az oktatási anyagok kínálta lehetőségeket kihasználva hangsúlyt fektet a fenntartható fejlődés lehetőségeinek megismertetésére.

8. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Kihasználja a nyelvtanulásban rejlő lehetőségeket (szóbeliség, csoportbontás) a diákok egyéni és egymás közötti kommunikációjának fejlesztésére. A nyelvi munkaközösség munkájában aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógustársaival, a környező intézmények nyelvtanáraival az idegen nyelvi munkaközösség programjainak szervezésében.

9. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Ismeri és használja az online szakmai lehetőségeket, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.

13.3 Testnevelés -HKP munkaközösség - intézményi elvárások

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás

A tanulócsoporthoz változatos módszereket alkalmaz. A módszerek illeszkedjenek a tanulócsoporthoz és a tananyaghoz. A tantárgyak közötti koncentráció, elősorban a biológia, földrajz, fizika, matematika, digitális kultúra tantárgyakkal, elősegíti a mozgástanulást, az egészséges életmód, prevenció tudatosítását.

2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók

Az éves tervezés elemei megfelelnek a NAT céljainak és összhangban vannak a pedagógiai programmal. A pedagógiai tervező munka nyomon követhető. (E-napló) A tervezés során figyelembe veszi a tanuló egyéni fejlődését és ezért differenciált tanítási-tanulási folyamatot tervez.

3. kompetencia: A tanulás támogatása

Figyelembe veszi a gyermekek, a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát. A gyermekek, a tanulók hibáztatásait, tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részeinek tekinti, és a megértést

elősegítő módon reagál rájuk. A tanulók motiválása: tanórán kívüli programok szervezésével pl. házbajnokságok, versenyekre való felkészítés.

4. kompetencia: A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

Az egyéni fejlesztés megjelenik pedagógiai munkában. Tanóra keretein belül differenciált foglalkozás az egyéni bánásmódot igénylő tanulókkal. Fontos a tehetség felismerése és kibontakoztatása.

5. kompetencia: A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

Közösségfejlesztés a csoportokon belül például a csoportok kialakításával (tudatosan vagy véletlenszerűen kialakított csoportok). Szabadidős tevékenységek szervezése: bajnokságok, tanár-diák mérkőzések.

6. kompetencia: A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Diagnosztikus, fejlesztő, illetve szummatív értékelési formákat használunk. A tanulók visszajelzést kapnak teljesítményükről.

7. kompetencia: A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja

A tanulóknak cselekedeteikkel, viselkedésükkel a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá.

8. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Igényes a pedagógus nyelvhasználata. Más pedagógusokkal együttműködik. (munkaközösségi munka) Együttműködik a város más iskoláinak testnevelőivel, részt vesz városi sport életének szervezésében.

9. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Igénye van a szakmai fejlődésre: továbbképzéseken való részvétel, a megszerzett tudását a pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza. Pontos, megbízható.

13.4 Reál munkaközösség-intézményi elvárások

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás

Oktató-nevelő munkánkban hatékonyan alkalmazzuk az iskola rendelkezésére álló IKT eszközeit. Törekszünk az oktatás hatékonyságát növelni a szertárak eszközeinek alkalmazásával. A céljaink megvalósításához szükséges eszközrendszert igyekszünk fejleszteni. Ösztönözzük tanulóinkat az internet adta lehetőségek helyes kiaknázására. Törekszünk az alapos, átfogó szaktudományos, szaktárgyi és módszertani ismeretek elsajátítására. Felhasználjuk a szintfelmérők, vizsgák, kompetencia mérések eredményeit, tapasztalatait a pedagógiai munkánk tervezésekor. Tanulóink differenciált oktatására törekszünk, az élettani sajátosságok figyelembevételével választjuk meg az alkalmazott pedagógiai módszereinket. Különös hangsúlyt fektetünk tehetséges tanulóink felkutatására, fejlesztésére, fontos szerepet adva a tanulmányi versenyeknek.

Ugyanígy figyelünk a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóinkra is.

2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók

Pedagógiai munkánkat tervszerűen végezzük, alkalmazva a munkaközösségünk által kidolgozott tanterveket, tanmeneteket. Mindezt összhangban az iskola terveivel. Törekszünk a tervezés dokumentumainak nyomon követhetőségére, megvalósíthatóságára (elektronikus napló), de figyelembe vesszük a tanulók egyéni fejlődését is.

3. kompetencia: A tanulás támogatása

Törekszünk a tanítás jó légkörének kialakítására, hogy a tanulók egymást segítve, egészséges versenyszellemben, motiváltan dolgozhassanak. Az iskolában megtalálható IKT eszközök, szertárak is ezt a célt kell, hogy szolgálják. Fontos kialakítani tanulóinkban az önálló, ill. csoportmunka iránti igényt, támogatjuk a projekt munkát, ösztönözzük tehetséges tanulóinkat, pályázatokon, OKTV-n való részvételre.

4. kompetencia: A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

Az egyéni fejlesztés megjelenik pedagógiai munkában. Tanóra keretein belül differenciáltan foglalkozunk az egyéni bánásmódot igénylő tanulókkal. A tehetséges diákok

kibontakoztatását fontos feladatként kezeljük, ilyen feladat pl. az OKTV-re, illetve a különböző versenyekre való felkészítés. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulókkal szintén a tanóra keretein belül történő differenciált foglalkozás formájában, illetve tanuló párok kijelölésével vagy egyéb formában történik.

5. kompetencia: A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

A tanulók közötti kommunikáció, ill. az egyén kommunikációs készségének fejlesztéséhez lehetőség szerint felhasználjuk az egyre népszerűbb csapatversenyeket (pl. Bolyai csapatverseny). Lehetőséget adunk diákjainknak, hogy a tanórákon kiselőadások, csoportmunkák, projekt munkák formájában nyilvánuljanak meg társaik előtt. Ezek részünkről történő építő jellegű kritikájával segítjük az egyén kommunikációs készségeinek fejlődését. Különös fontosságot kell, hogy kapjon a kommunikációs készségek fejlesztése a szóbeli érettségikre való felkészülésben.

6. kompetencia: A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Munkaközösségünk tagjai törekszenek az egységes értékelésre, különös tekintettel a vizsgadolgozatokra, feleletekre. A szummatív értékelés mellett a fejlesztő és diagnosztikus értékelést is alkalmazzuk. A szöveges értékeléssel támogatjuk a tanulók önértékelésének fejlődését. Értékelésünk világos, egyértelmű kell, hogy legyen. Tanulóinkat ösztönözzük az önértékelésre is.

7. kompetencia: A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja.

A reál tárgyak szinte mindegyike tananyagát tekintve is magában hordozza e kompetencia szinte folyamatos alkalmazását. A környezettudatosság, a természet megismerése és szeretete, a fenntarthatóság tananyagként, projekt munka formájában, illetve témaheteken is folyamatosan megjelenik. A természettudományos eredmények életünkben betöltött szerepének tudatosításával is motiváljuk tanulóinkat tantárgyaink elsajátítására, a környezettudatos életre.

8. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően munkaközösségünk tagjai aktívan vesznek részt a munkaközösség munkájában, hozzáállásukat a segítőkészség, konstruktivitás jellemzi. Ez nemcsak a kollégákkal való kapcsolatra, hanem a diákokkal, szülőkkel való kapcsolatra is

érvényes kell, hogy legyen.

9. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Igyekszünk megismerni és használni az online szakmai lehetőségeket. Kihasználjuk a továbbképzési lehetőségeket.

13.5. Osztályfőnöki munkaközösség – intézményi elvárások

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás

Az közösségi nevelés órákon elsődleges kiemelt feladatunk tanulóink személyiségfejlesztése, az osztály közösségének kialakítása, amelyhez változatos pedagógiai módszereket alkalmazunk. Szakmódszertani kiadványok, szaktanácsadások segítik munkánkat, de tevékenységeinkben hatékonyan alkalmazzuk az iskola rendelkezésére álló IKT eszközeit is. Az interneten fellelhető anyagok, videók, tesztek számtalan lehetőséget biztosítanak a céljaink eléréséhez.

Nagy hangsúlyt fektetünk a hatékony tanulási módszerek elsajátítására, az egyéni tanulási stratégia kialakítására. Fokozott figyelmet fordítunk a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóinkra is. Törekszünk az alapos, átfogó szaktudományos és módszertani ismeretek elsajátítására.

2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók

A munkaközösség a hatályos kerettanterv alapján készíti el a tanmeneteket. A tervezésnél minden osztályfőnök figyelembe veszi osztályközösségébe tartozó tanulók értelmi, érzelmi, akarati képességeit, családi helyzetüket, szociális környezetüket, s ennek megfelelően körvonalazza nevelési programját, összhangban az iskola célkitűzéseivel és a társadalom igényeivel. A pedagógiai tervező munka nyomon követhető.

3. kompetencia: A tanulás támogatása

Az osztályban kialakított fesztelen, pozitív légkör segíti a diákokat problémáik csoport előtti megoldásában. Kisfilmek, esetleírások feldolgozásával, csoportjátékokkal motiváljuk a tanulóinkat a társas kapcsolatok kialakítására, a helyes erkölcsi normák követésére. Az Útravaló program segítségével a hátrányos helyzetű diákok mentorálása történik, mely a felzárkóztatást segíti.

4. kompetencia: A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési,

tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

Az osztályfőnöki munka egyik legfontosabb része a megfelelő énkép kialakítása, a pozitív személyiségjegyek erősítése, fejlesztése. Ehhez számtalan módszert és eszközt használunk, s közben az egyéni bánásmódot igénylő diákok elfogadását szorgalmazzuk. Beilleszkedési nehézség esetén, ha szükséges, külső szakmai segítséget veszünk igénybe. Az osztályfőnök összefoglalja és orientálja az osztályában tanító szaktanárok munkáját, elősegítve az egyéni bánásmód, a differenciálás megvalósulását. Az egyéni fejlesztés megjelenik a pedagógiai munkában. Fontos a tehetség felismerése és kibontakoztatása.

5. kompetencia: A tanulói csoportok, közösségek kialakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

Az közösségi nevelés órák témaköreinek feldolgozása során a diákok nemcsak a hatékony kommunikálás módszereivel ismerkedhetnek meg, hanem megtanulják, miképp lehet figyelembe venni és megérteni a különböző nézőpontokat, hogyan lehet osztály- és iskolatársaikban, tanáraikban, ismerőseikben bizalmat kelteni és empátikusnak lenni. Az osztályközösségben, tanulás és az értékelés közben felmerült problémák kezelése során megtanulják a stressz és a frusztráció kezelését, a változások iránti fogékonyságot. A diákok megismerkednek az őket érintő és az azon túlmutató közügyekkel, az azokban való hatékony együttműködéssel, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritással és érdeklődéssel. Ez magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján. Kiemelt hangsúlyt kap a kommunikáció, az érvelés, a vélemények kifejtése és azok ütköztetése. Diákjainkat egymás jobb megismerésére, elfogadására, tiszteletére és támogatására neveljük. Támogatjuk a tanulók közösségi szerepvállalását. Az osztályfőnökök szabadidős tevékenységeket, osztálykirándulásokat szerveznek osztályuknak, melyek segítik az összetartó közösségek kialakulását, erősítik a hazaszeretetet és magyarságtudat érzését. A Határtalanul pályázat megvalósulásával a diákok bepillantást nyernek a határon túli magyarság életébe és megismerik kultúrájukat.

6. kompetencia: Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Az közösségi nevelés órákon érdemjegyek adása nem célszerű. Értékeléskor a fejlesztő,

minősítés nélküli értékelést kell alkalmazni, amely folyamatos, épít az önértékelésre, önreflexióra, az adott teljesítményt értékeli, de tekintettel van a gyerek egyedi személyiségére, hozzásegíti őt a továbbfejlődéshez. A jól alkalmazott fejlesztő értékelés segítséget nyújt a tanuló egyéniségéhez a legjobban illő tanulási stratégiák kialakításához, illetve kiválasztásához. Elősegíti a reális énkép és igény szint, valamint a pozitív önértékelés kialakulását, s mindennek eredményeként az énhatékonyság érzésének megerősödését, s végül differenciáltabbá és szilárdabbá válik általa az egyes tanulók, illetve az osztály egészének értékrendje. Pozitív jelleggel kell elismerni az előrevivő órai aktivitást, szóbeliségre helyezve a hangsúlyt, kiemelve az osztály és az óra érdekében végzett tevékenységet, együttműködési készséget. Az önértékelés, egymás értékelése és a tanári értékelés egyensúlyának összhangját kívánatos megteremteni az elsajátított ismeretek, belső normák és a pozitív tartalmú cselekvés alapján.

A tanulók személyiségében bekövetkező pozitív irányú változás, a helyes szokásrendszer, a konstruktív életvezetés, a testi – lelki harmonikus működés a hozzáadott érték.

7. kompetencia: A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja.

Fontos, hogy a tanulók felismerjék az egyén és a társadalom életének függőségét a természet és ember alkotta környezettől. A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A tanulók értsék a természet, a környezet harmonikus fejlődését elősegítő, valamint az ezeket veszélyeztető legfontosabb tényezőket, okokat. Célunk, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Érezzék, hogy megóvása érdekében melyek a tennivalóik. Ennek érdekében az osztályok csatlakoznak olyan programokhoz, mely a közvetlen környezetükben, illetve a Tisza partján megtisztítják környezetüket, illetve fák, virágok ültetésében vesznek részt. A tanulóknak meg kell ismerniük azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. E témakört érvek felsorakoztatásával, vita kezdeményezésével célszerű feldolgozni.

8. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Az osztályok osztályfőnökük irányításával rendszeresen részt vesznek az iskolai programok

szervezésében, lebonyolításában, rendszeresen kooperálnak más osztályokkal. A közösségi nevelés órák témáinak feldolgozása, a felmerülő problémák megoldása nagy mértékben fejleszti a diákok egyéni és társas kommunikációját. A munkaközösség tagjai egymást rendszeresen segítik, tanácsokkal látják el. Együttműködésüket folyamatos szakmai kommunikáció jellemzi. Szoros kapcsolatban állnak a külső szakemberekkel, fejlesztő pedagógusokkal, szülőkkel.

9. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Az osztályfőnökök igyekeznek megismerni és használni az online lehetőségeket, a szakmai segítséget nyújtó kiadványokat. Igényük van a szakmai továbbfejlődésre, ezért kihasználják a továbbképzési lehetőségeket, szakmai előadásokat.

14. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

14.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Valljuk, hogy mindenki értékes valamiben. Ennek jegyében célunk, hogy tanulóink számára a szilárd alpműveltség, a korszerű alapismeretek nyújtása mellett széleskörű lehetőséget biztosítsunk arra, hogy képességeik, készségeik kibontakoztatása révén, személyiségük sokoldalú fejlesztésével, tehetségük felismerésével, hátrányaik, lemaradásaik kompenzálásával sikeres felnőttként eredményes életutat járjanak be, boldogulni tudó emberekké váljanak. Ezt a célt a Pedagógiai Programban rögzített Nevelési Program a kulcskompetenciák fejlesztésén keresztül kívánja elérni. Tisztában vagyunk azzal, hogy nincs két egyforma helyzetben lévő diák. Ez az egyéni odafigyelés iskolánk erőssége, pedagógiánk egyik fontos alappillére.

A tehetség kialakulásához közismerten az átlagosnál erősebb motiváció és alaposabb tudás is szükséges, de kibontakozásának feltételei között általános kompetenciák, a jelző és készítő érzelmek, valamint a viselkedés, a tevékenységet lehetővé tevő, szervező képességek, különösen a kognitív (a megismerés, a kommunikáció, a gondolkodás, a tanulás) és a szociális (segítő életmód) kompetencia fejlettsége szerepel.

Az iskolának természetesen nem lehet feladata, hogy a sok-sok speciális kompetenciával kapcsolatos tehetséget mind-mind kifejlessze, de feladata az általános alapok fejlesztése, az érdeklődés, a továbbtanulási irány, a pályaorientáció megválasztásának segítése.

A tehetséggondozás feladata tulajdonképpen a tehetséges tanuló felismerése és optimális fejlődésének segítése. A feladat tartalma általánosan nem más, mint a kognitív kompetencia, az alkotóképesség fejlesztése az érdeklődési körnek megfelelő ismeretek és tevékenységek által. Az iskola feladata, hogy vegye egyre jobban figyelembe és kezelje eredményesen a tanulók közötti fejlettségbeli, fejlődési, valamint sajátos adottságbeli, érdeklődési, tanulási stílusbeli különbségeket.

A képzési idő alatt kiemelt hangsúlyt fektetünk:

- a kompetenciák és tanulási képességek fejlesztésére
- az életben való boldoguláshoz szükséges új kompetenciák fejlesztésére
- az idegennyelv tanítására
- az informatika felhasználói szintű alkalmazására
- a tehetséggondozásra
- az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás alakítására.

A gimnáziumunkban folyó kimagasló tehetséggondozó munka elismeréséül 2018-tól

Akkreditált kiváló Tehetségpontként működünk. A cím büszkeséggel tölt el bennünket, ugyanakkor felelősséggel és rengeteg jövőbeni feladattal jár. A Tehetségpont működése helyi szintű. Az intézményünkbe járó gyerekek tehetségének felismerését, fejlesztését tűztük ki célul.

A pedagógusok átlagéletkora a gimnáziumban 45 év, ami több évtizedes szakmai gyakorlatot, módszertani sokszínűséget, a tanítás terén végzett kellő tapasztalatot jelent. A tantestületben 10 pedagógus rendelkezik szakvizsgával, emelt és középszintű érettség vizsgaelnöki feladatokat lát el 4 kolléga, 7 pedagógus ért el mester fokozatot. Tudományos fokozattal rendelkezik Dr. Demjén Adalbert, aki a Magyar Tudományos Akadémia külsős tagja és Dr. Ceglédi Erzsébet, aki Phd fokozatot szerzett bölcsészettudományok területén pszichológia tudományokban. Az intézményben 3 pedagógus rendelkezik tehetséggondozó fejlesztő pedagógusi végzettséggel (Gacsal Márta, Kissné Szedlacsek Gizella, Dr. Demjén Adalbert) és a tehetséggondozó munkát segíti 1 fő mentálhigiénés szakember (Kájelné Matlák Erika). A főigazgató, Dr. Pásztorné dr. Vass Anikó Egyéni tehetségfejlesztő programok kidolgozásának és megvalósításának alapjai (30 órás), Kovács Péter Tehetséggondozás a kreativitás tükrében (10 órás), Dányi Zsolt Stressz a diákok, tehetségek és pedagógusok körében (10 órás), Szabóné Gyöngy Gyöngyi Veronika Kreatív természettudományi tehetséggondozás (10 órás), Dékány László és Rédei Attila Kreatív természettudományi tehetséggondozás: szempontok önálló tanulással (10 órás) akkreditált továbbképzésen vett részt. Több kolléga végzett online továbbképzést tehetséggondozás témakörben, egy kolléga szakvizsgát szerzett Tehetséggondozás címen.

A tehetséggondozás területén kiemelkedő munkájáért Pro Talento díjban részesült Dékány László matematika-fizika szakos és Monokné Andrási Edit angol nyelv szakos tanárunk. Szintén Pro Talento díjjal jutalmazták Demjén Adalbert, 2014-ben, Nagy Ádám, 2019-ben Moldován Dóra 2023-ban és Nagy Tímea 2024-ben végzett diákjainkat versenyeredményeiket és tanulmányi sikereiket figyelembe véve. A Bolyai Anyanyelvi Csapatversenyen nyújtott felkészítő munkájának eredményességéért Jász-Nagykun-Szolnok vármegye tanári fődíjának nyertese a 2017/2018. tanévben Bukta Erzsébet. Kiemelkedő tehetséggondozó munkájáért. A Bolyai Matematika Csapatversenyen nyújtott felkészítő munkájának eredményességéért Jász- Nagykun Szolnok vármegye tanári fődíjának nyertese a 2021/2022. tanévben Tóth Judit. 2018-ban Bekéné Németh Tímea Brigittát Tehetségekért díjjal, edzői tevékenységéért Bonis Bona díjjal jutalmazták 2020-ban Szabó Attila testnevelő kollégát valamint 2022-ben Dr. Pásztorné dr. Vass Anikó főigazgatót tehetséggondozó munkájáért. 2021-ben Jász-Nagykun- Szolnok Megyei Pedagógiai Díjat kapott Dögei

Imréné. Az intézményen belül a feladatellátási helyeket átfogó Fejlesztő, tehetségfejlesztő munkaközösséget működtetünk Gacsal Márta munkaközösség-vezető irányításával.

Iskolánk elismertségében és keresettségében fontos szerepet játszik, hogy 1991-ben a térségben egyedüli gimnáziumként elindult a nyolcosztályos gimnáziumi képzés. A 2004-es tanévtől kezdődően indítottuk a nyelvi előkészítő programot. Kiemelendő célunk a valós élethelyzetekhez alkalmazkodó magas szintű kommunikatív idegennyelv-tudás megszerzése. Ennek érdekében feladatként fogalmaztuk meg a tehetséggondozást. Eszköze az emeltszintű nyelvoktatás, a második nyelv tanulásának lehetősége, nyelvtanulás lehetőségének biztosítása már az 5. osztálytól kezdve, versenyeztetés, angol nyelvi kompetenciafejlesztés. LanguageCert Nyelvvizsgahelyként nyelvvizsgára felkészítünk és nyelvvizsgáztatunk. ICDL vizsgaközpontként az informatika oktatás is kiemelt feladatunk. Tanulásszervezési módszerek: a projekttanítás, a kooperatív technika, az erdei iskola, csoportbontás, fakultáció, szakkörök, egyéni felkészítés.

A célcsoport, vagyis a tehetségesnek vélt tanulók száma megközelíti a 20%-ot. A tarka képet mutató szociokulturális közegből érkező tehetséges tanulóinkkal való foglalkozás mindig kiemelt feladata volt tantestületünk pedagógusainak a tanórákon differenciált tanulásszervezéssel, illetve a délutáni foglalkozásokon. Az országos tanulmányi versenyekre a továbbjutó tanulóinkat rendszeresen felkészítjük. Kiemelkedő eredményeket tudunk felmutatni a Kazinczy szépíróversenyéről, a Simonyi helyesíró versenyekről, a vers- és prózamondó versenyekről, Bolyai csapatversenyekről, idegennyelvi és természettudományi versenyekről, a sport területén országos, regionális, megyei és városi versenyeken, diákolimpián érnek el szép sikereket tanulóink.

14.2 A tehetségfejlesztés lehetséges szervezeti keretei

A személyiségfejlesztés színterei között a tanórai foglalkozások; a tanórán kívüli intellektuális, művészeti és sportfoglalkozások; az osztály és iskolaszintű közösségi rendezvények, események; a különféle táborok, kirándulások, az iskolai élet egyéb színterei és végül az iskolán kívül tartott programok szerepelnek. A tehetségfejlesztésünk további célja az ismeretek és az elsajátítási folyamat kötelező tananyagon túllépő kiszélesítése. Céljaink szerint mindez mélységben történő, tartalmi, feldolgozási képességek gazdagításával, és végül „a tempóban történő gazdagítással” történhet. Ennek eszköze elsősorban a csoportbontás, de lehetőség van előrehozott vizsga letételére is, melynek eljárásrendje iskolai dokumentumainkban kidolgozásra került.

Tehetségfejlesztési módszerek és területek

Tanórákon:

- egyéni tanulási utak kijelölése
- tanórai differenciálás különféle formái
- csoportszerveződés – csoportbontás
- egyéni haladási ütem
- előrehozott vizsgarendszer
- kiselőadások
- beszámolók
- választható tanórán tanulható tantárgyak tanulása (második idegen nyelv)
- emelt óraszámú történő nyelvtanulás
- differenciálás
- különböző önálló alkotások, munkák elkészítésének elősegítése
- hagyományostól eltérő tanulásszervezési módszerek (projektek, témahét, kooperatívtechnikák stb.)

Tanórán kívül:

- versenyekre felkészítés, versenyeztetés
- tanórán kívüli foglalkozások szervezése, a lehetőség biztosítása
- kulturális programok (színházlátogatások, Operakaland, Lázár Ervin Program)
- sport
- nyelvvizsgára való felkészítés
- külföldi testvérkapcsolatok
- tanulmányi út pl. Nagy Britanniába, Ausztriába
- egyéni foglalkozás
- táborok
- iskolai programok a bemutatkozás, szereplés lehetőségére (gólyabál, kulturális nap, Kossuth-napok)
- az iskolai könyvtár és informatika terem lehetőségeinek biztosítása

Tanórai, tanórán kívüli és szabadidős tevékenységek során végezzük:

- egyéni képességek, tehetség felismerése
- az önképzés igényének kialakítása
- a tehetséggondozás lehetőségeinek feltárása
- egyetemre, főiskolára készülő felkészítése
- tanulási stratégiák fejlesztése.

Tervezett programjaink:

- Versenyek szervezése (Bolyai csapatversenyek, sportversenyek, Halloween vetélkedő)
- A Tehetségnap keretében bemutatkozási lehetőséget nyújtunk.
- Nyílt nap (bemutató órákra, foglalkozásra várjuk a szülőket, az érdeklődő diákokat).
- A Tehetségpont működésének kommunikálása a helyi médiában, az iskola honlapján.
- Az intézmény saját rendezvényeivel, hagyományaival rendszeres résztvevője a városkulturális életének.

A tantárgyi fakultációs gyakorlatok szervezése

Célja: a továbbtanulásra, a tanulmányi versenyekre való felkészítés, a tanulói érdeklődés mind teljesebb kielégítése, a személyiség harmonikus fejlődése érdekében.

A szakköri munka

A nyolcosztályos képzés 5–10., valamint a négyosztályos gimnáziumi képzés 9-10. évfolyamán teremt lehetőséget a tanórai ismeretszerzésen túli magasabb szintű tudás megszerzésére, az órán tanultaknál mélyebb összefüggések feltárására, a speciális érdeklődés kielégítésére, a tanulói kreativitás kifejlesztésére. (Ebbe a körbe soroljuk a sportkörök, házi versenyek, énekkar, színjátszó kör, önképzőkör stb. formák indítását és működtetését.)

14.3 A tehetséggondozás szervezések

Az iskolavezetés a munkaközösségek javaslatai alapján meghirdeti a tanulói igények kielégítésére a fakultációs, szakköri, egyéb lehetőségeket, tematika megjelölésével, illetve a csoportot irányító szaktanár személyének közzétételével. A beindítás a létszám és fenntartó döntésének függvénye.

Legfontosabb meglévő és tervezett együttműködések:

- **A Tisza-tavi Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel, valamint a Fekete László Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel** szoros együttműködésben dolgozunk a művészeti nevelés, tehetséggondozás területén.
- **Bolyai csapatversenyek** szervezői vagyunk (matematika, magyar nyelv és irodalom, természettudományi).
- **Nemzeti Tudósképző Akadémia** területi rendezvényein veszünk részt a szolnoki

Varga Katalin Gimnáziumban és a debreceni Tóth Árpád Gimnáziumban. A program azokat a tehetséges fiatalokat keresi, akiket kiemelten támogathat abban, hogy belőlük a jövő kiváló hazai kutatói, orvosai válhassanak. A 11. évfolyamos biológia fakultációs diákjaink a szolnoki Varga Katalin Gimnáziumban vagy a debreceni Tóth Árpád Gimnáziumban szervezett gyakorlati foglalkozásokon vehettek részt.

- **Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel** 2017 szeptemberében együttműködési megállapodást írtunk alá az egyetem által elnyert, „A felsőoktatásba való bekerülést elősegítő készségfejlesztő és kommunikációs programok megvalósítása, valamint az MTMI szakok népszerűsítése a felsőoktatásban” EFOP-3.4.4-16-2017-00025 számú pályázat megvalósítására. A pályázatban való együttműködéssel célunk, gimnáziumunk diákjainak érdeklődését felkelteni a műszaki és természettudományos képzési területek iránt. A coach mentorprogram célja a tehetséges diákok segítése, felkészítése a továbbtanulásra.
- **Debreceni Egyetem Szolnoki Campusával (Neumann János Egyetemmel)** aláírt együttműködési megállapodás lehetőséget teremt tehetséggondozó programban történő együttműködésre, tanulóink egyetemi tudományos életbe történő belépésére, valamint segítséget tudunk nyújtani a pályaválasztási döntéseik meghozatalában.
- 2020 októberében együttműködési szerződést írtunk alá a **Debreceni Egyetemmel**. Az együttműködés keretén belül tanárjelölt hallgatókat fogadhatunk intézményünkben tanítási gyakorlat és összefüggő iskolai gyakorlat teljesítése céljából.
- **Agria Universitas Egyesület-Egri Egyetem Politológia Tanszék:** Az egyesülettel tehetséggondozás területén működünk együtt. A történelem és a társadalomismeret iránt érdeklődő diákjaink számára jelent lehetőséget, hogy a nemzetközi folyamatokról szerzett ismeretekkel, a kultúrák közötti eltérések és azonosságok megértésével, vitaképességük, kommunikációs készségük fejlesztésével alkalmassá váljanak aktív polgárrá válni, illetve elősegítse ilyen irányú továbbtanulásukat. Az Agria Universitas Egyesület által szervezett országos versenyen második alkalommal vettek részt diákjaink. Intézményünk két csapata az idén 2. és 5. helyezést ért el. A Fiatalok a Nemzetközi Kapcsolatokban- Kultúrák közötti párbeszéd elnevezésű vetélkedőn közel ötven, az ország különböző középiskolájábólnevezett csapat mérte össze a tudását és a 10 legjobb jutott be az országos döntőbe. A Bibó István Tehetséggondozó Program keretén belül a Bibó táborban 30 órás képzést kaptak diákjaink a következő témakörökben: tanulási technikák, személyiség-fejlesztés,

kommunikációs és intellektuális képességfejlesztés, érveléstechnika.

- **A Gondolkodás Öröme Alapítvány** jóvoltából az **ELTE Repülő Iskola** program keretében az előadók rendhagyó matematika órákat tartanak kilencedikeseknek. A 3 órás foglalkozás célja, hogy az érdeklődő diákoknak megmutassa a matematika játékos és gondolkodtató arcát. A program szervezői hisznek abban, hogy ez mindenki számára hasznos és élvezhető, ezért szeretnék, hogy minél több diák megismerhesse a szép és szórakoztató matematikát, felfedezhesse az önálló gondolkodás örömét. Olyan kilencedikes diákokat szeretnének felkutatni, akik bár tehetségesek matematikából, de eddigi tanulmányaik során ennek kibontakoztatására nem volt módjuk.
- **Dr. Tokaji Ida Alapítványon** keresztül - amely alapító okiratában többek között a nyelvtanítás, a tehetséggondozás tárgyi és személyi feltételeinek javítását tűzte ki célul - támogatjuk a tehetséggondozást, a tehetséges diákokat.
- **Városi Könyvtár** (vers-és prózamondó versenyek, novellairó pályázat, író-olvasó találkozó, stb.)
- **JNSZ Pedagógiai Szakszolgálat Tiszafüredi Tagintézményével** aláírt együttműködés segítségével a 2018/19-es tanévtől pszichológus bevonásával végezzük a tehetségazonosítást.
- Intézményünk szoros és jó kapcsolatot alakított ki a **Magyar Vöröskereszt területi szervezetével**. Gimnáziumunkat vöröskeresztes tevékenységért Dicsérő Oklevéllel jutalmazták, valamint vöröskeresztes tevékenységéért ezüst fokozatban részesült gimnáziumunk pedagógusa, Szabó Anikó Ildikó. Diákjaink minden évben sikerrel vesznek részt elsősegélynyújtó versenyeken.
- **Debreceni Egyetemmel** együttműködési megállapodást írtunk alá 2020-ban pedagógus hallgatók fogadására, mentorálására.

Fenntartói irányítással pályázatokban veszünk részt, melyek lehetővé teszik a kollégák szakmai fejlődését és a tárgyi eszközök javítását. Nyitottak vagyunk szakmai konzultációkra, partnereink számának bővítésére is.

14.4 A tehetségfejlesztés módjai

A pedagógiai gyakorlatból megismert lehetőségek közül a következő módokat alkalmazzuk:

- A gyorsan fejlődő tanulónak lehetősége van évfolyamátlépésre. (A módszer nagy körültekintést igényel, alkalmazására a magasabb évfolyamokon kerülhet sor, mivel fennáll a veszély, hogy a fiatalabb tanuló szociálisan elszigetelődhet.)

- A differenciálás másik módja a gazdagítás és az elmélyítés. A célt egyre több ismeret elsajátításával valósítjuk meg, minél nagyobb önállóság mellett úgy, hogy a tehetséges tanuló alkotó jellegű tevékenységet igénylő feladatokat kap. Ez szolgálja tudása gazdagítását, elmélyítését, képességeinek fejlesztését.
- A tanítás és a megtanítás az előző módszerekkel szemben a követelményekkel differenciál, vagyis a kerettanterv és az érettségi-felvételi követelmények meghaladtatásával arra serkentjük tehetséges tanulóinkat - az általuk kiválasztott tantárgyakból -, hogy annyit és olyan színvonalon sajátítsanak el, amennyit motivációik és képességeik a rendelkezésre álló idő alatt maximálisan lehetővé tesznek. Ez utóbbi módszer az egyén adottságának, képességének, kompetenciáinak figyelembevételével az osztálytól, a csoporttól eltérő módszerek alkalmazását igényli.
- Az intézmény tárgyi eszközei, felszerelése a tanulók rendelkezésére állnak (könyvtár és számítógép-használat, kísérleti eszközök, audiovizuális eszközök - videokamera stb. -, tornaterem, kondicionáló eszközök).
- A kiemelkedően tehetséges tanulók számára egyéni időbeosztást biztosítunk (felmentést kaphatnak bizonyos órák látogatása, a mindennapi számonkérés alól úgy, hogy meghatározott időben és formában, számot kell adniuk az elsajátított tudásról)
- A nyelvi és számítástechnikai tudás elsajátításának támogatása során, tanórán kívüli lehetőségeket igyekszünk biztosítani egyénileg vagy csoportosan az erre érdemeseknek.

14.5 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

14.5.1. A tanulási motívumok fejlesztése

A motiváció a figyelem, az érdeklődés felkeltését, tanulásra késztetést jelent. A szilárd és pozitív tanulási motívumok kialakulása nemcsak az iskolai tanulás eredményességének legfontosabb feltétele, hanem életre szóló jelentőségű is, hiszen e belső erőforrás az alapja a személyiség fejlődésének.

A kialakítandó, gyakorlandó, optimalizálendő, fenntartandó tanulási motívumok mind nevelési, személyiségfejlesztési feladatok.

Attól függően, hogy milyen kiindulási pontot választunk, különböző tanulási módokat kapunk. A tanulási motívumok fejlesztését szükséges pedagógiai feladatként megfogalmazni ahhoz, hogy a pedagógusok és a tanulók minél eredményesebb munkát végezzenek.

14.5.2. Az öröklött kíváncsiságra építés

A megismerési vágy alapja, a kíváncsiság, a serdülőt, a fiatalra készíteti, hogy szakadatlanul tájékozódjon, hogy folytonosan kielégítse információ- és élményszükségletét. Ez az esztétikai élménykeresés, a mintakövetés, az analízis és szintézis, a viszonyfelismerés, a rendszerezés öröklött motivációs alapja.

Az iskolai nevelés alapvető érdeke tehát a kíváncsiság öröklött motívumaiban rejlő energiaforrások állandó táplálása, illetve a kíváncsiság leépülésének megakadályozása.

Régi felismerés: az ingergazdag közegfejlesztő, az ingerszegény közegretardáló hatása. Vagyis feladatunk ingergazdag környezet tervezése (létrehozás, fenntartás, fejlesztés), amelyben a tanulók ki tudják élni kíváncsiságukat, miáltal fejlődik személyiségük.

Az iskolai élet egészét úgy kívánatos alakítanunk, hogy az minél több szociális kontaktusra, kötődésre, szociális kommunikációra kínáljon lehetőséget, hogy információi és élményei minél változatosabbak legyenek.

14.5.3. Az érdeklődés kialakítása

Az érdeklődés tanult motívum, valamennyi átfogó tudáskörre, tevékenységre, szakmára vonatkozó ismeretekbe beépült pozitív attitűdrendszer, amely az adott dolog további megismerésére készítet.

Mindebből adódik az a nevelési feladat, amely szerint legalább néhány területen minél gazdagabb és mélyebb ismeretek, pozitív élmények által elsődleges, erős, esetleg szenvedélyes érdeklődés kialakulását segítjük elő, és támogatjuk számos másodlagos, nem domináns érdeklődés létrejöttét is.

Létezik egy univerzális jelentőségű érdeklődés, az olvasásszeretet. Az iskola egyik legfontosabb nevelési feladata, hogy minden tanulóban erősítse az olvasás szeretetét. Olvasás nélkül továbbfejlődésre, önművelődésre is eleve képtelenek lesznek tanulóink.

14.5.4. A kötelességtudat fejlesztése

Olyan tanult motívum, amely az elvárt, az elvállalt feladat elvégzésére, teljesítésére készítet. Kiemelkedő szerepe van a szándékos tanulásban.

A tanulói kötelességtudat kialakulásának, fenntartásának segítségével a feladatunk mindenekelőtt az, hogy olyan házi feladatokat tűzzünk ki, amelyek reálisan elvégezhetőek, de legalább ilyen fontos, hogy a feladatok teljesítését rendszeresen, következetesen értékeljük is.

14.6 Az SNI tanulók sérülés típusához és fokához igazodó fejlesztőprogram

Az alapító okirattal összhangban iskolánk oktató-nevelő munkájának fontos feladata a másság elfogadása, az egymás iránti tolerancia, empátia. Nevelőink a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszik az SNI tanulásra jellemző módosításokat szükség esetén, együttműködve egy-egy érintett szakterület szakembereivel.

Alapelvünk, hogy az együttnevelés magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése és a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető.

Végső cél: sikeres érettségi-felvételi vizsga.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek az irányadók, de azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama módosulhat. Az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők.

14.6.1 Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs órák heti időkerete

A habilitációs, rehabilitációs órák időkeretének meghatározásában a 2012. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről 6. melléklete érvényesítendő.

14.6.2 Autizmus esetén kiemelt feladatok

- Az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése.
- A szociális, kommunikációs készségek hiányának kompenzálása, szociáliskommunikációs kompetencia fejlesztése.
- Spontán, funkcionális kommunikáció kiterjesztése, kommunikációs szándék és funkciók megértésének erősítése.
- Szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása,
- Megfelelő környezet és eszköztár kialakítása.
- Környezetben való tájékozódás, mindennapi élethelyzetek begyakoroltatása.
- Elmaradt pszichoszomatikus funkciók fejlesztése.
- Kognitív fejlesztés, különös tekintettel a problémamegoldó gondolkodásra.
- Szókincs, jelentés, nyelvtan és nyelvi funkciók elsajátíttatása, rugalmasalkalmaztatása.

- A megismerési képességek fejlesztése, a problémamegoldás menetének tanításmódszertan, konkrét jellegű, cselekvésbe ágyazott tanulás alkalmazásával.
- Változatos probléma-megoldási módszerek tanítása.
- A gondolkodás rugalmatlansága miatt az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása.
- Az ismeretek folyamatos használata fenntartásuk biztosítására.
- Az idegen nyelv funkcionális használatának fejlesztése, a lexikális, grammatikai ésszövegalkotási ismereteket elsajátíttatása.
- A tanuló által használt speciális segédeszközök mindennapi helyzetekben való rutinszerű használatának megtanítása.
- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása.
- A másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedésproblémák és tünetekhabilitációs és rehabilitációs célú kezelése.
- Viselkedésproblémák csökkentése, a helyes viselkedés szabályainak elsajátíttatása.

Diszlexia esetén kiemelt feladatok:

- A specifikus olvasászavar esetén a mindenkori osztályfoknak megfelelő értő olvasási készség kialakítása, az olvasás eszközzé válásának segítése az ismeretek megszerzésében.
- A betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság erősítése.
- Az olvasás, írás lassított tempójú, nyújtott ütemű tanítása, szükség esetén újratanítása.
- Az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt.
- A kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során.
- Az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel.
- Szükség esetén speciális olvasástanítási program alkalmazása.
- Az olvasási kedv felébresztése.

Diszgráfia esetén kiemelt feladatok:

- A specifikus írászavar esetén a mindenkori osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, kommunikációs eszközként való felhasználása ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljából.
- A mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra.
- A vizuomotoros koordináció fejlesztése.
- Az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása.
- A ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése.

Diszkalkulia esetén kiemelt feladatok:

- A specifikus számolási zavar esetén a mindenkori osztályfoknak megfelelő matematikai készség kialakítása, matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használata.
- Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása.
- A vizuális-téri képességrendszer fejlesztése.
- A matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása.
- A sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése.
- Segítő, kompenzáló eszközök használatának megtanítása.
- A szám-, mennyiség- és műveletfogalom kialakítása, fejlesztése.
- A diszkalkulia redukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

14.6.3 Hiperaktivitás és figyelemzavarok esetében kiemelt feladatok

- A figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése. Közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.
- Speciális figyelem-tréning.
- A figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése.
- Fokozott egyéni bánásmód.
- Az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése.
- Feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése.
- A mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított időkeretek rendszeres alkalmazása.

14.6.4 Kiemelt feladatok magatartási problémák esetén

A beilleszkedési nehézségekkel, illetve magatartási zavarokkal küszködő tanulók esetében a szülőkkel közösen keressük a megoldást. A gyerekekkel és a szülővel folytatott beszélgetésben először a probléma forrását keressük. Ilyen esetben tapasztalataink szerint célszerű olyan feladatok kitűzése, amelyek sikerélményhez juttatják a tanulót, és lehetővé teszik, hogy önmaga és társai előtt is bizonyíthasson. Számítunk az osztályközösség segítségére is. Ebben a helyzetben az osztályfőnök irányító segítsége döntő fontosságú.

Szükség esetén javasoljuk pszichológus vagy pszichiáter segítségét.

A kulturális hátrányok leküzdése egyrészt szakórákon történik. Ugyanakkor rendkívül fontosak azok a tanórán kívüli közösségi programok (színház- és múzeumlátogatások, bel- és külföldi utazások, klubdelutánok), amelyek egyre több osztály éves programjában szerepelnek. Az iskolai hagyományok között is szerepelnek olyan kulturális programok,

amelyek sok tanulónk számára hiánypótlóak.

14.7 Közösségfejlesztés a tanulócsoportokban

Az EFOP 3.3.5-17-2017-00031 azonosítószámú, „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása a Karcagi Tankerületi Központban” című projekt eredményeinek fenntartása érdekében alkalmazzuk a program céljainak megvalósításához illeszkedő, új módszertani fejlesztést az intézmény oktatási-nevelési munkája során.

A módszertan bevezetésével célunk a felnövekvő nemzedékek fizikai, érzelmi és társas fejlődésének előmozdítása, az élményalapú tanulás módszertani megalapozása, a tanulás közösségi élménnyé formálása, a tanórán kívüli differenciált, személyiségközpontú, informális és nemformális módszertani kultúra megerősítése, a nyitott tanulási környezet biztosítása, tevékenységközpontú pedagógiai és módszertani eszköztárunk fejlesztése, valamint ezt támogató szakmai környezet kialakítása.

Az Oktatási Hivatal EFOP-3.2.15-VEKOP-17-00001 azonosító számú, „A köznevelés keretrendszeréhez kapcsolódó mérési, értékelési és digitális fejlesztések, innovatív oktatásszervezési eljárások kialakítása, megújítása” című kiemelt projekt Informális és nem formális tanulási alkalmak című alprojektjének keretében a vezető pedagógusok elvégezték az „Élmény tanulni!” című, 30 órás, akkreditált pedagógus képzést, és az itt szerzett ismeretek alkalmazásával valósították meg 2018 június 3. és 4., valamint a 2019. június 3. és 4. hetében valamint 2021. június 3. és 4. hetében a kifejlesztett tematikus, informális és nem formális programokat. (2018., 2019. és 2021. június 3. és 4. hetében)

Az Oktatási Hivatal EFOP-3.2.15-VEKOP-17-00001 projektje keretében 8 témamodul került kidolgozásra.

- 1.) Nomád, kaland, közlekedés
- 2.) Közlekedés, KRESZ, Sport és egészségre nevelés3.) Művészeti nevelés
- 4.) Idegennyelv
- 5.) Nemzeti és kulturális identitás, hagyományőrzés, anyanyelvápolás6.) Digitális világ, tudatos médiahasználat, digitális alkotás
- 7.) Környezetvédelem, természetismeret, tudatos fogyasztói magatartás8.) Életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás

A módszertannak a bevezetése az alábbi tevékenységek által valósul meg: A vezető pedagógusok a 2019/2020 tanévtől a „Csodaszarvasprogram” (<https://www.csodaszarvasprogram.hu>) szakmai informatikai portálon közzétett tartalmak (játékok, programsablonok, ötletek) alkalmazásával, tanítási év alatt, a tanórán kívüli foglalkozások keretében valósítják meg az informális és a nem formális tematikus tanulási alkalmakat.

A módszertan alkalmazásával:

- a) hozzájárulunk az iskolai lemorzsolódás és az iskolaelhagyók számának csökkentéséhez, valamint az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozásához;
- b) hozzájárulunk a tanulói ismeretek, kompetenciák elsajátítását, a személyiség kiteljesedését elősegítő eszközrendszer továbbfejlesztéséhez;
- c) hozzájárulunk az anyanyelvi- és viselkedéskultúra fejlesztését támogató programok, az egészségnevelési, mozgásfejlesztő és a környezeti nevelési programsorozatok megerősítéséhez;
- d) a tanulók digitális kompetenciáinak fejlődéséhez;
- e) a pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztéséhez, a pedagógiai kreativitás előtérbe helyezéséhez; összhangban az új tantervi-tartalmi szabályozókban megjelenő követelményekkel;
- f) támogatjuk a köznevelésben az integrált oktatás megvalósulását;
- g) erősítjük az informális és a nem formális keretek között, a nyitott nevelési-tanulási környezetben megvalósuló programok, módszertanok szélesebb körű elterjedését a társadalmi együttműködés erősítését.”

15. AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉRVÉNYESÍTÉSE, ALKALMAZÁSRA KERÜLŐ MÓDSZEREK, ESZKÖZÖK

A tehetséggondozással párhuzamosan fontos feladatunk a tanulási problémával küzdő, lassabban haladó tanulók felzárkóztatása, az SNI-s, mozgás- és beszéd fogyatékos és tanulásban akadályozott tanulók rehabilitációja, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, esélyteremtése a továbbtanulásra. Ezeknél a tanulóknál a szociális-, műveltségi hátrányból és a családi háttérből adódó hiányok pótlására kell törekednünk. Meg kell győznünk a szülőket s bevonni őket a folyamatos nevelőmunkába. A megfelelő kapcsolat kialakítása, a rendszeres találkozás, beszélgetés előbb-utóbb eredménnyel jár.

Pedagógiai céljaink között kiemelten fontos:

- a tehetségekkel és a hátrányos helyzetűekkel való egyenrangú törődés

- a társadalmilag hátrányos helyzetű fiatalokkal való foglalkozás,
- a kulcskompetenciák kiemelt fejlesztése:
  - A tanulás kompetenciái
  - Kommunikációs kompetenciák idegen nyelvi kompetencia, anyanyelvi kommunikáció,
  - A matematikai, gondolkodási kompetenciák
  - A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
  - Digitális kompetencia
  - Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák
  - A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Jól felkészült, korunk követelményeinek megfelelő új módszerek alkalmazására legyen képes nevelőtestületünk. A kompetencia alapú oktatás, valamint a hátrányos helyzetű és SNI-s tanulók érdekében attitűdváltásra, a domináns szerepből való lemondásra, partnerség kialakítására van szükség. Kooperatív tanulásszervezés és projekt módszerek alkalmazása lehet célravezető. Célunk, hogy a tanulóknak fejlesszük azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek:

- tanulói önismeret,
- együttműködési készség,
- segítőkészség,
- szolidaritási érzék, empátia fejlesztése.

Fő feladatunknak tekintjük:

- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírások ismeretét,
- a diszkriminációmentes oktatást és nevelést, a befogadó és toleráns légkör biztosítását. Az iskolánkba beiratkozott gyerekek értékeit, lelki egészségét, értelmi és érzelmi intelligenciáját, magatartási szokásait, alkotó képességét figyelembe vevő, sikerélményt biztosító, szeretetteljes, mindenkire személy szerint odafigyelő, segítő, esélyegyenlőségre lehetőséget adó légkört biztosítunk.

Oktató-nevelő munkánk kiemelt stratégiai céljai az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében:

- egyénre szabott motiválással a tehetséggondozás

hatékonyságának megőrzése, az esélyegyenlőség folyamatos érvényesítése.

A fenti célok eléréséhez szükséges:

- a nevelőtestület befogadó, megismerő képességének fejlesztése,
- megfelelő motivációval sikerélmény biztosítása,
- a szociális hátrányok kompenzálása,
- a gyermek egyéni képességének megfelelő fejlesztéssel a tehetségkibontakoztatása, a személyiség komplex fejlesztése,
- a hátrányokkal érkező növendékek világképének formálása,
- a műveltség, a tudás megszerzésére való törekvés kialakítása,
- az értékmegőrzés, a hagyományápolás iránti igény felkeltése,
- az érzelmi gazdagság kifejlesztése,
- a kulturált magatartás szokásainak fokozottabb gyakoroltatása,
- a tanulási fegyelem, a munkafegyelem türelmes, motivált alakítása, a testi-lelki egészség, az egészséges életmód iránti igény felkeltése, a lelkiismeret és felelősségtudat kialakítása.

A legtöbb esetben beilleszkedési nehézségekkel nem kell megküzdniük a gyerekeknek, amelyet elősegíthet az átmenetek pedagógiai kezelésének megtervezése. Problémák esetén először az iskolán, a csoporton belül próbálunk megoldásokat találni, ha ez nem lehetséges, akkor a szülőkkel és az osztályfőnökkel keresünk megoldást.

A tanulók problémaérzékenysége, a humánus környezet hozzájárulhat a HH és HHH tanulók jobb tanulmányi eredményeihez is.

Részt veszünk az EFOP 3.1.5 programban. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók feltérképezését és megsegítését segítjük elő ezzel.

16. IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK

„A gyerekek olyanok, mint a madarak,
szükségük van fészekre, hogy repülni tanuljanak...”

/Maggie Gobran/

Iskolánkban egyre jobban növekszik a pszichés és magatartásbeli problémákkal küzdő tanulók aránya. Ezért a probléma felismerésében, a probléma hatékony kezelésében valamennyi pedagógusunk részt vesz, kiemelt feladat hárul az osztályfőnökökre.

Szükséges kiemelni pszichés problémákkal küzdő tanulók kezelését, fejlesztését célzó pedagógiai tevékenységek fontosságát is (pl. közösségfejlesztés eszközei). Törekszünk a hatékony kommunikációra és együttműködésre a Pedagógiai Szakszolgálattal.

Rendszeres a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és a nevelési-oktatási intézményünk közötti kapcsolat, kommunikáció. Előadások, városi szintű egyeztetések, esetmegbeszélések révén havi rendszerességgel tartjuk a kapcsolatot. A főigazgató, tagintézmény- vezetőik tartják a kapcsolatot a Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyámokkal, folyamatosan figyelemmel kísérik az érintett tanulóink sorsát.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény és a 15/1998.NM. rendelet alapján a köznevelési intézmények és személyek a gyermek veszélyeztetettsége esetén kötelesek jelezni a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatnak, illetve indokolt esetben hatósági eljárást kezdeményezni.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, a különleges bánásmódot igénylő tanulók viszonylag magas aránya szükségessé teszi a gyerek- és ifjúságvédelmi feladatok pedagógiai programban való rögzítését is.

Legfontosabb feladatok:

- A veszélyeztető tényezők feltárása (osztályfőnök, főigazgató közreműködésével).
- Pontos nyilvántartás vezetése (általános főigazgatóhelyettes). Megkülönböztetett

rendszerességgel, tudatossággal végezzük e kategóriába tartozótanulóknál:

- a differenciált képességfejlesztést, a csoportos és egyéni felzárkóztató, tehetséggondozó programokat,
- a tanulásirányítást,
- a teljesítmények motivált értékelését, a közösségbe való beilleszkedésük irányítását, szervezését. Folyamatosan, naprakészen végezzük az ifjúságvédelemben résztvevő intézmények koordinálását (főigazgató, diákönkormányzat működését segítő pedagógus - Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői-és Rehabilitációs Bizottság, Rendőrkapitányság

Bűnmegelőzési Ifjúsági csoportja).

Módszertanilag nagy hangsúlyt kell fektetni a pszichológiailag megalapozott egyéni nevelői eljárásokra, a megértő, szolidáris, segítő szándékú, szeretetteljes nevelői megközelítésre. Tudjuk, hogy e gyerekek integrált oktatása hozzájárul fejlődésükhöz, s a pozitív példák erős személyiségformáló hatással bírnak.

17. KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL

A kapcsolattartás célja a folyamatos kétoldalú információcsere, a partnerkapcsolatok erősítése. Az iskola, mint nevelő-oktató intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít, és figyelembe veszi a szülői elvárásokat. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A szülők, tanulók és pedagógusok együttműködésének elengedhetetlen feltétele, hogy a szülők és tanulók megismerjék és vállalják az iskola eddig képviselt értékrendjének legfontosabb elemeit.

Az együttműködés alapja: a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség. Megvalósulási formái: kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Feltétele: a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség.

Eredménye: a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Minden évben az EFOP 3.1.5 Tanulói lemorzsolódás csökkentésére irányuló program keretében tanévenként 2 alkalommal Családi napot tartunk.

1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A nevelőmunka színtere elsősorban a tanítási óra. Ugyanakkor a tanórákon kívüli szabadidős iskolai és nem iskolai közösségi tevékenységeket is magában foglalja. Az oktató-nevelő munka számtalan lehetőséget biztosít a kapcsolattartás kialakítására és fenntartására.

2. Kapcsolattartás a szülőkkal

A gimnáziumba jelentkező tanulók szüleit előzetes szülői értekezleten tájékoztatjuk a gimnázium nevelő-oktató munkájával kapcsolatos legfontosabb vállalt értékekről, a magatartási és tanulmányi követelményekről. A főigazgató évente két alkalommal részletesen tájékoztatja a szülői választmányt

- az előző félévben végzett munkáról,
- az elért eredményekről,

- a megvalósult fejlesztésekről,
- a gimnázium következő félévre szóló terveiről,
- meghatározza azokat a feladatokat, amelyekhez külön is kéri a szülői közösségtámogatását. A kérés elfogadásáról a választmány testületenként dönt.

A szülői szervezeteket a szülők hozzájárulása létrehozásuk jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében. Egy iskolában több (osztály és iskolai) szervezet is működhet. Mivel intézményünkben mindkét forma létezik, az utóbbi, iskolai szintű szülői szervezet jogosult arra, hogy eljárjon valamennyi szülő képviselőjében.

Az osztályban működő közösséggel a kapcsolatot az osztályfőnök, az iskolai szervezettel a főigazgató tartja.

Mindenképpen szükségesnek ítéljük a szülők minél szélesebb körének bevonását az iskolai munka feltételrendszerének, érdekegyeztető szerepének kiteljesítése érdekében.

Fontos szerepük van a közösségeknek a pedagógiai program véleményezésében, az elfogadott célok, elvek, eljárásrendek megismertetésében.

A szülői szervezet, miközben képviseli a szülői érdekeket, a pedagógusok segítségére lehet, van abban, hogy az intézet tanulói egységesebbé váló pedagógiai eljárások (iskolai és iskolán kívüli, családi) hatására valósítsák meg nevelési céljainkat, elképzeléseinket.

A szülők az e-naplóban folyamatosan tájékozódhatnak gyermekük tanulmányi előmeneteléről. Az e-naplón keresztül minden szaktanár és az osztályfőnök üzenhet a szülőknek. A szaktanári, az osztályfőnöki és az igazgatói dicséreteket és esetleges figyelmeztetőket vagy intőket levélben küldjük el a szülőknek. Ezen dokumentumok másodpéldányát az iskolai iktatóban őrizzük. A főigazgatóság időközönként hírlevélben ad tájékoztatást a gimnázium életéről, a lezajlott programokról és eredményekről. A szülők az e-naplóban közvetlenül is levelezhetnek a főigazgatóval, valamint a pedagógusokkal.

Az elmúlt években tovább nőtt azoknak a kulturális rendezvényeinknek a száma, amelyek meghívott közönsége tanítványaink szülei is hozzátartozói. Ezt a gyakorlatot folytatni kell.

A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

A szülők részéről nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös egyeztetését, megoldását, érdeklődő, segítő hozzáállást.

Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- rendszeres és folyamatos tájékoztatást a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- előre tervezett szülői értekezleteket, fogadóórákat,
- rendkívüli szülői értekezleteket, egyéni találkozókát,
- előadások szervezését: nevelési tanácsadó, pszichológus, egészségügyi szakember, (orvos, védőnő) – a szülők igénye alapján,
- pályaválasztási tanácsadást,
- családlátogatást
- iskolai honlapon való tájékoztatást.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- családi játékos vetélkedők,
- közös rendezvények szervezése a szülők és a pedagógusok részvételével,
- közös kirándulások (gyermek – szülő – pedagógus),
- farsang megrendezése,
- környezetvédelmi napok, hulladékgyűjtés,
- egészségnapok,
- iskolai ünnepekre a szülők meghívása.
- Családi nap

3. A pedagógusok közösségét érintő együttműködési formák:

- nevelési értekezletek, megbeszélések,
- továbbképzések, tréningek,
- tanulmányi kirándulások,
- bemutató órák,
- szakmai munkaközösségek megbeszélései.

4. Szakmai együttműködés a fenntartóval (Karcagi Tankerületi Központ)

- értekezletek, megbeszélések,
- online levelezés,
- szakmai rendezvények,
- tájékoztató fórumok.

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmény profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés nagyon fontos. A főigazgatónak feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legjobb helyzet alakuljon ki.

5. Kapcsolat a külső partnerekkel

Gimnáziumunk szerteágazó kapcsolatrendszerrel rendelkezik. Ennek legfontosabb elemei:

- önkormányzatok
- külföldi testvériskolák
- Agriai Universitas Egyesület-Eszterházy Károly Egyetem Politológia Tanszék
- Egeri Egyetem Anglisztika és Amerikanisztika Intézete
- BME
- Neumann János Egyetem
- Szegedi Tudós Akadémia
- JNSZ Pedagógiai Szakszolgálat Tiszafüredi Tagintézménye
- gimnáziumunkat támogató gazdálkodó szervezetek
- Magyar Vöröskereszt
- Városi Diáksporthbizottság
- Magyar Diáksporth Szövetség
- City-Gas Kajak-Kenu Sportegyesület
- Debreceni Egyetem
- Magyar Honvédség
- LanguageCert Nyelvvizsgaközpont
- Neumann János Számítógéptudományi Társaság

18. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYZATA

18.1 Törvényi háttér:

- 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 64-72.§

18.2 A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanuló osztályzatainak megállapítása,

- akinek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni, ezért a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít (pl. mulasztás miatt nem osztályozható, stb.),
- aki a Pedagógiai Programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni, ezért osztályozó vizsgára jelentkezik,
- aki számára a főigazgató különbözeti vizsgát ír elő,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgák lebonyolítási rendjének szabályozása.

18.3 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- javítóvizsgákra
- különbözeti vizsgára vonatkozik.

18.4 Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít
- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízotttagjaira.

Az intézmény vezetőjének feladata a vizsga törvényes előkészítése, a zavartalan lebonyolítás feltételének biztosítása.

A vizsgabizottság három főből áll, elnök és két tag. Az elnök felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért.

18.5 Tanulmányok alatti vizsgák:

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 65.§-ának (1) bekezdése határozza meg a tanulmányok alatti vizsgák idejét, amely szerint a különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől 31-éig terjedő időszakban, osztályozó-, különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozóvizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáróla vizsgázót a vizsgára történő jelentkezésekor írásban tájékoztatni kell. A (3) bekezdés alapján az igazgató a vizsgázó/törvényes képviselő írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó a fentiek szerint előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

A 65.§ (6) bekezdése előírja, hogy a középiskolában, olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.

a) Osztályozó vizsga

Az osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozóvizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárást megelőzően, ha

- éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket (250 óra) meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen
- akinek hiányzása egy adott tárgyból a tantárgy óraszámának 30%-át meghaladta és érdemjegyei nem teszik lehetővé az osztályozást az adott tárgyból,
- aki vendégtanuló,
- felmentést kapott – kérelmére – a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, ha előrehozott

érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az iskola helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be.

Az osztályozó vizsgával kapcsolatban a következők szerint kell eljárni:

- Osztályozó vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban lehet tenni. (A félév vége előtt januárban, a tanév vége előtt júniusban, illetve a javítóvizsga időszakban, augusztusban.)
- A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap.
- Az osztályozó vizsga követelményeit az iskola nevelőtestülete határozza meg.
- A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők.
- Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a készségtárgyak kivételével valamennyi az évfolyam követelményeiben megállapított tantárgyból.

b) Javítóvizsga

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64. §(7) alapján javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,

b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

(8) A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

Javítóvizsgát tehet a nevelőtestület határozata alapján az a tanuló, aki a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott.

- A javítóvizsgára az igazgató által megállapított nap(ko)n kerül sor.
- A vizsga idejéről az igazgató a tanulót és annak szüleit írásban és az iskola honlapján keresztül értesíti.
- A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása, igazolatlan meg nem jelenés a vizsgán, vagy szabálytalanság miatti eltiltás osztályismétlést von maga után.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában 5 évig meg kell őrizni.

Vizsgaforma, vizsgarészek:

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga
- gyakorlati vizsga

c) Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatásnak vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatásának feltételeként az iskola igazgatója előírhatja a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az iskola a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamba lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyait, tartalmát, időpontját az igazgató határozza meg, a határozatot írásban megküldi a tanulónak és szüleinek. A határozatról tájékoztatja az érintett szaktanárokat.

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/javító/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből – kérelmére – pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Az értékelés rendje

Az osztályzatokat, az értékelés módját az adott munkaközösségek alakítják ki.

1. Humán munkaközösség

Az osztályozó-, javító- és különbözeti vizsgák végső osztályzatait az alábbi százalékos sávok

szerint állapítjuk meg:

0-34 % = elégtelen

35-49 % = elégséges

50-64 % = közepes

65-79 % = jó

80-100 % = jeles

Amennyiben a vizsga írásbeli és szóbeli részből is áll, az értékelés az írásbeli és a szóbeli vizsgarész egyenlő arányú beszámításával történik.

Felhasználható eszközök: szöveggyűjtemények, történelem esetén atlasz, forrásanyagok.

2. Testnevelés – HKP munkaközösség

Az osztályozó-, javító- és különbözeti vizsgák végső osztályzatait az alábbiak szerint állapítjuk meg: értékeléskor a vizsgázó a gyakorlatra négy jegyet kap. A jegyek átlaga adja a végső osztályzatot. A mozgásformák értékelésénél figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit.

Gyakorlati vizsga:

- gimnasztika gyakorlat ütemezéssel történő bemutatása
- torna: talajelemek vagy összefüggő tornagyakorlat bemutatása
- 1 labdajáték bemutatása
- atlétika: 1 futó, 1 ugró és 1 dobószám bemutatása

3. Reál munkaközösség

Az osztályozó-, javító- és különbözeti vizsgák végső osztályzatait az alábbi szerint állapítjuk meg valamennyi reáltantárgy esetén, valamennyi évfolyamon:

0-34 %	1
35-49 %	2
50-64 %	3
65-79 %	4
80-100 %	5

A reálvizsgák írásbeli és szóbeli részből állnak. Az digitális kultúra tantárgy csak gyakorlati vizsgarészből áll. A szóbeli tételek a kiadott tematika szerint (a bennük szerepelő fontosabb definíciók, tételek, egyéb elméleti tudnivalók). Az írásbeli és a szóbeli vizsgán szerzett pontokat 2/3:1/3 arányban vesszük figyelembe.

A vizsgán csak nem radírozható toll használható!

Felhasználható eszközök, melyekről a tanuló gondoskodik:

Biológia: segédeszköz nem használható

Földrajz: atlasz, számológép, vonalzó

Fizika 7-8. évf.: számológép, vonalzó

Fizika 9-12. évf.: számológép, vonalzó, függvénytáblázat

Digitális kultúra: segédeszköz nem használható

Kémia: periódusos rendszer, vonalzó, számológép

Matematika 5-7.évf.: körző, vonalzó, szögmérő

Matematika 8. évf.: körző, vonalzó, szögmérő, számológép

Matematika 9-12. évf.: körző, vonalzó, szögmérő, számológép, függvénytáblázat

4. Idegennyelvi munkaközösség

Az osztályozó-, javító- és különbözeti vizsgák végső osztályzatait az alábbiak szerint állapítjuk meg angol, német és francia nyelvből minden évfolyamon:

0 - 34% -1

35-49%-2

50-64%-3

65-79%-4

80-100%-5

A vizsgák írásbeli és szóbeli részből állnak, a tanulók írásban kiadott tematika alapján készülnek. A vizsgákon segédeszköz nem használható, kivéve a 12. évfolyamos írásbeli vizsga, ahol nyomtatott egynyelvű illetve kétnyelvű szótár használható, amiről a vizsgázó maga gondoskodik.

Az írásbeli vizsgán hibajavító nem használható, a vizsgázók csak kék, nem radírozható tollal írhatnak.

Írásbeli feladatsor pontszáma:100, a szóbeli vizsgán 50 pont szerezhető, összesen: 150 pont.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola pedagógiai programjában rögzített követelményrendszerével. Az osztályozó és a javítóvizsgán az adott tanév helyi tantervében előírt törzsanyaga kérhető számon. Az egyes tantárgyakból a vizsga összetevőinek – a témaköröknek – súlyozását az érintett munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tartalmának megfelelő témaköröket a tanulónak a felkészüléshez írásban ki kell adni.

- c) **A nyolcosztályos gimnáziumi képzés vizsgái: alapozó, köztes vizsga és kísérettségi** A nyolcosztályos képzés vizsgáit külön vizsgaszabályzatok alapján bonyolítjuk le.

18.6 A sajátos nevelési igényű tanulókra, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázókra vonatkozó szabályok

A tanulmányok alatti vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott. A mentességről, kedvezményekről az igazgató határozatot hoz, melyről a tanulót/szülőt és a vizsgabizottságot értesíti.

A vizsgázó kérésére, a szakértői javaslat figyelembe vételével az igazgató engedélyezheti:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő legfeljebb harminc perccel történő meghosszabbítását,
- szóbeli vizsgán a húsz perc gondolkodási idő legfeljebb tíz perccel való megnövelését,
- az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközök használatát,
- írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsga, vagy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsga letételét.

Ha a vizsgázónak a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 68. § (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli ésszóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

18.7 Jogorvoslati lehetőségek

A tanulónak joga van kérni, hogy egy vagy több tárgyból független vizsgabizottság előtt adjonszámot tudásáról, és ennek alapján kapjon félévi, illetve év végi osztályzatot.

19. AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

A tanuló felvételéről vagy átvételéről a köznevelési törvény rendelkezéseinek figyelembevételével az intézmény vezetője dönt.

Tanköteles tanuló felvétele és átvétele más iskolából csak a tanulmányi eredményének figyelembevételével lehet.

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre, a tanuló a tanulói jogviszonyból következő

jogait ettől a naptól kezdve gyakorolhatja. Az iskola magasabb évfolyamába lépő tanulókat nem kell beíratni. A tanuló jogviszonya mindaddig fennáll, míg tanulmányait rendszeresen folytatja, vagy egyéb okból azt a tanuló vagy az intézmény meg nem szünteti.

Az iskola magasabb évfolyamába lépés alapvető feltétele az előző évfolyam minimális követelményeinek teljesítése. Csak sikeresen befejezett tanév után léphet a tanuló magasabb évfolyamra. A sikertelen tanulók, ha tankötelesek, javítóvizsgát-maximum három tantárgy esetén- kötelesek tenni.

19.1 A felvételi eljárás különös szabályai

A középiskola kilencedik évfolyamára az általános iskola 8. évfolyamos tanulói, a nyolcévfolyamos gimnáziumi képzésre az általános iskola negyedik évfolyamos tanulói jelentkezhetnek.

Az iskola a tanulói jogviszony létesítését az ötödik évfolyamon a korábbi tanulmányi eredmény, a kilencedik évfolyamon a korábbi tanulmányi eredmény és a központi írásbeli vizsga alapján határozza meg.

A felvételi vizsgák eredménye alapján a gimnázium meggyőződik arról, hogy a jelentkező tanuló rendelkezik-e a középiskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges alapvető tudás- és készség szinttel.

A felvételi vizsga és a felvételi eljárás rendjét az intézmény a beiskolázási tájékoztatójában minden év október hónapjában nyilvánosságra hozza.

A sajátos nevelésű igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartásbeli nehézséggel küzdő tanulók esetében biztosítjuk az őket megillető kedvezményeket.

19.2 Tanuló más intézményből való átvétele

Az főigazgatónak – objektív szempontok figyelembevételével – mérlegelési körébe tartozik, hogy kit, milyen feltétellel tud felvenni, átvenni más középiskolából. A szülő a szabad iskolaválasztás jogán gyermekét bármikor átíráthatja másik iskolába.

Ritka kivételtől eltekintve átvételre másik iskolából csak félévkor vagy az új tanév megkezdése előtt kerülhet sor. A tanuló átvétele más intézményből - ha ez szükséges - különbözeti vizsgával vagy az évfolyam megismétlésével lehetséges. A különbözeti vizsga tárgyait a főigazgató jelöli ki a rendelkezésre álló dokumentumok átvizsgálása alapján. Megbízta a vizsgáztató szaktanárokat, rögzíti és közli tanulóval és tanárral a vizsga időpontját.

Az átvétel az alábbi eljárás alapján történhet:

- szükséges, hogy a megcélzott osztályban legyen hely,
- egyeznie kell a tanult nyelveknek és a többi elméleti tantárgynak.
- Amennyiben valaki olyan középiskolából jelentkezik, ahol bizonyos tantárgya(ka)t nem tanult, az átvételének feltétele különbözeti vizsga letétele az adott tantárgy(ak)ból. Szükség esetén ehhez észszerű (de legfeljebb 3 hónap) felkészülési időt biztosítunk.

20. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEKELSAJÁTÍTÁSA

20.1 Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának célja, feladata

Elsősegélynyújtáson értjük azt a cselekedetet, amikor egy megsérült, illetve hirtelen megbetegedett embernek segítünk, megelőzve az állapota rosszabbodást, ellátjuk őt. A megfelelő beavatkozáshoz mind elméleti, mind gyakorlati felkészülés szükséges. A felkészülés lehetőségei hazánkban igen rossz helyzetben vannak. Nincs iskolás korban zajló oktatás, nincs szervezett felnőttképzés, a munkahelyi oktatás hiányos.

A jó elsősegélynyújtó mindent megtesz a feltétlenül szükséges beavatkozások elvégzése érdekében, de ismervén korlátait, csak a szükséges beavatkozásokat végzi el. Nem kezd olyan ellátásba, mely az adott helyszínen felesleges, vagy nem kivitelezhető, esetleg kifejezetten káros. Az elsősegélynyújtónak tisztában kell lennie alapvető biológiai, anatómiai ismeretekkel, alapvető elsősegély-nyújtási műfogásokkal, az életveszélyes, vagy ahhoz vezető állapotok felismerésével.

Fontos a megfelelő kapcsolatteremtő képesség.

20.2 Az iskolában zajló elsősegélynyújtás alapvető feladatai:

- A diákok ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát
- Ismerjék fel a vészhelyzeteket
- Tudják az egyes sérülések élettani hátterét, várható következményeit
- Sajátítsák el a legalapvetőbb segélynyújtási módokat
- Segélynyújtással, élettannal, anatómiával kapcsolatos alapfogalmak megismerése
- A tanulók vegyenek részt alapvető elsősegélynyújtási gyakorlati képzésben

20.3 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

Az elsősegély-nyújtási ismereteket a tanulók az iskola-egészségügyi szolgálat segítségével biológia, fizika, kémia, testnevelés és közösségi nevelés órák keretében

sajátítják el. A szakköri foglalkozásokon az elsősegélynyújtás elméleti és gyakorlati részével megismerkedhetnek.

A pedagógiában jártas emberek számára ma már egyértelmű, hogy a tényanyag oktatása mellett elengedhetetlen a képességek kialakítása és fejlesztése.

Az alábbi kompetenciák fejlesztését tartjuk fontosnak:

- probléma felismerés;
- gyors és szakszerű cselekvés, embertársaink iránti érzékenység;
- bajbajutottakkal szembeni együttérzés

21. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

„Az ész és jellem összhangzata teszen embert nagygyá.”

/Kossuth

Lajos/ A személyiség alakításának és fejlesztésének legfontosabb területét az alábbiakban határoztuk meg:

- Értelmi nevelés
- Érzelmi nevelés
- Szocializációs készségek fejlesztése
- Az önértékelésre nevelés
- Testi nevelés – egészséges életmód

21.1 Értelmi nevelés

Legfontosabb színtere a tanítási óra.

Az iskola legjobb hagyományaira építve biztosítjuk:

- 4 évfolyamos oktatás keretében – a tanulók érdeklődésének megfelelően – az emeltszintű képzés lehetőségét,
- 8 évfolyamos szerkezetben a csoportbontások nagyobb száma tág teret ad a tanulók értelmi képességeinek differenciált kibontakoztatására.

A tanulók a tanév elején megismerik a szaktanárok követelményszintjét és az értékelés rendszerét. A követelmények és az értékelés során fokozottan figyelembe kell venni az osztály érdeklődését, a képzés irányultságát.

Az értelmi nevelés tanórán kívüli lehetőségeiről:

- szakkörök (lehetőség szerint)
- tanulmányi és kulturális versenyek

- egyéni foglalkozás a kiemelkedően tehetséges tanulókkal.

Arra kell törekedni, hogy a szakkörök munkájában a valóban tehetséges, szorgalmas és érdeklődő diákok vegyenek részt. Az értelmi nevelés szerves része a tanítandó anyagok tartalmának folyamatos korszerűsítése.

A szakmai munkaközösségek helyi tanterveiket a NAT, az Nkt, a kerettantervek és a kétszintű érettségi vizsgarendszer vizsgatárgyainak követelményeire vonatkozó előírások figyelembevételével készítették el.

21.2 Érzelmi nevelés

Az érzelmi nevelésben kulcsfontosságúnak tartjuk az iskola értékrendjét: humánus, a személyiség tisztelete, tolerancia. Meghatározó a tanár személyisége, tanítványaival kialakított érzelmi kapcsolata. Intézményünkben a tanítási órákon a megfelelő követelményszint és a fegyelem humánus légkörrel párosul. Ez önmagában is fontos tényezője a gyerekek érzelmi nevelésének. Határozottan elutasítjuk az erőszak, a gyűlölet, atürelmetlenség és intolerancia minden formáját. Ennek minden megnyilvánulása ellen a leghatározottabban fellépünk, szükség esetén a büntetés eszközét is alkalmazva. Az emberi méltóság megsértését, a mások megalázását a gimnázium nem tűri.

Jobban ki kell aknázni a szaktárgyakban rejlő érzelmi nevelés lehetőségeit. Az érzelmi neveléshez tartozik a hazafiságra, más népek életének, szokásainak és kultúrájának tiszteletére nevelés. Bővül azoknak a tárgyaknak a köre, amelyeknek e téren fontos feladata van (az irodalom és történelem mellett az etika/ hit és erkölcsstan, földrajz, idegennyelvek, digitális kultúra, művészeti tárgyak).

Ennek érdekében szervezzük a következő programokat: karácsonyi műsor, Halloween-party, kulturális nap, palacsinta nap. Szorgalmazzuk a külföldi középiskolákkal cserekapcsolatok kiépítését. Az ehhez szükséges anyagi háttérrel elsősorban pályázati úton szerzett pénzekkel kell megteremteni.

21.3 Szocializációs készségek fejlesztése

Nevelőmunkánkban alapvető feladatnak tekintjük a tudatosan vállalt tanulói fegyelem kialakítását. Ebben meghatározó a tanári példamutatás. Alapvető elvárásainkat a házirend rögzíti.

Nagy figyelmet fordítunk a nemek közötti helyes viselkedés társadalmilag is elvárt formáinak kialakítására és betartására. A társas kapcsolatok és a közösséghez való alkalmazkodás alakításában kiemelt szerepe van a kommunikáció- és a beszédkultúra fejlesztésének.

Tanórán kívüli programjaink (kulturális, sport- és szórakoztató rendezvények, táborok) olyan élethelyzetek színterei, ahol tanulóink a társas együttélés elvárt normáinak betartását gyakorolják.

Osztályfőnöki munkánkban nagyobb súllyal kell szerepeltetni a családi életre nevelés témáját valamint a szexuális nevelés kérdéseit.

21.4 Önértékelésre nevelés

A tanuló tanulmányi teljesítményét, magatartását és a tanórán kívüli tevékenységét folyamatosan értékeljük. A dicséret, illetve szükség esetén az elmarasztalás jelentősen hozzájárul az önértékelés képességének fejlesztéséhez.

A félévi, illetve év végi osztályozó konferenciák előtt az esetek többségében közösségi nevelés órák keretében a tanulók saját maguk is értékelik társaik előtt a féléves tanulmányi teljesítményüket, magatartásukat és szorgalmukat. Ezt a gyakorlatot a jövőben is folytatjuk.

21.5 Testi nevelés – egészséges életmód

A személyiség fejlődésének alapja és elengedhetetlen feltétele az egészséges fizikum, aszervezet megfelelő kondicionáltsága.

Nevelőmunkánkban az ez irányú fejlesztés színterei:

- testnevelés órák szakmai anyaga,
- délutáni sportfoglalkozások,
- pihenő- és sporttáboraink, erdei tábor,
- egészséges életmóddal kapcsolatos témák tárgyalása közösségi nevelés órák és szakórai keretben, tanárok és diákok részvétele drogprevenciós programokban.

22. EGÉSZSÉGNEVELÉS – EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSIPROGRAMUNK

Az iskola egészségnevelési elvei, általános céljai a következők:

- Testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalok nevelése, személyiségfejlődésük, a társadalomba való beilleszkedésüknek segítése.
- Az egészséges életmód, a harmonikus, erkölcsös és konstruktív életvitel és közlekedés szokásrendszerének kiépítése úgy, hogy ezek számukra értékke váljanak, az ehhez szükséges ismeretek, készségek, attitűdök elsajátítása, kialakítása.
- Primer prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása: különféle

tényezők megszüntetésére való törekvés olyan tevékenységekkel és eszközökkel, amelyek egyrészt az általános egészség megőrzését, másrészt a specifikus betegségek kialakulásának megelőzését segítik elő.

A tanulók természettudomány, illetve biológiaórákon szerzett ismereteire támaszkodva, azokat továbbfejlesztve tudatosítsa a 10-18 éves tanulóknak az ember és a környezet közötti kapcsolatot, hatékony kölcsönhatást.

- Megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat, tudatosítani a tanulóknak az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív beállítódásokat.
- Élethelyzetet, szituációk bemutatásával és elemzésével fejleszteni szemléletüket, viselkedési normáikat, erkölcsiségüket, önmaguk és mások iránti felelősségüket.
- Megértetni a tanulókkal a rend, a tisztaság, a fegyelmezett élet élethosszabbító szerepét, jelentőségét.
- A családi élet, felelős szexuális kultúra kialakításának elősegítése.
- Játékos, egészségfejlesztő testmozgás tanulói igényének elősegítése.
- A pedagógusok kompetenciájának erősítése az egészségnevelés területén. Az iskola

környezeti nevelés elvei:

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

Általános célok, értékek

- az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészségének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés a bioszféra és abiológiai sokféleség megőrzése.

Pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés

- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
a szerves kultúra megvalósítása a környezeti nevelésben
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése
- a helyzetfelismerés, az ok – okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése

Az egészségnevelési – egészségfejlesztési program megvalósításában kiemelt

felelősséggeltartoznak:

- főigazgató
- osztályfőnökök
- testnevelő tanárok
- diákönkormányzatot segítő pedagógus
- iskolaorvos
- védőnő

Az egészségnevelés legfontosabb területei:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás és a mozgás fontossága
- helyes táplálkozásra vonatkozó ismeretek
- betegségek kialakulása, gyógyulás
- barátság, párcapcsolatok, szexualitás szerepe az egészség megőrzésben
- személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák
- tanulás, tanulási technikák
- gazdálkodás az idővel
- szenvedélybetegségek elkerülése
- egészséges, esztétikus környezet

- természethez való viszony

Egészségneveléssel összefüggő ismeretek közvetlenül megjelennek az alábbi tantárgyaktantervében:

- biológia
- kémia
- testnevelés
- közösségi nevelés

A rendszeres testmozgás iránti igény kialakításában meghatározó jelentőségűek a következők:

- testnevelés órák
- fizikai állapotfelmérés
- erdei tábor

Az erdei tábor (5. és 6. évfolyam) megszervezését pályázati támogatás és egyéb támogatások teszik lehetővé.

Rendszeres mozgás, játék lehetőségének biztosítása:

Délutánonként, a mindennapos testnevelés keretében, kétórás sportfoglalkozások keretében biztosítjuk tanulóink számára a rendszeres testmozgást.

A testnevelő kollégák szervezésében és lebonyolításában rendezzük meg a házi bajnokságokat.

Fiúknak: iskolai labdarúgó bajnokság, röplabda bajnokság, asztalitenisz bajnokság

Lányoknak: röplabda bajnokság, asztalitenisz bajnokság. Rendszeresen részt veszünk a Terematlétika bajnokságon, amelyet Tiszafüred Város Önkormányzata szervez meg mindenévben. Felkészítjük tehetséges diákjainkat a Diákolimpiára.

Az Európai Diáksport Napon és a KLG Napok keretében olyan sportprogramokat szervezünk, melynek célja minél több diák aktív mozgásra ösztönzése.

Egészséges életmódra nevelés az közösségi nevelés órák keretében:

- A dohányzásról, a dohányzás ártalmasságáról, egészségügyi vonatkozásairól
- Az alkohol, alkoholizmus, az alkohol élettani hatásai
- A drog, a drogok osztályozása, út a függőségtől a leszokásig
- Az egészséges életmód
- Az egészség, egészséges táplálkozás, vitaminok és a mozgás
- Felkészülés a családi életre, nemi fejlődés
- A nemi betegségek és azok veszélyei

A kábítószerrel kapcsolatos felvilágosító munkában folyamatos kapcsolatot tartunk a

Tiszafüredi Rendőrkapitánysággal, melynek munkatársai közösségi nevelés órát is tartanak kérésünkre.

„Egészségnap” programunk keretében a Magyar Vöröskereszttel együttműködve gimnáziumunk helyszínt biztosít a nyitott véradás számára, lehetőséget kínálva a gimnázium dolgozóinak és a 18. évet betöltött diákjainknak a helyszínen történő véradásra.

A tanulók fizikai állapotának mérése:

NETFIT a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rövidítése, amely a 21. század követelményeihez igazodó, diagnosztikus és oktatási célú pedagógiai értékelő és visszajelentő eszközt jelent. NETFIT program küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa azélethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.

- A NETFIT újszerűsége többek között az alábbi területeken érhető tetten: a tudományos megalapozottságban;
- a tanulók minősítésének kritériumorientált módszerében;
- a személyre szabott visszajelentő és értékelő modulban;
- az egészségközpontúságban;
- a motoros tesztek ízület- és gerincvédelmet biztosító végrehajtásában;
- pedagógiai alkalmazhatóságában;
- online adatkezelő rendszerében.

A NETFIT elnevezésű programban különböző gyakorlatokkal mérjük 5. osztálytól az általános és középiskolások fizikai állapotát. Az eredmények alapján minden tanuló személyre szabott értékelést kap a teljesítményéről, amelyhez a szülők is hozzáférhetnek, valamint online elérhető országos adatbázisban gyűjtik az eredményeket. A rendszer célja elsősorban az egészségtudatos hozzáállás kialakítása. Nem gyengének vagy kifogásolhatónak minősíti a diákokat, hanem pozitívan közelítenek a fejlesztésre szoruló tanulókhöz.

A NETFIT fittség mérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

- Testösszetétel és tápláltsági profil:
Testtömeg mérése – testtömeg-index
(BMI) Testmagasság mérése
Testzsírszázalék mérése
- Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

- Vázizomzat fittségi profil:
- Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony

ereje
Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületmozgásterjedelem

A megújult mérési módszert segíti a Magyar Diáksport Szövetség által összeállított, és ingyenesen az iskolák rendelkezésére bocsátott eszközcsoomag, amelynek tartalma: mérési útmutató,

- hanganyag az ingafutás, hasprés és fekvőtámasz gyakorlatokhoz, oktató DVD
- tesztek lebonyolításához szükséges eszközök (mérleg, testmagasságmérő, hajlékonyságmérő eszköz, kézi szorítóerő-mérő, mérőcsík, 20 m-es szalag, bioimpedencia-analizátor)

A NETFIT az egészséges fittségi teljesítményértékek mellett (egészségzóna) –tesztől függően – további egy, illetve két zónát (tartományt) tartalmaz (“fejlesztés szükséges” és „fokozott fejlesztés szükséges”) zóna.

Az egészségfejlesztési programunkat- a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ (8) pontjának megfelelően- az iskola-egészségügyi szolgálat véleményezte és jóváhagyta.

Aktív Iskola Program

Észak-alföldi régió JNSZ Vármegye azon 22 iskolájának egyike vagyunk (a gimnázium és tagintézményünk, a Tiszafüredi KLG Kossuth Lajos Általános Iskolája), akik az Aktív iskola Programhoz csatlakozhattak a 2023/24-es tanévtől. A Magyar Diáksport Szövetség által életre hívott program célja a testnevelés, a rendszeres testmozgás és a sport, valamint az aktív oktatási módszerek védjegyrendszeren keresztüli meghonosításával javuljon a diákok egészségi, fittségi állapota, az életkoruknak megfelelő mennyiségű és minőségű fizikai aktivitást végezzenek, fejlődjön az egészséges életvezetéssel összefüggő kompetenciájuk, és képessé váljanak jövőorientáltan gondolkodni az egészségi és fittségi állapotukról.

Intézményünkben eddig is nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy biztosítsuk tanulóink számára a mozgási, sportolási lehetőségek széles tárházát, valamint az ehhez szükséges sporteszközöket. Az Aktív Iskola Program révén igyekszünk bővíteni azon programok sorát, melyek minél több diákot motiválnak a sportolásra, az egészséges életmódra.

A programot a 3 fős koordinációs csoport (főigazgatóhelyettes, testnevelés munkaközösség vezetője, testnevelő koordinátor) irányítja az tanévre készített Aktív Iskola Program Munkaterv alapján.

23. A TANULÓ TUDÁSÁNAK MINŐSÍTÉSE

Az iskolai beszámoltatások és az ismeretek számonkérésének legfontosabb jellemzői:

- *Formái:* szóban, írásban.
- *Jellege:* témazáró, egyszerű ellenőrzés, egy problémakör megértésének vizsgálata, tanulási problémák tisztázása, hibák feltárása, megoldási módok kialakítása, okfeltárás, kategorizálás, csoportbontás stb.
- *Vizsgák típusa:* nyolcosztályos képzés alapvizsga a 6., köztes vizsga a 8., kisérettségi a 10. osztály végén, érettségi vizsga a 12.

23.1.A tanuló tudásának értékelése és minősítésének módja

A tanév végén és tanév közben azonos szempontok szerint értékelünk. Az értékelés mindig folyamatos pedagógiai munka. A 9. évfolyamon, a középiskolába érkezés után, a tantárgyi felmérések eredményétől függően akkor, amikor a szükséges felzárkóztatás, a szintrehozás, vagyis a különböző iskolából ide érkezett tanulók tudásának azonos szempontú elbírálása megtörténhet, egy-két hónap türelmi idő adható munkaközösségi döntés alapján.

Természetesen a tanulók munkájának minősítése az iskolába érkezéstől, a munka megkezdésétől kezdve folyamatos, az érdemjegyek azonban kezdetben az előző iskolában szerzett tudás szintjét fejezik ki, s csak miután sikerült a csoportot közel azonos szintre hozni, következhet a már itt megszerzett ismeretek mérése, értékelése, minősítése, a fentebb rögzítettformában.

A tanév közben kapott érdemjegyek mindig a tanuló egy anyagrészből vagy egy fejezetből lemérhető tudását rögzítik. Szóbeli felelet során a nevelő szóban mindig minősítse a tanuló teljesítményét, utaljon mindazokra a momentumokra, amelyek lehetővé teszik a tanuló számára a hibák korrigálását, s utat mutatnak a további tanulás módszereinek megválasztásához, és sikeres szereplés esetén dicséretként hangzanak.

Nagyobb tananyagegységeket követő témazáró esetén a szaktanár szóban és írásban is minősítse a tanulók teljesítményét. A félév, illetve a tanév végén kapott osztályzatok megállapításánál egy nagyobb időszak átfogó minősítésére kerül sor, tehát a megállapított osztályzat nem lehet csak az érdemjegyek számtani átlaga, szükséges, hogy jelértéke legyen a tanuló és szülő számára, vagyis az érdemjegyekkel való összehasonlítás során tendenciákat, a tanuló munkájának kedvező vagy kedvezőtlen irányú változásait is kifejezze.

A mechanikus

- az érdemjegyek módosított vagy módosítás nélküli - számtani átlagát számító osztályozási gyakorlat ellentétes pedagógiai programunkkal, nem szolgálja a tanulók érdekét.

A modulok értékelése a főtantárggyal együtt történik, a végső osztályzatot az év közben szerzett érdemjegyek alapján kapják a tanulók.

A fakultációs tantárgyak (közép- és emeltszintű érettségire való felkészítés) értékelése az alapóra érdemjegyeivel együtt történik. A tárgyat tanító tanárok a végleges osztályzatot egyénileg – mérlegelve a jegyek számát, a tanuló előmenetelét, a tárgyhoz való hozzáállását, az óraszámok arányát – a pedagógiai elvek gondos figyelembevételével állapítják meg.

A fentiek rögzítésére az egységes iskolai-nevelői gyakorlat kialakítása miatt van szükség. Az értékelés más jellemzőit a nevelőtestület nem kívánja szabályozni. A teljesítmény mérése a pedagógiai munka alapfeladata, mindenkinek tisztában kell lennie tehát azzal, hogy csak korrekt és reális értékelés segíti céljaink elérését. Semmilyen körülmények között sem lehetséges mérés a fegyelmezés eszköze.

23.2 Értékelési szempontok a különböző tantárgyakban

Magyar nyelv és irodalom

Célul tűztük ki, hogy a nyolcosztályos képzésben, különösen az első években arra törekszünk, minél több érdemjegye legyen a tanulóknak. Igyekszünk, hogy az életkori sajátosságokat figyelembe véve kisebb anyagrészeket kérjünk számon, és minél többszöri szereplésre adjunk lehetőséget.

Magyar nyelvből félévente minimum három jegyet adunk. Ezek között van helyesírási, szövegértésre adott osztályzat, témazáró és természetesen lehetőség szerint szóbeli felelésekre is sor kerül, bár a heti egy óra erre nagyon kevés lehetőséget ad.

Irodalomból 5-6 jegyet tartunk minimálisan szükségesnek. Ebben szerepel legalább két szövegalkotás (a feladatok jellegét az új típusú érettségihez igazítjuk), egy házi és egy

iskolai. Legalább 2 témazáró. Itt nagyobb szerep kaphat a szóbeli felelés. Cél, hogy félévente egyszer mindenki kapjon lehetőséget ebben a formában is. Szükségesnek tartjuk a memoriterek és a kötelező olvasmányok számonkérését is.

Irodalomból és nyelvtanból egyaránt íratunk olyan témazárókat, ahol pontozással értékeljük a tanulók teljesítményét.

Az értékeléskor a következő százalékos határokat tartjuk szem előtt:

85-100 % =
jeles 71-84 % =
jó
56-70 % =
közepes 41-55 %
= elégséges 0-40 %
= elégtelen

Történelem és Állampolgári ismeretek

Az értékelés számonkérés dolgában az a törekvésünk, hogy félévenként minimum háromszor szerepeljenek a tanulók, azaz, hogy legalább három jegy alapján értékeljük diákjainkat egy-egy félév során.

A számonkérés szóbeli és írásbeli formában történjék, azzal a megkötéssel, hogy félévenként legalább egyszer, minden tanuló szóban is szerepeljen. Nehezen eldönthető félévi vagy év végi osztályzat esetén a témazárók nagyobb súllyal esnek latba.

A kijavított és kölcsönösen kiértékelt témazáró dolgozatokat (a röpdolgozatokat ugyanúgy) a tanuló őrizze meg.

Az értékelés során való pontozás, a szaktanár módszertani szabadságának része, azaz ki-ki egyénileg dönt használatáról vagy elvetéséről. Ha pontozást alkalmazunk, akkor a következő százalékos határokat tartjuk szem előtt:

85-100 % =
jeles 71-84 % =
jó
56-70 % =
közepes 41-55 %
= elégséges 0-40 %
= elégtelen

Az egyes jegyeknek különféle színekkel való bejegyzése – a szaktanár számára való megkülönböztetés céljából – az egyéni módszertani kultúra része, azaz belátás szerint alkalmazható.

Dráma és színház

Heti egyórás tantárgyról van szó, emiatt kevés idő jut a számonkérésre. Követelményként fogalmaztuk meg, hogy a tanulók aktívan vegyenek részt a tanítási órákon. Ezt indokolja, hogy a kommunikációnak, a kreativitásnak és a mozgásos- táncos tevékenységeknek fontos szerep jut. A számonkérés formája elsősorban szóbeli. Félévente legalább három érdemjegy alapján értékeljük a diákokat.

Követelmények: Az összetett drámai konvenciók alkalmazása a csoportos improvizációkban. A legfontosabb színházi műfajok és stílusok ismerete, felismerése. A kommunikációs kompetenciák tudatos használata.

Az értékelés érdemjeggyel történik, félévente legalább három jegy alapján értékeljük a diákokat.

Etika / Hit- és erkölcsstan

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 35.§ - alapján az általános iskolákban kötelező etika óra helyett a szülők választhatják gyermeküknek az országgyűlés által elismert egyházak és azok belső egyházi jogi személye által folytatott hit- és erkölcsstan oktatást, mely választása esetén és a tanulócsoporthoz indítását követően az a tanuló számára kötelező tanórai foglalkozássá válik.

A hit- és erkölcsstan órára történő jelentkezés részletes szabályait a nevelés-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) 14. § (5) bekezdése, valamint a 182/A-182/B. §-a állapítja meg.

A szülők nyilatkozhatnak arról, hogy kötelező tanórai foglalkozásként gyermekük számára az etika oktatást, vagy valamelyik, az országgyűlés által elismert egyházak és azok belső egyházi jogi személye által folytatott hit- és erkölcsstan oktatást választanak. Ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, akkor az iskola a tanuló számára az etika oktatást szervezi meg.

Abban az esetben, ha a szülő a gyermeke számára a hit- és erkölcsstan oktatást választja, akkor szükséges, hogy az erre vonatkozó nyilatkozatával egyidejűleg önkéntes írásbeli adatkezelés hozzájárulást is átadjon az iskolának. Az adatkezelés jogalapja az információs

önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII törvény (a továbbiakban: Infotv.) 5.§ (2) bekezdés a) pontja.

Az értékelés érdemjeggyel történik, félévente legalább három jegy alapján értékeljük a diákokat.

Hon- és népismeret

Nemzeti kultúránk fontos részét képezi a népi kultúra, amelynek a Nemzeti alaptanterv a hon- és népismeret tantárgy keretében ad helyet. Ez a tantárgy rendkívül fontos szerepet tölt be a szülőföld szeretetének megerősítésében, nemzeti örökségünk megbecsülésében. Igazán csak azt szerethetjük, amit ismerünk. A hon- és népismeret tantárgy lehetőséget ad arra, hogy a tanulás folyamatában a gyerekek megismerjék nemzeti értékeinket, kulturális örökségünket, a népi kultúra gazdag világát. Ezek az ismeretek segítik a szülőföldhöz kötődésük kialakulását, a nemzeti identitástudatuk

erősödését. Különösen fontos ez napjainkban, hiszen csak akkor válhatunk elfogadott és megbecsült tagjává az európai nemzetek közösségének, ha tisztában vagyunk saját értékeinkkel, és mindezt fel tudjuk mutatni a többi nemzet előtt.

A 6. évfolyamon megjelenő, egy éves kötelező tantárgy keretében a tanulók megismerik szűkebb környezetük nemzeti értékeit, megértik a hagyományos gazdálkodó életmód szemléletét, amely a természettel való harmonikus együttélésen alapul. Mintát kapnak a közösségi életforma működésére, az egymásnak nyújtott kölcsönös segítség megvalósítható formáira. Részesei lehetnek a játékok segítségével történő nevelési folyamatnak, amely életkori sajátosságainak megfelelően nyújt mintát hagyományos, családon belüli szerepkörök, feladatkörök elsajátítására. A hon- és népismeret a hagyományos népi élet társadalmi jelenségeinek személyes megközelítésével, a magyar népszokások megismerésével megalapozza a jelenkori társadalom felépítésének, működésének megértését, összehasonlítási alapot biztosít, és lehetőséget teremt a változások felfedezésére, az ok-okozati összefüggések feltárására. Mindez támogatja a tanulók elkötelezetté válását a közösségért végzett munkára és felelősségvállalásra.

Az új Nemzeti alaptanterv célkitűzéseinek figyelembevételével a hon- és népismeret tantervben az alábbi elvek érvényesülnek:

Lehetőséget biztosítunk tapasztalati úton történő tanulásra, az ismeretekélménypedagógiai módszerekkel történő elsajátítására.

Lehetővé tesszük a népi kultúra elemeinek összehasonlítását a jelenkor mindennapi életének gyakorlatával.

- Minél több megközelítésben feltárjuk a hagyományos gazdálkodó életmód szemléletét, amely a természettel való harmonikus együttélésen alapul.
- Mintát adunk a hagyományos férfi és női szerepekre való felkészüléshez.
- Segítjük a klasszikus családmódel alapjainak elsajátítását.
- Bemutatjuk a közösségi életforma működését, az egymásnak nyújtott kölcsönössegtség megvalósítható formáit.
- Megalapozzuk a jelenkori társadalom felépítésének, működésének megértését a hagyományos népélet társadalmi jelenségeinek személyes megközelítésével. Segítséget nyújtunk a szűkebb és tágabb szülőföld, a magyar nyelvterület hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére.
- A hon- és népismeret célja a néprajzi ismeretek segítségével a szülőföldhöz kötődés megerősítése, a nemzeti identitás megalapozása. A hon- és népismeret tanításának feladata a szociális kompetenciák erősítése, az egyén és a közösség kapcsolatrendszerének feltárása, a hagyományos értékrendre alapozott reális énkép alakítása, az emberi életút és a társadalmi együttélés alapvető kérdéseinek felvetése. A népi kultúra különböző területeinek megismerése lehetőséget teremt az előző nemzedékek életmódjának felfedezésére, formálja az ökonomikus szemléletet, feltárja a népszokások gazdag világát. Az elsajátításra kerülő tartalmak párhuzamba állíthatóak a mai életforma elemeivel, segítve ezzel a változás folyamatának nyomonkövetését, a kiváltó okok megértését.

A tanév során két alkalommal ellátogatunk a helyi vagy a közelben elérhető tájházba, szabadtéri néprajzi múzeumba, hogy a tanulók autentikus környezetben találkozzanak a tárgyi kultúrával, és külső szakértői tudás igénybevételével részt vehessenek múzeumpedagógiai foglalkozáson.

A tudás elsajátításában kiemelt szerepet kapnak: az anyanyelvi kommunikáció; a digitális kompetencia; a hatékony, önálló tanulás; valamint a szociális és állampolgári kulcskompetenciák.

Az értékelés érdemjeggyel történik, félévente legalább három jegy alapján értékeljük a diákokat.

Ezek megszerezhetők:

- szóbeli és írásbeli számonkérés során,
- szóbeli és írásbeli külön feladat teljesítésével,
- órai munkáért kapott szorgalmi jeggyel.

Idegen nyelv

Az angol, német, francia nyelvet oktatók munkaközössége az értékelésben közös állásfoglalást alakított ki, melynek alapelvei a következők:

A szóbeli és az írásbeli számonkérés aránya kb. 50% - 50% legyen, és a jegyeket mindig kísérje szóbeli értékelés is. Minden tanulónak legyen havonta lehetőleg egy érdemjegye a naplóban. Törekedjünk mind a négy alapkészség mérésére, hiszen az új érettségi követelményei ezt hangsúlyossá teszik. (olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, íráskészség, nyelvhelyesség) A témazáró jegyek hangsúlyosabbak, mint a többi jegy. A dolgozatok értékelése:

85-100 % = 5

71-84 % = 4

56-70 % = 3

41-55 % = 2

0-40 % = 1

A ponthatároktól egyéni esetekben eltérni a pedagógiai elvek alapos mérlegelésével lehetséges.

A közép- és emelt szintű érettségire felkészítő órákat látogató 11. és 12. évfolyamos tanulók esetében-amennyiben indul ilyen csoport külön- a félévi és év végi osztályzatok kialakításánál a kétféle óra végső osztályzatainak átlagát kell figyelembe venni. (A szaktanárok egyeztetése alapján.) Az alap -, köztes- és (kis)érettségi vizsga, valamint az érettségi vizsga témaköreit a tanórán közösen dolgozzuk fel. Érettségi előtti tanulók próba-érettségi feladatsort írnak (pl. előző évi feladatsorokból, kétszintű érettségi próba-feladatsoraiból válogatva).

(Tekintettel a felvételi vizsga jövőbeni követelményeinek változására, az alapóraszám mellett nyelvvizsgára felkészítő foglalkozásokat szervezünk, különös tekintettel az alaptantervű (C) osztályokra.)

Matematika

Mivel az érettségi követelmények nem tesznek különbséget az egyes képzési formák között, ezért a tanítandó tananyag is azonos az egyes képzések esetében. A munkaközösség

ezért közös tantervet választott, melyben az óraszámok különbözősége ellenére csak a kiegészítésekre és a gyakorlásra fordított időben van eltérés. Ezért az értékelés szempontjaiban is egységesítést tartunk szükségesnek.

Eltérés csupán az egyes osztályok között a feladatsorok és kérdések nehézségében lehet, melyet minden szaktanár az adott osztály képességeinek és tárgyi tudásának ismeretében – az adott év követelményeit szem előtt tartva – szabadon határoz meg. Ettől csupán az év végi felmérő tér el, mely mindenki számára azonos. (Esetleg bizonyos osztályok témazáró dolgozatai is lehetnek azonosak, de ezt nem követeljük meg minden osztálytól.)

Tehát formájában azonosak az értékelés szempontja, tartalmában viszont évfolyamonként és osztályonként – a tanulók képességeihez igazodva – különbözőek lehetnek.

Számonkérési formák és gyakoriságuk

Mivel a kerettantervben és a helyi tantervben meghatározottak és az érettségi követelmények az írásbeliséget helyezik előtérbe, ezért ehhez a számonkérés formái is igazodnak. Így az írásbeli formák nálunk is előnyt élveznek.

- A 9. évfolyam elején diagnosztikai mérést végzünk, amit százalékos formában értékelünk.
- Év végi felmérő az 5., 7., 9., 10. és 11. évfolyamon, valamint a 6. és 8. évfolyam vizsgadolgozatot ír. Ezek eredményét is beszámítjuk az év végi osztályzatba.
- Témazáró dolgozat zár le minden témakört. Esetleg egy témakör több részre bontható, melyek végén szintén témazáró dolgozat íratható. Az egyes témaköröket, azok időtartamát, esetleg feldarabolását a tanterv tartalmazza.
- Nyomkövető dolgozatot érdemes íratni néhány óránként, mely segíti a szaktanárt, hogy milyen ütemben, esetleg ismétlés után folytassa a munkát. Ennek gyakoriságát a csoport munkája gyakorlatilag megszabja.
- Ellenőrző dolgozat, mely csupán az előző óra anyagát tartalmazza, annak elsajátítását, megértését, megtanulásának mérését célozza meg.

A szóbeli számonkérés formája, gyakorisága és értékelése nagymértékben évfolyamfüggő.

- Alapórán, mivel a középszintű érettségi nem tartalmaz szóbeli részt, ezért csupán néhány esetben élünk a szóbeli kérdezéssel. Ekkor sem feltétlenül az osztályozás kényszere miatt, hanem a szövegalkotást, a verbális kifejezőkészséget szeretnénk vele fejleszteni.

Természetesen az ilyen megnyilvánulások is értékelhetők osztályzattal.

- Az emelt szintű érettségire felkészítő csoportban – mivel ezt az érettségi is

tartalmazza -, főleg 12. évfolyamon egyre gyakrabban kell, hogy helyet kapjon a szóbeliség a számonkérések sorában. Itt megköveteljük, hogy minden tanuló legalább egy alkalommal kapjon értékelést szóbeli teljesítményére is.

Mivel az órák száma évfolyamonként különböző, ezért nem adunk meg pontos jegyszámot, de javasoljuk a következőket:

- Összességében legyen minden tanulónak kétszer annyi jegye minden félévben, mint a heti óraszám, de legalább 6 db.
- Írja meg mindenki az év végi felmérőt. Erről csak indokolt esetben hiányozhat a tanuló.
- Minden témazáró dolgozati jegye legyen meg a tanulóknak. Ha hiányzás miatt nem írta meg, akkor azt pótolassuk vele.
- Legyen néhány nyomkövető és ellenőrző dolgozatra adott érdemjegye is.

Dolgozatok értékelése:

A témazáró dolgozat minden feladatát pontozzuk, és az elért %-os teljesítmény alapján értékelünk a következők szerint:

0 – 34 %	-----	(1)
35 – 54 %	-----	(2)
55 – 69 %	-----	(3)
70 – 84 %	-----	(4)
85 – 100 %	-----	(5)

Ettől az értékeléstől feladatsortól függően el lehet térni. Nyomkövető dolgozatnál több lehetőséggel is lehet élni.

- A témazáró dolgozatnál leírtak szerint járunk el
- A jegyet a jó feladatok száma alapján állapítjuk meg
- Esetleg összkép alapján értékelünk

Ellenőrző dolgozatnál is több szempont alapján történő értékelést is elfogadunk, attól függően, hogy milyen pedagógiai cél indokolta a számonkérést.

- Teljes értékelés
- A hiányosságok alapján történő döntés
- Jó – nem jó

Az érettségi felkészülésnél folyamatosan térünk át az érettségi dolgozat javítására előírt értékelési rendszerre, s a próbaérettségien, a 11-12-es számonkéréseknél már ez alapján értékelünk.

Félévi és év végi osztályzatok megállapítása:

- Félévi illetve év végi jegyet csak legalább 6 ill. 12 jegy birtokában adunk, melyek tartalmazzanak legalább egy témazáró jegyet is.
- Az osztályzat megállapításánál csupán a témazáró dolgozatok lehetnek kétszeres súlyozásúak.
- Az év végi osztályozásnál az egész évet értékeljük, de ahol a 2. félév jobban sikerült a tanulónak, ott ettől a szaktanár a tanuló előnyére eltérhet.
- Buktatni csak egész éves teljesítményt vizsgálva lehet.

Mivel 11. és 12. évfolyamon a fakultáción résztvevő tanulók két képzésben vesznek részt, de csak egy osztályzatot kaphatnak, ezért a két minősítést össze kell vetni az alábbiak szerint:

- Ha a két jegy azonos, akkor ez a közös jegy.
- Ha a két jegy között egy jegy különbség van, akkor a jobbik.
- Több jegy eltérés esetén a szaktanárok előzetes megbeszélése után valamelyközbülső jegy.
- Ha a két jegy közül bármelyik elégtelen, akkor a tanuló osztályzata is elégtelen, év végén ezért javító vizsgáznia kell.
- Ha a tanulónak nincs elegendő érdemjegye, akkor a szaktanár vagy a tanuló kérheti az osztályozó vizsgát.

Az előzőekben leírtak alapján kívánjuk az értékelési rendszerünket összehangolni és egységesíteni. Fontosnak tartjuk azonban a tanári szabadság megtartását is, hiszen minden csoportot és tanulót megillet az a jog, hogy képessége s ismeretei alapján részesüljön képzésben, s ebbe beletartozik a számonkérés és értékelés is. Ezért, bár fontos az egységes szemlélet, ezektől indokolt esetben a szaktanár eltérhet, bizonyos esetekben pedig pedagógiai szempontok alapján el is kell térnie.

Digitális kultúra

5-6. évfolyam: 1 óra/hét

A kevés óraszám miatt egy félévben három jeggyel lehet értékelni, melyből két jegy gyakorlati, egy pedig elméleti számonkérés eredménye. Szóbeli feleltetést vagy írásbeli értékelést alkalmazunk.

7-8. évfolyam: 1 óra/hét A kevés óraszám miatt félévente itt is három jeggyel értékelünk, két gyakorlati és legalább egy írásbeli számonkéréssel.

9. évfolyam: 2 óra/hét

A csoportbontás, és az elméleti tananyag bővülése miatt félévente három jeggyel értékelünk. Az első félévben ebből két jegy elméleti, egy jegy pedig gyakorlati számonkérésből származik. A második félévben a gyakorlati feladatok kerülnek előtérbe, így a jegyek ennek megfelelően módosulnak: kettő gyakorlati és egy elméleti jegy.

10. évfolyam: 2 óra/hét

A gyakorlat és az ICDL vizsgáztatás túlsúlya miatt a félév három jegyéből mindegyik gyakorlati feladat megoldásából ered.

11. évfolyam fakultáció: 2 óra/hét

A tananyag gyakorlati túlsúlya révén félévente három feladatmegoldás, történik.

12. évfolyam fakultáció: 3 óra/hét

Az érettségi vizsgákra való felkészítés miatt az elméleti tételek számonkérésére több időt fordítunk mind írásban, mind szóban. Ezáltal félévente két jegy az elméleti számonkérésből, kettő pedig a gyakorlati megoldásokból származik.

Az írásbeli feleleteket eltérően értékeljük korcsoportonként:

5-7. évfolyam értékelése:

86-100 % -----jeles
71-85 % ----- jó
56-70 % ----- közepes
40-55 % ----- elégséges
0-39 % -----elégtelen

8-12. évfolyam értékelése:

90-100% -----jeles
80-89% ----- jó
65-79% ----- közepes
50-64% ----- elégséges
0-49% -----elégtelen

Fizika

A fizika tantárgy oktatásától a kerettanterv négy fontos elemet vár el. A tanuló

- ismerje meg a fizikai törvényszerűségeket, elméleteket, fizikusokat
- tudja értelmezni környezeté jelenségeit, ismerje a technikai eszközök működését
- lásson kísérleteket, tudjon ilyeneket megtervezni
- legyen járatos a számítási problémák megoldásában.

Ezzel ellentétben a központi elvárások vizsgán, versenyeken, még az új típusú érettségien is

– bár van szóbeli rész is – az írásbeliséget helyezik előtérbe, s ezen belül is a számítási feladatokat. Az oktatásnak, az értékelésnek is ehhez kell igazodnia.

Számonkérési formák és gyakoriságuk:

- Szóbeli felelet, amely egy vagy két óra anyagának ellenőrzését szolgálja.
- Röpdolgozat, mely ugyanilyen célt szolgál, csak írásban kell a tanulóknakválaszolni.
- Összegző, vagy témazáró dolgozat, mely egy-egy anyagrészt zár le.

A fakultációs csoportban már élünk a témazárás lehetőségével, s az utolsó éven egyre gyakoribb a vizsgajellegű dolgozat is. A dolgozatok szerkezete, összeállítása az elvárt elemekarányát tekintve igyekszik mind a négy követelménynek megfelelni. Lehetőséget látunk abban, hogy csak egy ismeretcsoporthoz ellenőrizzünk, de arra is, hogy egy dolgozat több csoportot öleljen fel.

A számonkérések gyakoriságát és időtartamát nem szabjuk meg, ezt a tanulócsoporthaladási üteme és a tanári gyakorlat határozza meg.

Jegyek száma

A fizikaórák száma és a nagy létszámú, nem bontott osztályok behatárolják lehetőségeinket.

Ezeket figyelembe véve a következőkben állapodtunk meg.

- Legyen minden tanulónak félévente legalább három jegye.
- A szóbeli számonkérésre – a kicsi óraszám és nagy követelményszint ellentéte miatt – csak korlátozott lehetőségek adódnak. Ezért általánosan nem élünk a szóbeli értékeléssel.

Dolgozatok értékelése

A dolgozatok összeállítása, időtartama, szerkezete és anyagmennyisége alapján ezek értékelési módja is különböző.

Az összegző dolgozatot pontozzuk és %-os formában értékeljük az alábbiak szerint. Érettségiértékelés alapján legyenek a ponthatárok.

0-29% (1)

30-49% (2)

50-69% (3)

70-84% (4)

85-100% (5).

Röpdolgozat esetén az elméleti kérdésekre adott jó válaszok száma, feladatmegoldáskor pedig az abban lévő helyes lépések száma és a gondolatmenet alapján értékelünk.

Szóbeli feleletnél, alsóbb osztályoknál csak a tartalmi rész alapján adunk osztályzatot, míg felsőbb éveseknél egyre inkább figyelembe vesszük a szerkesztettséget, a logikus összeállítás és előadást is.

A fakultációs csoportoknál fokozatosan térünk át az érettségi értékelési rendszerére.

Félévi és év végi osztályzatok megállapítása

A félévi és év végi osztályzatokat az évközi teljesítmény alapján állapítjuk meg. A jegyszám nem ad lehetőséget a tanulók teljesítményének nagyfokú árnyalására, így év végén gyakran élhetnek tanulóink a javítás lehetőségével. Ennek lehetőségéről minden esetben a szaktanár dönthet. Problémát okozhat a 11. évfolyamon az alapórai és a fakultációs csoport párhuzamos haladása. Ilyenkor az összesített jegyet (keves tanulóval van szó) a szaktanárok egyeztetése során általános pedagógiai elvek szerint állapítjuk meg. Az általunk kialakított értékelési rendszertől azt várjuk, hogy reálisan tükrözze tanulóink szaktárgyi jártasságát, valamint azt, hogy mennyire értik környezetük jelenségeit, a technikai eszközeik működését. Az egységes forma reményeink szerint megfelelő objektivitást eredményez az oktató-nevelő munkánkban.

Biológia és kémia

Az értékelés tantárgyakon belüli egységesítése érdekében az alábbiak betartását tartjuk szükségesnek:

Mivel bizonyos osztályokban alacsony óraszámban tanítjuk e tantárgyakat, és (a fakultációs órák kivételével) teljes létszámú osztályokban, ezért meglehetősen behatárolt a lehetőségünk arra, hogy az összes tanulót havonta értékelni tudjuk. Azt azonban a tanulók érdekének védelme érdekében mindenképpen szükségesnek látjuk írásba foglalni, hogy félévi osztályzatot csak minimum három a félév során szerzett osztályzat esetén lehessen adni. Ennyiosztályzatnak ugyanis minden évfolyamon születnie kell. Természetesen ezen felül az objektivértékelés érdekében a diákok értékelését még további érdemjegyekkel kívánatos erősíteni, amelyek között az év során legalább egy szóbeli feleletet javasolunk beiktatni (diákjaink egyregyengébb verbális képessége ezt mindinkább szükségessé teszi). Az év végi osztályozásnál (éppen a relatíve kevés érdemjegy miatt) javasoljuk, hogy az egész év során szerzett összes osztályzatot vegyük figyelembe, amitől látványos második

félévi javuló teljesítmény esetén a tanuló érdekében el lehet térni.

A dolgozatok értékelésénél a következő ponthatárokat

javasoljuk: 0 – 33 % --- (1)

34 – 54 % ----- (2)

55 – 69 % ----- (3)

70 – 84 % ----- (4)

85 – 100 % ----- (5)

A feleltetéseknel hagyjuk a diákot önállóan szerepelni. Közbevetett kérdésekkel lehetőleg ne daraboljuk szét a szereplését. Kérdéseinket hagyjuk meg a felelet végére. *Jeles* osztályzatot csak arra a produkcióra adjunk, ahol a mondanivaló kifejtése logikus, a tanultak lényegét tükrözi, és ahol a feltett kérdéseinkre kielégítő válaszokat kapunk. *Elégséges* osztályzatot ér az a felelet, ahol bár a diák önállóan nem képes visszaadni a tanultakat, de a feltett kérdések legalább felére válaszolni tud.

Azon osztályoknál, ahol a tanulók csak fakultáció keretei között tanulják a tantárgyat, a félévi és az év végi érdemjegyek megállapítása a fakultáción kapott jegyek alapján történik, amennyiben normál órai keretek között és fakultáción is, ott a normál órával összevont jegyet kell adni. Ennek megállapításánál törekedjünk arra, hogy a gyermek érdekei ne sérüljenek pusztán azért, mert a tantárgyat fakultáció keretében is tanulja. Kémiából minden képzési forma esetében külön jegyet kap a diák.

Fakultáción a dolgozatok értékelésénél a mindenkori érettségi szisztémának megfelelő ponthatár megállapítását javasoljuk.

A dolgozatok értékelésénél a mindenkori érettségi szisztémának megfelelő ponthatár megállapítását javasoljuk.

Természettudomány

Természettudomány tantárgyat a tanulók heti két órában tanulják. A tanulók értékelésénél elengedhetetlennek tartjuk a félévenkénti minimum három osztályzatot. Az értékelések nagyobb része írásban történik. A dolgozatok értékelésénél a következő ponthatárokat javasoljuk:

0 – 33 % ----- (1)

34 – 54 % ----- (2)

55 – 69 % ----- (3)

70 – 84 % ----- (4)

85 – 100 % ----- (5)

Lehetőség szerint igyekszünk szóbeli feleletre is lehetőséget adni. A tanulóknak adhatunk

osztályzatot szorgalmi feladatra, versenyeredményre, ezzel értékelve a szorgalmi munkájukat.

Földrajz

A félév során minimálisan három érdemjegyet kell kapnia a tanulónak. Ezek megszerezhetők:

- szóbeli és írásbeli számonkérés során,
- szóbeli és írásbeli külön feladat teljesítésével,
- eredményes versenyzéssel és órai munkáért kapott szorgalmi jeggyel.

A szóbeli feleletet a tanárnak néhány mondatban értékelnie is kell, az osztályzás mellett; az írásbeli feladatok értékelése pontozással, az alábbi százalékos arányban történik:

90-100 % =
jeles
75-89 % =
jó
55-74 % =
közepes
34-54 % =
elégséges
0-33 %
= elégtelen

Az írásbeli mérés eredményét 2 héten belül ismertetni kell és megtekintésre átadni a tanulónak, amelyet ő őriz meg. Kerüljük a tört jegyek használatát a naplóban. A témazáró érdemjegye hangsúlyosabban értelmezhető félévkor és az év végi záráskor. Földrajz fakultáción a dolgozatok értékelése a mindenkori érettségi vizsga %-os ponthatárainak figyelembevételével történik.

Ének-zene

Általános fejlesztési követelmények:

„Azért van oly nagy fontossága a zenei nevelésnek, mert ritmus és dallam hatolnak be legjobban a lélek belsejébe, azt hatalmas erővel megragadják, s jó rendet hozva magukkal azt aki helyes elvek szerint nevelkedik, rendezett lelkű emberré teszik. A zene nem végződik másutt mint a szép szeretetében.”

A fenti idézet tömören fogalmazza meg a fejlesztési követelmények célját. a ritmuskészség, az éneklési készség, a hangszeren való játék fejlesztése, az ízlésformálás, a legnevesebb zenei alkotások megismertetésével, kritikai érzékük fejlesztésével tegyük képessé a tanulókat a szép befogadására.

Részletes követelmények a 5-11. évfolyamon:

- Tudjon a tanuló évfolyamonként 10 népdalt vagy műdalt elénekelni emlékezetből,
- ismerje fel a tanult ritmuselemeket, ritmusképleteket, metrumokat,
- tudja hangoztatni az ismert népzenei, műzenei szemelvények ritmusát,
- ismerje a népzenei stílusokat,
- ismerje fel a tanult zenei formákat,
  - ismerje és legyen képes beszélni a legfontosabb zenetörténeti korszakokról, zeneistílusokról
  - évente legalább egy komolyzenei hangversenyen vegyen részt,
  - ismerje és tudja énekelni Kodály: Ötfokú zene gyakorlatait, legyen képes kórusművek szólamainak megtanulására, eléneklésére, legyen képes a tanuló alapvető ritmusok hangoztatására.

Értékelés, osztályozás:

A tanuló felkészültségét év közben folyamatosan értékeljük, osztályozzuk. Félévente legyen legalább 3 érdemjegye minden tanulónak. Az értékelés során figyelembe vesszük az egyéni adottságokat. Az értékelés célja minden esetben az előre mutató segítség. A számonkérés formája írásban és szóban történik. A témák befejeztével témazáró számonkérés írásban és szóban, /egyegy kor bemutatása/ adnak számot tudásukról a tanulók, ami súlyozott jegynek számít. A témazáró feleleten legfeljebb egyszer javíthat a tanuló. Az év végi jegy tartalmazza a készségek, jártasságok szintjét a zenetörténeti ismeretek szintjét és a stílusismeretet.

Vizuális kultúra

Az alkotó feladatok értékelése nagyon nehéz. Óhatatlan, mint minden „művészeti alkotásnál”, a több/kevesebb szubjektivitás. Ezt elkerülendő, a feladat kiadása elején korrektül tájékoztatni kell a tanulókat, hogy mi fog nyomatékkal szerepelni az osztályozásnál (pl. tónusgazdagság, arányosság, részletgazdagság, élethűség, stb.) Amennyiben ez lehetséges, pontozni is lehet (pl. tónusgazdagság: 3-2-1-0 pont, arányosság: 3-2-1-0 pont, stb.) ezeket összesítve megadott ponthatárokat figyelembe véve, behelyettesítve

„megkapjuk” az érdemjegyet. Ezt a napi rutin már leegyszerűsítheti, hiszen a többéves gyakorlattal a szaktanár fel tudja mérni a beadott munkát ránézésre is, és el tudja dönteni a kialakult értékrendek alapján, hogy hányast ér egy munka.

Az alkotó tevékenység nem kerül nagyon szigorú elbírálás alá (ez azt jelenti, hogy a

leggyakoribb érdemjegy a jó és jeles, elégséges az a munka, ahol a feladat megoldásához való hozzáállás kívánnivalót hagy maga után. Elégtelen osztályzatot az kap, aki többszöri felszólítás ellenére sem adja be, ill. nem hozza otthonról a megígért és beadandó, otthon befejezett munkát.

A felsőbb éveseknél néhány éve ún. kreatív feladatok is szerepelnek, amit 1-2 hét határidővel otthon készít el a tanuló. A feladatok általában projekt jellegűek, gyakran mellékelni kell portfóliót is (terv és munkanapló). Az elbírálásba ez is beleszámít.

Az értékelés jeles, ill. elégtelen. Jeles az, aki megoldja a legjobb tudása, kreativitása szerint a feladatot, elégtelen az, aki többszöri felszólításra sem hozza.

Egészen más elbírálás alá esik a művészettörténet a vizuális kommunikáció tantárgyon belül. Ennél a tantárgynál olyan az értékelés, mint bármilyen, tanulható tantárgy esetében: a témazáró dolgozatok az elsajátítandó anyagrészt leglényegesebb elemeit kéri számon.

A dolgozatok értékelése:

85-100 % =
jeles 71-84 % =
jó
56-70 % =
közepes 41-55 %
= elégséges 0-40 %
= elégtelen

Az órák elején a múlt órai anyagból az újra bevetített képek segítségével általában egy diák felelni szokott, ezzel mindenki újra láthatja a múlt órai diákat is, és így jobban tudják a diákok a vizuális memóriájukban elraktározni azokat.

Mozgóképkultúra és médiaismeret

Ez nehezen számonkérhető tárgy, leginkább beszélgetések segítségével dolgozzuk fel az anyagot, mindenki a saját tapasztalatait, élményét elmondhatja egy-egy filmmel, TV műsorral, médiaszöveggel kapcsolatban stb. Ezért itt olyan otthoni feladatokat kapnak a diákok, ami vagy egy médiaszöveg elemzése, vagy egy közösen látott film megadott szempontok alapján történő elemzését kéri, ill. saját vélemény leírását; vagy egy közösen látott dokumentumfilmről (pl. Bunuel: Föld kenyér nélkül), az abban felmerülő etikai kérdésekről saját vélemény megfogalmazása, stb. Általában a fogalmazást egy A/4-es oldalnyi terjedelemben kell beadni. Az értékelés leginkább jeles, ill. ha nem éri el a kért terjedelmet, annak arányában kevesebb. Természetesen a csúnya külalakú, igénytelen

munka is levon a dolgozat értékéből. Elégtelen, ha valaki nem teljesíti a feladatot.

Technika és tervezés

A tanulók teljesítményét egy félév során minimum három érdemjeggyel értékeljük. Szükség esetén – pl. szorgalmi feladatért vagy kétes esetben – természetesen négy vagy ettől több jegyet is kaphat egy-egy tanuló.

- Egy gyakorlati jegy (pl. gyűjtőmunka, manuális munka)
  - Két írásbeli osztályzat: egy öt kérdésből álló kérdéssor szöveges megválaszolása, és egy tesztjellegű feladatsor a féléves tananyag összefoglalásához,
  - A negyedik osztályzattal a tanulók órai aktivitását, szorgalmát értékeljük. Az írásbeli dolgozatok osztályozása:

85-100 % =
jeles 71-84 % =
jó
56-70 % =
közepes 41-55 %
= elégséges 0-40 %
= elégtelen

Testnevelés

A testnevelés tantárgyon belül az értékelés igen nehéz feladat, miután olyan készségtárgyról van szó, ahol a velünk született adottságok nagymértékben befolyásolhatják az érdemjegyet. A testnevelés tantárgy segítségével megpróbáljuk a tanulókkal megszerettetni a mozgást, és elérni, hogy az értékrendjükben helyet kapjon a rendszeres testmozgás, megértsék, hogy egészségük megőrzésének fontos eszköze a mozgás.

Témák:

5-12. évfolyam

1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció; Motorikus, illetve fitness tesztek
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások
3. Torna jellegű feladatmegoldások
4. Sportjátékok (helyi választás alapján: kosárlabda, labdarúgás)
5. Testnevelési és népi játékok
6. Önvédelmi és küzdősportok

7. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

8. Úszás (csak 5-6. évfolyamon)

Felmérések időpontja:

A NETFIT felmérés január elejétől –május végéig zajlik a testnevelő tanárok koordinálásával.

Számonkérési formák:

- a tantervi tartalom gyakorlati bemutatása
- kondicionális képességek felmérése
- a tanult mozgásformák játék közbeni alkalmazása
- versenyeredmények
- rendszeres önálló mozgás értékelése

Az osztályzat megállapításának szempontjai:

- A fizikai tesztfelméréseknél a tanulók képességeit, az eddigi felmérések eredményeitegyaránt számításba vesszük.
- A mozgásformák értékelésénél figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit.
- A tanulók rendszeres, szorgalmas hozzáállását pozitívan értékeljük.

Javítási lehetőségek:

Egy-egy tananyag számonkérése csak hosszabb gyakorlási idő után történik. Amennyiben a tanuló a későbbiekben javítani szeretne, kap rá lehetőséget, hiszen készségtárgyról lévén szó, a tanulók különböző ütemben sajátítják el a mozgásformákat.

Honvédelmi alapismeretek és Belügyi rendészeti ismeretek (rendvédelmi képzés tárgyai)

A tanulók teljesítményét egy félév során 9. és 10. évfolyamon minimum három, 11. évfolyamon minimum öt érdemjeggyel értékeljük.

Ezek megszerezhetők:

- szóbeli és írásbeli számonkérés során,
- szóbeli és írásbeli külön feladat teljesítésével,
- szorgalmi feladattal.

Az írásbeli dolgozatok osztályozása:

0 – 34 % ----- (1)

35 – 54 % ----- (2)

55 – 69 % ----- (3)

70 – 84 % ----- (4)

85 – 100 % ----- (5)

23.3 Nevelési eredmények értékelése

A magatartás és szorgalom értékelése és minősítése során a nevelőtestület egy-egy osztályban tanító tagjai az osztályfőnök irányításával, természetesen a tanulói közösség véleményét is meghallgatva, a következő szempontokat érvényesítve állapítják meg. A magatartás értékelésének követelményrendszere

- Ne egyedi esetekből induljunk ki a megítélésnél, hanem a figyelembe vehető kritériumok tartósságát nézzük!
- Mindig a tanulók egyéniségét tartsuk szem előtt!
- A tényleges tevékenységet értékeljük, ne az esetleges beosztást. A diákmozgalom keretében végzett munka pozitív tartalmával a magatartás jegy javításához járul hozzá.
- Fegyelmi büntetések az értékelést egy jeggyel leszállítják abban a félévben, amelyikben kiszabták azokat.
- Az értékelés minősített esete, amikor a tanuló fegyelmi eljárás eredményeképpen kap nevelőtestületi döntés alapján büntetést.
- A magatartás jegy meghatározásában minden olyan ismeretet hasznosítani kell, amiről a testületnek biztos tudomása van, amit rendszeresen figyelemmel lehet kísérni. Vigyázzunk arra, hogy ne csak a negatív jelzéseket regisztráljuk.
- Mivel házirendünk csak és kizárólag a közoktatási intézmény helyiségeiben és területén vagy az iskolai tevékenységgel kapcsolatosan állapít meg magatartási szabályokat, ezért vegyük figyelembe tanulóink kirándulások, színház-, hangverseny-látogatások, versenyek alkalmával tanúsított magatartását is!

Példást kap az a tanuló, aki

- figyelembe veszi az osztály-, az iskolaközösség érdekeit, tekintettel van arra, szereti a közösségi életet, a közösségre pozitív hatással van, az iskola házirendjét megtartja, tanuló társait is ösztönzi annak megtartására;
- tudatosan vállalja az iskolai követelmények teljesítését, kiáll amellett, felelősséget vállal érte tanuló társai előtt is;
- közösség iránti felelősségérzete kezdeményezésben, adott esetben a vezetés vállalásában nyilvánul meg, aktívan részt vesz a diákmozgalom munkájában;
- jól érzi magát a közösségben, és tesz azért, hogy másik is beilleszkedjenek,

becsületesen teljesíti kötelességeit, a rábízott feladatokat pontosan elvégzi, és ezzel példát mutat társainak;

- segítőkész, másokat is buzdít, keresi a mások helyzetén való javítás módjait;
- viselkedése tanárokkal, szülőkkel, idegenekkel, társaival udvarias, mindig megfelelő hangnemben tud használni iskolában és iskolán kívül, fegyelmi intézkedésben nem részesül.

Jó minősítést kap az a tanuló, aki

- szívesen részt vesz a közösség életében, annak alakítására befolyást gyakorol, a közösség érdekei ellen nem vét, az iskolai házirend követelményeit betartja;
- nem áll ugyan ki tanulótársai előtt az iskolai követelmények védelmében, de viselkedése nem is ad okot panaszra;
- nem kezdeményez - vagy csak ritkán -, de a helyes kezdeményezések mellé áll, és támogatja azokat, akik helyes irányban befolyásolják a közösséget;
- társait elfogadja, beilleszkedik, de erősebb ragaszkodást, vonzódást nem mutat a közösség iránt;
- fegyelmezett, de másokkal nem foglalkozik.

Változó minősítést kap az a tanuló, aki

- tudatosan nem árt a közösségnek - vagy egyes tanulótársainak, de szó nélkül veszi tudomásul a körülötte lévő lazaságokat, számítani nem lehet rá, mert megnyilvánulásai megbízhatatlanok, a követelményeket csak többé-kevésbé teljesíti;
- hajlamos a fegyelem megsértésére;
- a közösségi tevékenységben való részvétele ingadozó;
- szimpátiája hol a közösség, hol az ellen fordul,
- viselkedése tanulótársaival, esetenként a felnőttekkel szemben udvariatlan, sértő.

Rossz osztályzatot kap az a tanuló, aki

- szándékosan árt a közösségnek, egyes tanulóknak, a követelményeket súlyosan, vagy sorozatosan megszegi;
- tudatosan, szándékosan sérti meg a fegyelmet;
- negatív irányban kezdeményező, a tanulóközösséggel szemben áll,
- viselkedése durva, goromba.

23.4 A szorgalom értékelésének követelményrendszere

Figyelembe kell venni a tanuló életkörülményeit, közvetlen környezetét. Természetes, hogy pedagógiai munkánk megszervezése során több segítséget kell nyújtanunk azoknak a tanulóknak, akik nehéz körülmények között, nagy erőfeszítéssel végzik feladatukat, de a megítélés, az értékelés a tanulói hozzáállást, a teljesítmény elérésében rejlő munkát, az erőfeszítéseket, vagy ezek csökkenését, hiányát veheti csak alapul. Az osztályzatokban kifejezett tanulmányi eredmény nem lehet a szorgalmi jegy közvetlen mércéje (sok jeles - példás, sok hármas - változó).

Példás minősítést kap az a tanuló, aki

- akinek munkavégzése pontos, megbízható, munkatempója állandó;
- akinek tanulmányi munkájában megnyilvánul a tudás megszerzésének igénye, s céltudatosan, ésszerűen szervezi meg munkáját;
- akitől önálló munkabeosztást, önellenőrzést is elvárunk;
- aki minden tantárgyból képességeinek megfelelően elvégzi a kapott feladatot - legalább közepes szinten -, van határozott érdeklődése, és ebben az irányban önkéntesen többlet vállal, elmélyül olyan tantárgyakban, amelyek iránt különös érdeklődést mutat.

Jó osztályzatot kap az a tanuló, aki

- figyel órán, feladatait elvégzi, az órákra felkészül, rendszeresen és megbízhatóan dolgozik;
- megfelelő ösztönzők hatására rendszeresen dolgozik, ellenőrzi önmagát, tudjamihez kell segítséget kérnie;
- a szorosán vett iskolai tananyagot pontosan elvégzi.

Változó minősítést kap az a tanuló, akinek

- a tanulmányi munkában való részvétele ingadozó, időszakonként dolgozik, időnként figyelmetlen, pontatlan;
- önállóan, a pontos munkavégzésre többször figyelmeztetni kell, de megvan benne a szándék a jobbra való törekvésre;
- a tanórai, tanórán és iskolán kívüli elfoglaltságok során szétszórtság jellemzi.

Hanyag osztályzatot kap az a tanuló, aki

- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- rendszeresen nem végzi el a feladatait;
- nem ellenőrzi munkáját;

- esetleg több tantárgyból bukott.

23.5 Az otthoni felkészülés elvei és elvárásai

Iskolánkban otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok

meghatározásánál a következő elveket és szabályokat alkalmazzuk:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség, és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- Az iskola valamennyi évfolyamán a tanulók a tanítási szünetek idejére – hétvégére, őszi, téli, tavaszi szünet – a szokásos – egyik óráról a másikra esedékes
– feladatokon túl nem kaphatnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.
- Az egyik tanóráról a másikra való felkészüléshez szükséges feladatok mennyiségét úgy határozzuk meg, hogy azok elvégzése – a napi 5-6 tantárgy esetében – maximum 2-4 órát vehessen igénybe a tanulótól.
- A tanulók eredményes felkészülése érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal csak kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet írni.

24. KÖVETELMÉNYRENDSZER ÉS AZ ÁLLAMI VIZSGÁK

Az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasz a négyosztályos gimnáziumban a nyolcosztályos gimnáziumban az 5. évfolyamon kezdődik, és természetesen mindkettőben 12. évfolyamon fejeződik be.

Az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakaszban az iskolai nevelés és oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot a kerettanterv határozza meg azzal, hogy az oktató-nevelő munka kötelező és közös követelményeit, mint a mindenki által elsajátítandó tantervi minimumot, amelyre természetesen a helyi sajátosságok figyelembe vételével a helyi tanterv további ismeretanyagot épít, rögzítette.

A Kerettanterv a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységesítést szolgáló közös alapra sokféle differenciált tevékenység épülhessen. Lehetőség van a legkülönbözőbb

- iskolafenntartói, szülői, tanulói - értékeknek és érdekeknek, valamint a pedagógusok szakmai törekvéseinek az érvényesítésére. Lehetővé teszi, hogy a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, a sajátos szükségletek, igények kielégítéséhez kellő idő álljon rendelkezésre.

A Nemzeti alaptantervben, illetve a Kerettantervben rögzített ismeretek elsajátítása eszköz

a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez. A képzés tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában. Feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Pedagógiai programunk, helyi tanterveink, az iskola nevelési, tanítási-tanulási folyamata teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának, fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, edzi akaratukat, hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásai, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakulásához. Célunk olyan iskolai pedagógiai munka kialakítása, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban.

A helyi tantervünk a nyolcosztályos gimnázium esetében az ötödik évfolyamon, a négyosztályos gimnáziumban a kilencedik évfolyamon kezdődő és a tizedik évfolyam végéigtartó szakaszban a kerettanterv, a tizenegyedik évfolyamon kezdődő és az érettségi vizsga vizsgaidőszakáig tartó szakaszban pedig a közép és emelt szintű érettségi vizsga követelményeire épül.

Érettségi vizsgán kötelező érettségi tárgyak a magyar nyelv és irodalom, a történelem, a matematika, valamint az idegen nyelv. A választható tárgyak körének kialakítása az érettségivizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései alapján történik - figyelembe véve a tanulói igényeket is.

A tantárgyak érettségi témaköreinek kijelölésében a hatályos jogszabályok szerint járunk el.

24.1. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei

A pedagógusok a munkaközösségek véleményének meghallgatásával választhatják ki a közlönyben megjelent hivatalos tankönyvjegyzékben (NAT 2020) szereplő tankönyveket, amelyeket a következő tanévben alkalmazni kívánnak. Valamennyi évfolyamon minden tanuló ingyenes tankönyvellátásban részesül az Nkt. rendelkezései alapján.

25. A TANÓRAI, A TANÓRÁN KÍVÜLI, A KÖTELEZŐ ÉS A VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK ÉS A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYOZÁSA

A tanulók számára biztosítjuk, hogy kötelező tanórai foglalkozások mellett érdeklődésüknek megfelelően szakköri, illetve sportköri foglalkozásokon is részt vehessenek. A pedagógusválasztás a igazgató feladata és felelőssége.

A tanórai, a kötelező és a választható foglalkozások esetén a vezérlő, rendszerező elvek a következők:

- a köznevelési törvény előírásai,
- a Nemzeti Alaptanterv célja, követelményei,
- a kerettantervi rendelet előírásai, az ezek alapján készült helyi tantervek
- az érettségi vizsga szabályzata,
- a diákok széleskörű tantárgyválasztása,
- az iskolatípusok közötti átjárhatóság biztosítása.

Élünk azzal a lehetőséggel, hogy a kerettantervek adta lehetőségeken belül – a szabadon felhasználható órakeret terhére - új tantárgyakat illesszünk be.

Választható tantárgyak:

Az óratervek táblázatai a kötelező órák számát, elosztását tüntetik fel, melyek mellett a 11. és 12. évfolyamon következő választható tárgyakat is felkínálunk. Tanórai keretben az érettségi vizsga sikeres letételéhez minden a helyi tantervben lévő közismereti tárgyból igény szerint szervezünk emelt és középszintű felkészítést. A tanuló joga, hogy az igazgató által minden évben elkészített és a honlapon közzétett *Tájékoztató a Fakultációs órák rendjéről és célkitűzéseiről* szóló tájékoztatóban meghatározott módon és időpontban megválassza azokat a tantárgyakat, amelyekből érettségi felkészítő foglalkozáson kíván részt venni.

Az egyes képzési formára, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, tehetséggondozásra, felzárkóztatásra vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez a következő választható foglalkozásokat kínáljuk:

elsősegélynyújtó szakkör, érettségi felkészítő (középszintű) matematikából, történelemből, magyar nyelv és irodalomból, vizsgafelkészítő (nyolcosztályos tagozaton) angol, matematika, történelem, magyar nyelv és irodalom, biológia, kémia, fizika, földrajz tantárgyakból, nyelvvizsgafelkészítő idegen nyelvből, ismeretek az EU-ról, fizika kísérletek, kémia kísérletek, zumba, röplabda, kosár, tenisz, labdarúgás, matematika

fakultáció (emelt), fizika fakultáció (közép, emelt), kémia fakultáció (közép, emelt), biológia fakultáció (közép, emelt), földrajz fakultáció (közép, emelt), történelem fakultáció (emelt), digitális kultúra fakultáció (közép, emelt), testnevelés fakultáció (közép, emelt), angol nyelv fakultáció (emelt), német nyelv fakultáció (emelt), magyar nyelv és irodalom fakultáció (emelt), vizuális kultúra fakultáció (közép), ének - zene fakultáció (közép)

Ezek választása egyrészt év elején történik, másrészt a 10. évfolyam végén dönthetnek a tanulók a fakultációs tárgyak választásáról. Minden tanévben felmérjük a 10. évfolyamos tanulók igényeit a választható tantárgyak tekintetében, majd ennek alapján, az adott év órakeretét figyelembe véve, a létszámkeretek betartásával, fenntartói jóváhagyással kínáljuk ki a választható tantárgyakat.

A heti két testnevelés óra alóli felmentési kérelmek

Kizárólag csak a versenyengedéllyel rendelkező tanulók kaphatnak felmentést heti két testnevelés óra alól, ha az edzés igazolása mellett az érintett testnevelés órát közismereti tanóra nem előzi meg, vagy nem követi, azaz ha a kiváltandó testnevelés óra az adott napon első vagy utolsó tanítási órában van.

A versenyengedély és kérelem benyújtása **szeptember 15-ig** az 1. félévben, a 2. félévben **január 31-ig** történik.

Amennyiben a sporttevékenység folytatásában változás állna be, a tanulónak/gondviselőnek azt haladéktalanul jeleznie kell! A felmentés indokának megszűnése esetén a tanuló az intézmény által szervezett keretek között köteles a mindennapos testnevelés követelményének eleget tenni.

26. IKT STRATÉGIÁNK

26.1 Bevezetés

„Mindennapi életünkben megnőtt az információ társadalmi szerepe, és felértékelődött az információszerzés képessége. Az informatikai eszközök alkotó használata és az informatikai eszközökkel elérhető szolgáltatások révén életminőség-javulás érhető el. E gyorsan változó területen nagyfokú a technológiai ismeretek fejlődése, ezért különösen fontos, hogy a tanuló figyelmet fordítson informatikai ismereteinek folyamatos

megújítására. Mind nagyobb szerepet kap az intelligens és interaktív hálózati technológia.”
(NAT)

Az informatikaoktatás célja, hogy a diák rutinosan mozogjon az informatika világában, képes legyen a különféle alkalmazások kezelésének elsajátítására, együttműködésre és a problémák, feladatok megoldására IKT eszközökkel. Törekedni kell az érdeklődés felkeltésére a kreativitás és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére.

„Nevelni kell a tanulókat az információs termékek és szolgáltatások kritikus, etikus és értő befogadására (fogyasztására), hogy az IKT használatával tudjanak tanulni, alkotni, dolgozni, művelődni, kapcsolatot, közösséget teremteni és szórakozni. Megváltozik a pedagógus szerepe is: előtérbe kerül az információk közötti eligazodást segítő, tanácsadó szerepe, az ismeretek birtokosából és átadójából a tudás navigátorává és a kompetenciák fejlesztőjévé kell válnia.

Az informatikai eszközök lehetőséget teremtenek az egyéni ütemű tanulásra is, a tehetségekkel és a lemaradókkal való speciális foglalkozásra. Ennek leghatékonyabb módját a több éven keresztül tanult digitális kultúra tantárgy és az iskolai élet egészében jelen lévő informatikai nevelés biztosíthatja.

Az informatikaoktatás célrendszere összhangban van a Nemzeti alaptantervben is megjelenő kulcskompetenciákkal. Ezeket a célokat és feladatokat differenciáltan és az életkori sajátosságoknak megfelelően kell értelmezni. Fejleszteni kell a fiatalok digitális kompetenciáját. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése, keresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje, továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten. A digitális kompetencia magában foglalja az információs technológiák lehetőségeinek értését és használatukhoz szükséges képességet, készséget a szövegszerkesztés, táblázatkezelés, képszerkesztés, prezentáció, adatbázisok, adattárolás, Internet-szolgáltatások, elektronikus kommunikáció terén, a személyes és társadalmi életben, a tanulásban, a munkában, a kutatásban és a szabadidőben. Az egyénnek ismernie kell az információ hitelességével, megbízhatóságával és kritikus értékelésével kapcsolatos kérdéseket, az etikai és jogi vonatkozások alapjait.”
(részlet a kerettantervből)

Az oktatás tematikáját és módszertanát úgy kell alakítani, hogy minden tárgy oktatása szervesen magába foglalja az informatika eredményeit, az adott témában felhalmozott

ismeretek hatékony keresésének, begyűjtésének módszereit is. A hangsúly már nemcsak az alapvető informatikai ismeretek elsajátításán van, hanem az információs és kommunikációs technikák alkalmazásában rejlő szabadság megismertetésében, az innovatív szemléletmód széleskörű elterjesztésében.

Az egész életen keresztül tartó tanulás megköveteli, hogy a diákok képesek legyenek önállóan tanulni, rendelkezzenek információs kultúrával, és személyes érdeklődésüknek megfelelő információkkal foglalkozzanak.

A korszerű oktatással szemben támasztott társadalmi elvárásoknak való folyamatos megfelelés érdekében évről évre próbáljuk biztosítani a korszerű középfokú képzést iskolánkban. Az intézmény IKT stratégiája a TÁMOP-3.1.4-es pályázat kapcsán került be az intézményi pedagógiai programba. A stratégia célja az intézmény informatikai állapotfelmérése után azon fejlesztési célok összefoglalása, az érintett időszakra, melyek segítségével az IKT alapú oktatás fokozatosan kiterjeszthető. Ezzel a digitális kompetencia területet szeretnénk erősíteni összhangban az intézmény pedagógiai programjával, valamint az intézmény küldetésével. A stratégia megvalósítása erősíti értékeinket.

Az IKT fejlesztések tartalmi vonatkozásai

Az iskolai oktatás feladata, hogy felkészíti a tanulókat a hatékony információszerzési, feldolgozási és átadási technikákra, megismerteti velük az információkezelés jogi és etikai szabályait, az újfajta kommunikációs lehetőségek (pl. web, csevegés, e-mailezés, közösségi portálok stb.) használatára. Ezt a több évig tanult digitális kultúra tantárgy és az iskolai élet egészét átható informatikai nevelés együtt biztosíthatja. A jövő kihívása, hogy térben és időben korlátlan lesz az élethosszig tartó tanulás.

Az információs technológia új oktatási környezetet eredményez, már nem pusztán az iskola falai közt zajlik a tanulás, hanem az otthon és az iskola hálózatában, illetve a hordozható, vezeték nélküli összeköttetést biztosító eszközök használatával bárhol. Átmeneti időszak van. Minden, 10-15 évnél pályán lévő tanárnak megvan a hosszú évek alatt kialakított, a mindennapokban alkalmazott, jól bevált stratégiája, és nehezen fogad el új módszereket. De a számítógép megváltoztatja a klasszikus tanár-diák kapcsolatot abban az értelemben, hogy már nem a tanár az egyetlen tudásközvetítő szereplő, a hagyományos tanári szerepet veszélyeztetve érzik a számítógép által. A számítógépes környezetben a hagyományos,

frontális órához képest a diákok lényegesen nagyobb hányada jut önálló szereplési lehetőséghez, elvileg mindenkinek személyesen kell megnyilvánulnia. Az információáramlásban az ismeretek birtoklása mellett az ismeretek rendezése, osztályozása (lényeges, ill. kevésbé fontos) valamint értékelése (igaz vagy hamis ismeretek) a feladata.

Az információs társadalom betegségei (gépfüggőség - különösen játékprogramok esetén - kialakulása; az információ túltelítődése; túlságosan felgyorsuló információáramlás; az elektronikus reklámok általi elárasztás; a káros és veszélyes tartalmak megjelenése; a hagyományos társasági kommunikációs képességek, az élőbeszéd készségének visszafejlődése; az elektronikus támadások, vírusok; az ülés okozta egészségügyi - pl. látás, gerinc, ínhüvely stb. - károsodások) elleni védekezésre kell felkészíteni az ifjúságot.

Általános célok

- ✓ Az információs társadalom kihívásainak folytonosan megfelelő oktatási, nevelési tartalom.
- ✓ Az informatikai fejlesztés segíti, hogy megvalósuljon a tanulók sikeres életpályára való felkészítése.
- ✓ A tanórák többségében a diákok aktív módon használják az informatikai eszközöket és az együttműködésen alapuló módszereket.
- ✓ Minden tanterem legyen alkalmas minimálisan IKT eszközökkel támogatott frontális óra megtartására.
- ✓ IKT-val támogatott tanórán kívüli tevékenységek szervezése (tehetséggondozás, felzárkóztatás).
- ✓ IKT-ra alapozott módszerek meghonosítása.
- ✓ A tanárok a felkészülés során aktívan használják az informatikai eszközöket és az együttműködésen alapuló módszereket.
- ✓ Intézményi szintű programok szervezése, az eredmények publikálása IKT eszközökkel
- ✓ Az iskolai adminisztráció fokozatosan térjen át a papíralapú nyilvántartásokról elektronikus nyilvántartásokra, szolgáltatásokra.
- ✓ A nem pedagógus munkatársak belső internetes kommunikációjának kialakítása.
- ✓ Intézmény tevékenységének széles körű megismertetése, tanuló utánpótlás biztosítása.
- ✓

A tanári munka IKT céljai

- ✓ Az oktatás hatékonyságának növelése IKT-módszerekkel, a kompetencia alapú oktatás támogatása.
- ✓ A tanárok ismerjék az oktatásban használt eszközöket és ezek főbb alkalmazási területeit.
- ✓ A tanárok képesek legyenek önállóan kezelni a legelterjedtebb eszközöket (nyomtató, kamera, szkener, projektor, digitális tábla, stb.).
- ✓ A tanárok képesek legyenek kiválasztani, ismerni és megfelelően használni a bevált szoftvereket (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, kottairó, multimédiás tananyag, stb.).
- ✓ A tanárok képesek legyenek információkeresési és kommunikációs céllal használni az internetet.
- ✓ A tanárok képesek legyenek IKT elemekkel gazdagítani oktatási anyagaikat, képesek legyenek a tanulók érdeklődéseire, képességeire leginkább illő digitális tananyagokat, oktatási megoldásokat választani.
- ✓ A tanárok segítik a diákok IKT-használatát, és lehetőséget adnak kreatív, egyéni bemutatók és egyéb produktumok létrehozására.
- ✓ A tanárok az egész tanéves munkájukba beleépítik az IKT-eszközök használatát.
- ✓ A tanárok ismerik és betartják, betartatják a számítógép- és internethasználat nemzetközi, országos és helyi szabályait, a szerzői jogi törvényeket és rendelkezéseket, illetve az információkezelés egyéb szabályait.
- ✓ Az IKT alapú órai mérés-értékelés aránya megugrik.
- ✓ IKT eszközökkel is lesznek oktatva a SNI és a hátrányos helyzetű tanulók.
- ✓ A helyhez nem kötött tanulási folyamat támogatása.
- ✓ Számítógépes kommunikációs platformokon tartják a kapcsolatot a szülőkkel, diákokkal, tanártársaival, szakmai közösségekkel.

Az IKT stratégia kialakításával összefüggő beavatkozási területek megnevezése

- ✓ IKT alapú módszertan intézményi szintű fejlesztése, új tanulásirányítási eljárások bevezetése, tervezése.
- ✓ Tananyag digitalizálás érdekében a tankönyvválasztás folyamatszabályozása, a digitális tananyagfejlesztő munkaközösségek kialakítása, intézményszintű online adatbázisok tárhelyének biztosítása.

- ✓ Az IKT-ra épülő oktatási módszertan elterjesztése, valamint a digitális tartalmak felhasználása érdekében a pedagógus továbbképzés támogatása.
- ✓ Egységes oktatási adatbázis struktúra kialakítása, a mérés-értékelési eredmények nyomon követésének biztosítása, egységes alkalmazás specifikációk kialakítása az intézményi mérés-értékelési rendszerben, intézményi adminisztrációs és vezetői információrendszer kialakítása és fejlesztése az IKT eszközök tudatos alkalmazásával, egységes minőségbiztosítási rendszer megteremtése, intézményi önértékelések.
- ✓ Az idegen nyelvoktatás hatékonyságának és kapacitásának jelentős növelése.

Helyzetelemzés

A digitális kompetenciák fejlesztéséhez szükséges eszközök az intézmény informatikai struktúrájának szerves részét képezik. Nem szabad azonban csak a hagyományos értelemben vett hardver-szoftver beruházásra gondolni. A megfelelő hozzáadott pedagógiai értékek nélkül – amelyek a hagyományos megoldásokhoz képest jelentős szemléletváltással megvalósítható módszereket igényelnek az órák megtervezésében és levezetésében – a fejlesztési célok nem lehetnek eredményesek.

Az intézmény hardver – és szoftver feltételei (A)

Az elmúlt öt évben a gépparkban jelentős változás nem történt, viszont hat darab interaktív panel került beszerzésre pályázat segítségével. A szoftvereket újabb verzióra frissítettük.

Helyiség	Hardver eszközök	Szoftverek	Beszerzés ideje
I. Informatika terem (106-os terem)	• 19 db asztali gép (Intel Celeron 1037U, 4 GB RAM) • 4 db asztali gép (Intel Core i5 6500, 4 GB RAM) • 1 db lézernyomtató • 1 db interaktív panel • 1 db lapszkenner	Windows 10 operációs rendszer Microsoft Office 2019 irodai szoftvercsomag	7 – 10 év

II. Informatika terem (206-os terem)	• 22 db asztali gép (Intel Core i5 6500, 4 GB RAM) • 1 db asztali gép (Intel Celeron 1037U, 4 GB RAM) • 1 db lézernyomtató • 1 db interaktív panel • 1 db lapszkenner	Windows 10 operációs rendszer Microsoft Office 2019 irodai szoftvercsomag	7 – 10 év
212-es terem	• 10 db asztali gép (Intel Core i5 6500, 4 GB RAM) • 1 db asztali gép (Intel Celeron 1037U, 4 GB RAM) • 2 db asztali gép (Intel Pentium J2900, 4GB RAM)	Windows 10 operációs rendszer Microsoft Office 2019 irodai szoftvercsomag	7-12 év
Igazgatói és helyettesi iroda	• 5 db asztali gép (Intel Core i5 4670, 8GB RAM) • 1 db fénymásoló színes nyomtató funkcióval	Windows 10 operációs rendszer Microsoft Office 2016 irodai szoftvercsomag	3 – 5 év

Tanári szoba	• 9 db asztali gép • 1 db fénymásoló fekete-fehér nyomtató funkcióval • 1 db lapszkenner	Windows 7 operációs rendszer Microsoft Office 2007 irodai szoftvercsomag	több, mint 10 év
Gazdasági iroda	• 1 db asztali gép (Intel Core i5 4670, 8 GB RAM) • 1 db asztali gép (Intel Pentium J2900, 4GB RAM) • 1 db fénymásoló fekete-fehér nyomtató funkcióval	Adminisztrációs és ügyviteli szoftverek	3 – 10 év
Rendszergazda szobája	• 1 db szerverként működő asztali gép • 1 db fénymásoló fekete-fehér nyomtató funkcióval • 22 db Archos Core 101 3G tablet		2 – 6 év
Kis számítástechnika terem	• 30 db Lenovo TB -X34 tablet • 30 db Archos Core 101 3G tablet • 2 db töltést biztosító tároló szekrény		4 - 5 év

Nyelvi labor	• 10 db laptop (ASUS X541U)	Windows 10 operációs rendszer Nyelvi szoftverek	több mint 5 év
Könyvtár	• 1 db asztali gép (Intel Pentium J2900, 4GB RAM) • 1 db interaktív panel	Windows 10 operációs rendszer Microsoft Office 2019 irodai szoftvercsomag	több, mint 8 év
013-as terem 009-es terem 209-es terem	• 1 db laptop • 1 db interaktív panel	Windows 10 operációs rendszer Microsoft Office 2019 irodai szoftvercsomag	több mint 5 év
Stúdió	• 1 db laptop • 1 db erősítő, hangfalak	Windows 10 operációs rendszer Microsoft Office 2016 irodai szoftvercsomag	1 év
	• 1 db keverő • 2 db mikrofon • 4 db mikroport		1-10 év

A fenti táblázatban említett szaktantermek bár irodai célú felhasználásra alkalmasak, grafikai és médiatartalmú tananyagokhoz már nem megfelelőek. A szűk keresztmetszetet a merevlemezek lassú adatelérése mellett a viszonylag gyenge processzor és a kevés rendszermemória adja.

A tanári szobában az informatika tantermekből lecserélt számítógépek kaptak helyet. Az adminisztrációhoz megfelelnek, de a tanórákhoz való felkészülést, nagyobb feladatok

elvégzését már csak kompromisszumokkal lehet rajtuk végezni. Sajnos a szoftverek verziója sem egyezik meg a szaktantermivel, ami egyre nagyobb akadályt jelent a folyamatos munkában. Az egységesség érdekében célszerű lenne azonos Microsoft Office verziót használni.

Az iskolában 16 db fixen elhelyezett digitális tábla van a tantermekben, projektorral, lappal (5-8 évesek). A laptopok szoftverei a Windows 10 operációs rendszerre épülnek.

Intézményünk rendelkezik még 1 db digitális kamerával és 1 db digitális fényképezőgéppel is.

Pályázat útján sikerült 6 évvel ezelőtt pedagógusainknak 50 db korszerű laptopot beszerezni, melynek segítségével nemcsak kollégáink digitális kompetenciáit fejlesztjük, hanem segítjük a digitális módszerek alkalmazását, a digitális tananyagok készítését, azok tanórákba való beépítését. Használatukkal egyre inkább beépül a gyakorlatba az online információszerzés, elektronikus mérés-értékelés, mely a papír és nyomtatófesték megtakarításával a fenntarthatóság, a környezetvédelem szempontjából is fontos.

Egy újabb projekt révén tanulóink 82 db tabletet kaptak tanórai használatra tokkal együtt, 60 darabhoz töltést biztosító tároló is tartozik. Sajnos csak 30 darab rendelkezik olyan műszaki paraméterekkel, amely tanulási célokra használható, a többi minden feladathoz alkalmatlan.

A szerverek és a munkaállomások illetve a laptopok operációs rendszere jogtisztá, az oktatott szoftverek (MS Office, Gimp) szintén legális példányok. Ha lehet, igyekszünk ingyenes programokkal színesíteni a pedagógiai munkánkat, de a változó kimeneti követelmények és biztonsági kockázatok miatt is frissítésre szorulnak az alkalmazott szoftverek. Az előző tanév végén a vírusirtó licensze lejárt, mely mind az iskola, mind a pedagógusok részére biztosított volt, ennek meghosszabbítására nem került sor.

Informatikai hálózat (B)

Az intézmény a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) segítségével a Diákháló Program keretében történő hálózat korszerűsítés révén 100/50 Mbit sávszélességű Internet hozzáféréssel rendelkezik.

A KIFÜ által biztosított eduroam szolgáltatással az iskola ebédlőjén kívül valamennyi tanteremben, helyiségben megoldott a wifi elérhetősége is, így majdnem 100 %-os a lefedettség. Ezáltal a tantermekben a laptopok, számítógépek internet ellátása vezetékes vagy vezeték nélküli kapcsolódással megoldott.

Az intézmény számára biztosított sávszélesség elfogadható, bár a további bővítés indokolt.

Az iskolai rendszergazda segítségével a böngészést tartalmi szűrő beállításával tettük biztonságossá.

Az iskolában használt gépek egységesen egy központi belső hálózathoz kapcsolódnak, melyet a Windows Server hálózati szoftverrel koordinálunk.

IKT tartalom (C)

Digitális tananyag az iskolában nagyon kevés áll a rendelkezésünkre. Ingyenes megoldásokat keresünk anyagi fedezet hiányában, elsősorban a természettudomány tantárgyaihoz töltenek le a kollégák animációkat, rövidebb filmeket, videókat.

A Mozaik Kiadó tankönyveit használva elérhetővé válnak a kiadó digitális tananyagai. A MozaBook sokoldalú illusztrációs, animációs és ötletes prezentációs lehetőségekkel színesíti a tanórák eszköztárát. A látványos interaktív elemek és a beépített készségfejlesztő, szemléltető és kísérletező alkalmazások felkeltik a tanulók érdeklődését, és segítik a tananyag könnyebb feldolgozását.

Az idegen nyelv tanítását a tankönyv mellékleteként kapott CD hanganyaga segíti.

Az iskolában egyre több kollégánk készít saját felhasználásra a Smart Notebook szoftver segítségével digitális tananyagot, melyet nemcsak új ismeretek feldolgozásához, hanem gyakoroltatáshoz, összefoglaláshoz és számonkéréshez is használnak. Emellett kihasználják az internet adta lehetőségeket is, mellyel motiválják a diákokat az ismeretek feldolgozására, elmélyítésére. Pl. a feladatlapok összeállítása mellett rejtvényeket, szófelhőket, memóriajátékokat készítenek. Nagyon népszerű a prezentációra épített ismeretátadás is.

Belső tartalomszolgáltatás (D)

Az intézmény rendelkezik saját fileszerverrel.

A szerver az alábbi tartalmak megosztására szolgál:

- ❖ Oktatási segédanyagok: óravázlatok, saját gyűjtésű kép- illetve feladatgyűjtemények, illetve néhány digitális interaktív tananyag, mely hálózatról is használható.
- ❖ Felhasználók dokumentumai: beadott feladatok, gyakorló órai munkák. A felhasználók fiókját egészen az iskola elvégzéséig igyekszünk megtartani.

Az intézmény saját webszervert és mail relay szervert nem üzemeltet, de saját web oldallal rendelkezik és gmail-es központi mail szervert használ.

Az intézmény az alábbi információkat osztja meg weboldalán keresztül a fenntartó,

a szülők és a tanulók számára:

- a tanév rendjére vonatkozó információk,
- az intézmény bemutatása,
- iskolai feladatok részletezése (Nyelvvizsgaközpont, ICDL vizsgaközpont, Tehetségpont, közösségi szolgálat)
- tanulmányi versenyek, kirándulások, rendezvények,
- pályázatokkal kapcsolatos információk, stb.

A belső tartalomszolgáltatás dinamikus web oldalakon keresztül valósul meg. Csak tartalomközlésre szorítkozik, a legszükségesebb információk érhetőek el a diákok, a fenntartó és a szülők felé.

Adatbiztonság (E)

A munkaállomások vírusvédelme az Avast Antivirus víruskereső programmal valósul meg.

Az intézményben az alkalmazott rendszerek és a digitálisan kezelt adatok biztonsági besorolása még nem történt meg.

Biztonsági mentés az intézményben tárolt adatokról havonta egyszer történik a fileszerver oktatási anyag kötetéről és az intézmény adminisztrátori kötetéről. Jelentős adatvesztés nem történt az elmúlt öt évben.

Pedagógiai érték (F)

Az IKT kompetenciafejlesztés bekerült az intézmény pedagógiai programjába. Ebben rögzítésre került, miként épülnek be az IKT eszközök a különböző tantárgyak tanításába.

A tanmenetekben a fejlesztett kompetenciák feltüntetését is kérjük a készítőtől.

A rendelkezésre álló informatikai végzettségeket, pedagógiai kompetenciákat felmértük. Jelenleg 3 fő egyetemi végzettségű informatika, illetve számítástechnika szakos tanár, 1 fő hálózati üzemeltető végzettségű rendszergazdánk van. A pedagógusok döntő többsége továbbképzés keretében végzett alapfokú számítástechnikai, internet használati tanfolyamot, és felhasználói szinten alkalmazzák napi munkájukban az irodai programcsomagot, az Internet böngésző programokat, az elektronikus levelezést. Nagyon sokan használják tanóráikon az interaktív táblát, az Internetet, különböző oktató CD-ket, a SDT-t (elsősorban a magyar, történelem, földrajz, fizika és a nyelvi órákon).

A pedagógusok a későbbiekben is lehetőséget kapnak arra, hogy bővíthessék digitális ismereteiket, fejleszthessék IKT kompetenciáikat. Az innovatív pedagógusok mellé fokozatosan felzárkóznak a többiek is. A tantestület motivált az új eszközök

megismerésében és bevezetésében, kész a szemléletváltásra. Spontán munkacsoportok szerveződnek az új módszerek, tartalmak megismerésére, belső megbeszélésekkel fejlesztik digitális tudásukat.

ICDL (G)

Az ICDL az informatikai "írástudás" meglétét hivatott bizonyítani. Biztos alkalmazói tudást jelent, s alkalmassá teszi a munkavállalót olyan munkakörök betöltésére, ahol a számítógép munkaeszközként való használata szükséges. Az Európai Unió által is támogatott, egységes követelményeket támasztó vizsgarendszerre épülő bizonyítvány birtokosa nemcsak hazánkban, hanem Európa más országaiban ezzel igazolja, hogy képzett számítógép felhasználó. Bizonyítványt szerezni valamely vizsgaközpontban letett vizsgák alapján lehet. Ezen vizsgaközpontoknak szigorú szakmai, technikai, személyi és infrastrukturális feltételeknek kell eleget tenniük. A vizsgarendszer bevezetésének és ellenőrzésének joga Magyarországon a Neumann János Számítógép-tudományi Társaságot (NJSzT) illeti. Vizsgázni az NJSzT - mint az ICDL magyarországi képviselője - által akkreditált hivatalos ICDL vizsgaközpontokban lehet. Ezek egyike a mi iskolánk is. Az ICDL bizonyítvány megszerzéséhez a jelölteknek 7 vizsgán kell számot adniuk tudásukról, mégpedig a nemzetközileg elfogadott egységes követelményrendszer szerint.

Általában egy tanévben 20-30 új, regisztrált vizsgázónk van, és közel 200 diák vagy felnőtt vizsgáját szervezzük meg. A szükséges adminisztráció, a vizsga előkészítése, lebonyolítása két informatikus kollégánk feladata, az automata vizsgarendszernek köszönhetően viszont a javítás, értékelés a vizsgát követően azonnal megtörténik.

ICDL és érettségi

Az Oktatási Minisztérium és az NJSZT ICDL Irodája közötti megállapodás értelmében a 2004/2005-ös tanévtől kezdve az emelt vagy középszintű informatika/digitális kultúra érettségi vizsgát jó vagy jeles érdemjegyre teljesítők további vizsga nélkül, a mindenkori legkedvezményesebb regisztrációs díj befizetése ellenében igényelhetik az ICDL-bizonyítványt. Az ICDL-bizonyítvány igénylésére az érettségi bizonyítvány megszerzésétől számított két éven belül van lehetőség.

A digitális kompetencia értelmezésének és fejlesztésének európai keretrendszere, a DigComp etalon az Európai Unió országaiban. Mivel a digitális kompetencia egyike azon kulcskompetenciáknak, amelyek nélkül a munkaerőpiacon való érvényesülés, a mindennapi IKT-használat és az e-kormányzatban és e-közigazgatásban való kiigazodás is elképzelhetetlen ma már, az Európai Unió polgárai számára kidolgozott referenciakeret

iránymutató Európa összes országában. A DigComp segíti az állampolgárokat és a kormányzatokat is a szükséges kompetenciák azonosításában és kezelésében.

A nemzetközi ICDL Alapítvány, tagországainak javaslatait figyelembe véve, aktív résztvevője volt a kezdetektől a DigComp fejlesztésének. Ezért sem meglepő a teljes ICDL program, azaz az Nemzetközi Számítógép-használói Jogosítvány DigComphoz történő megfeleltetésének pozitív eredménye: ez alapján az összes kompetenciaterületet lefedik az ICDL moduljai, sőt, bizonyos modulok több területet is érintenek.

Az informatika alkalmazása az oktatási folyamatban (H)

A nyolcosztályos képzés keretében az első négy évben heti 1 órában oktatunk digitális kultúrát.

A gimnáziumi általános tantervű osztályokban már heti 3 óra, az emelt szintű képzésen pedig heti 2 óra adott az digitális kultúra oktatására. Ezen időkereten belül a helyi tanterv által előírt követelményeknek igyekszünk megfelelni, mindemellett pedig lehetőség van a diákok számára az ICDL bizonyítvány megszerzésére is. Szükség esetén szakköri órák segítik munkánkat.

2016 óta rendszeresen részt veszünk a Digitális Témahét programjában, a gyerekek szívesen dolgoznak fel egy-egy témát a maguk által választott szoftver segítségével.

2018-ban csatlakozott iskolánk a Code Week programjához. Az eseményhez kapcsolódó foglalkozás során a programozás iránt érdeklődő diákok megismerkedhetnek az algoritmusok világával.

A Nyolcosztályos Gimnáziumok Regionális Tanulmányi Versenyén méretettjük meg tanulóinkat többek közt e tárgyból is.

Idő hiányában a programozási ismeretek tanítása háttérbe szorult, amin a közeljövőben változtatni kell.

Már 8 éve elektronikus napló segítségével végezzük az adminisztrációs munkát, a tanulói adatok kezelését, a haladási napló vezetését és az értékelést. 5 éve a Kréta e-napló rendszerét használjuk, ennek kezeléséhez szükséges tanfolyamot valamennyi kollégánk e-learning továbbképzésen végezte el.

SWOT elemzés – az érintett informatikai területek összevetésével

Az alábbi táblázatban összefoglaljuk az erősségeket (S: belső tényezők, jól működnek), a gyengeségeket (W: belső tényezők, rosszul vagy hiányosan működnek), a lehetőségeinket (O: külső tényezők, melyek erősségeink kihasználását segíthetik), illetve a veszélyeket (T: külső tényezők, kockázatok).

S (belső, erősség)	W (belső, gyengeség)
A1 A rendszergazdáink biztosítani tudják az eszközök és tartalmak telepítését, frissítését, hibaelhárítását.	A1 A meglévő eszközök garancián túli javítása, illetve az alkatrészek utánpótlása forráshiányos, nem megoldott.
A2 Az eszközök egyéni azonosítóval rendelkeznek a hálózaton belül, informatikai leltár vezetése.	
A3 Minden pedagógus tanári lappal rendelkezik.	
B1 A belső hálózat jól strukturált, bővíthető.	
B2 Teljes vezeték nélküli hálózati lefedettség.	Lassú internetelérés.
C1 A publikus, védett és privát szegmensek konfigurációja megfelelő.	C1 Nem adott az online segítség a tanórán kívüli tanulásnál.
C2 A pedagógusok többsége saját készítésű digitális tananyagokat használ.	C1 Kevés jól használható digitális tananyag áll rendelkezésre.
D1 A weboldal megfelelően informális, jól működik. Az aktuális információk, események megjelennek.	
D2 Az előírt intézményi adatok, letölthető dokumentációk rendelkezésre állnak.	
D3 A tanmenetek, oktatási segédanyagok elérhetőek a belső hálózaton.	
D4 Az intézményi statisztikai adatok rendelkezésre állnak.	
E1 Jól működő, teljes körű vírusfigyelő rendszer.	Lejárt a vírusirtó licensze, a telepített ingyenes szoftver nem nyújt teljes körű védelmet.
E2 A biztonsági mentések kialakított rendszere jól működik, szabályozott.	

E3 Proxy szerver biztosítja a tartalomszűrést a biztonságos böngészéshez a tanulói számítógépeken.	
F1 A tantestület motivált az IKT eszközök bevezetésében, használatában.	F1 Az új folyamatokban a tapasztalat hiánya miatt nehézségek adódhatnak.
	F2 A jelentős anyagi értéket képviselő beruházás fokozott figyelmet és biztonsági intézkedéseket követelnek meg (állagvédelem diák és tanár részéről).
G1 Szervezetten, folyamatosan végezzük az ICDL vizsgáztatást.	
H1 Az e-napló naprakészen biztosítja a szükséges információk, adatok elérését mind a tanárok, mind a diákok, mind a szülők számára.	H1 Nem naprakész a jegyek beírása az e-naplóba.
	H2 Kevés az óraszám a tanult ismeretek elmélyítéséhez.

O (külső, lehetőségek)	T (külső, veszélyek)
A1 Pályázatok segítségével az IKT eszközök folyamatosan pótolhatóak, fejleszthetőek, illetve az újdonságok beszerezhetőek.	A1 Az új mobil munkaállomások biztonsági kockázatnak vannak kitéve (állagsérelem).
B1 A szolgáltatók árversenye kedvező fenntartási költséget biztosíthat.	B1 A finanszírozási források korlátozottak.
B2 A lefedettség minősége pályázati források bevonásával növelhető.	
C1 Új IKT tartalmak jelennek meg folyamatosan. Fontos ezek figyelemmel kísérése, megismerése.	
D1 Jól üzemelő portálok mintául szolgálhatnak a weblap továbbfejlesztéséhez.	D1 A szülők egy része nem fér hozzá az iskola által közvetített információkhoz, a gyermek elektronikus naplóbejegyzéséhez.

	(informatikailag képzetlenek, vagy nincs meg a szükséges informatikai háttér)
D2 Az elkészült digitális tananyagok megosztása a kollégák között.	
D3 Jó felügyeleti szoftverrel a látogatott weblapok közül a bizonytalan tartalmúak kiszűrhetők.	
	E1 Folyamatosan jelennek meg az újabb adatbiztonságot veszélyeztető technológiák.
	E2 A külső adatszerzés, a weblap feltörésének megvan a veszélye.
F1 Minden pedagógus számára gyakorlattá válik a pedagógiai munkájában az IKT eszköz- és tananyaghasználat.	F1 Az új munkaformákra történő átállás, a tanítási gyakorlat átalakulása nehézséget jelent a pedagógus felkészülésében, tanulói tevékenység szervezésében, ellenőrzési gyakorlatában.
	F2 Nagyobb felkészülést, több időráfordítást igényel a pedagógusok részéről az új digitális eszközök megismerése, használata (túlterheltség).
G1 Az érettségi bizonyítvány mellett ICDL bizonyítvány megszerzésére is van lehetőség.	
H1 A Pedagógiai Program átalakulásával, az új informatikai eszközök tanórai alkalmazásával vonzóbbá válik az intézmény.	H1 Az IKT eszközök tanórán történő túlzott használata ronthat a pedagógiai munka minőségén.

A jövőkép, küldetésnyilatkozat megfogalmazása

Az intézmény pedagógusai látják az IKT megkérdőjelezhetetlen szerepét az intézményi munkában, a nevelés- oktatás területén. A tanórai felhasználásához a digitális pedagógiában új tanítási és tanulási módszerek fejlesztésére és terjesztésére van szükség annak érdekében, hogy a tanulók a világháló lehetőségeivel élve sikeres tanulási stratégiákat alkalmazhassanak.

Alapelvünk az információs társadalom kihívásainak megfelelő oktatás, a társadalmi beilleszkedésre való felkészítés, a korszerű eszközök használata iránti pozitív attitűd megalapozása.

Célunk a modern IKT eszközök hatékony, szakszerű, a pedagógiai rendszerekbe szervesen illeszkedő használatának elterjesztését támogatni minden műveltségterületre terjedően. Ehhez lehetőségeink szerint biztosítjuk az infrastruktúrát. Elkötelezettek vagyunk IKT alkalmazását segítő továbbképzéseken, felkészítéseken való részvétellel.

A célok és a fejlesztendő kulcsterületek bemutatása

- IKT módszertanra épülő pedagógusképzés.
- Az informatikai ismeretek és készségek hangsúlyos megjelenése a helyi tantervben.
- A számítógéppel támogatott oktatási megoldások terjesztése.
- A multimédia eszközszerének hatékony kihasználása.
- Az eszközszükséglet naprakész és folyamatos biztosítása.
- Az IKT-ra támaszkodó oktatási módszerek alkalmazásához az eszközszükséglet naprakész és folyamatos biztosítása a tanulás színterein (osztályterem, számítógéplabor, könyvtár, közösségi terek, otthon).
- A tanuló számítógéparány javítása, EU-s normákhoz való közelítése.
- Az internet sávszélességének bővítése.

Az IKT eszközökkel tartott tanítási órák aránya az összes óra számához képest 30 %, a fenntartási időszakon belül. Ezen a tanítási órákon felhasznált eszközök: hordozható számítógép, asztali munkaállomás, projektor, interaktív tábla és panel, tanítási segédeszközök. IKT-val támogatott mérés, értékelés: tanórán alkalmazott diagnosztikus, fejlesztő és szummatív célú ellenőrzési, értékelési és mérési eljárások megvalósítása olyan IKT eszközök alkalmazásával (tanulói és tanári munkaállomás), amelyek a tanár és tanuló számára azonnali, egyénre szabott visszajelzést tesz lehetővé.

Hosszútávú cél, az alábbi alkalmazások minél szélesebb körének használata az oktatási folyamatokba építetten. Ezek a technikai eszközök hatékonyan erősíthetik a tanulóközpontú tanulási modellek terjedését, miközben a tanár az egész osztályra kiterjedő interaktív, dinamikus megközelítéssel dolgozhat.

Az alkalmazás típusa	Példák	Oktatási célú használat

Általános eszközök	Szövegszerkesztés, prezentáció, táblázatkezelés, multimédia, szerzői rendszerek, web-szerkesztés	Egyre fontosabbá válik, a tanártól innovatív és kreatív gondolkodást kíván; az eszközök minőségi alkalmazása, hiszen ezek az eszközök függetlenek a sajátos tartalmaktól
Tanári eszközök	On-line órák, számítógépes projektor-rendszerek, kivetítés	Felkészülés a tanórára, az egész osztály tanítása a képernyő felosztásával, a tanár által irányított interakció
Kommunikáció	E-mail, e-tanulás, videokonferencia, Internetböngészők	Olyan oktatási szemléletet kíván, amely az iskola falain túlmutat, hatalmas lehetőségeket nyújt és az iskolán kívüli kapcsolatokat erősíti.
Források	Kimondottan Web-alapú, akár általános, akár speciális oktatási tartalommal	A hozzáférhetőséggel összhangban alkalmazva bármely kívánt módon; a forrásalapú, ismeretorientált tanulás érdekében.
Számítógép által segített oktatás (CAI)	Drill and practice, némely tartalomfajta-hoz kapcsolódóan és viszonylag természetesen	Egyéni tanulási lehetőségeket kínál költséges fejlesztések nélkül, a tanítási-tanulási átadási modellekkel összhangban jelenik meg
Integrált tanulási rendszerek (ILS)	Egyénre szabott feladatkiosztás, értékelés és haladás, beleértve a számítógép által támogatott oktatást (CAI) is, az eredmények rögzítésével és dokumentálásával	Ez a megközelítés túlmutat a tanár által irányított oktatáson és tanuláson, de igazán csak akkor hatékony, ha a tanulási folyamat szerves részét képezi, amelynek átgondoltnak kell lennie.

Számítógépes értékelő eszközök	Az értékelő testületek olyan számítógép-alapú vizsgarendszereket fejlesztenek ki, amelyek megpróbálják utánozni a papír-alapú tesztek.	Az elemek a számítógépes alkalmazói tudással rendelkezők számára előnyösek; a tanároknak szükségük lesz arra, hogy saját tanításuk hasonló feladatait az egyes vizsgaelemekhez illesszék azért, hogy diákjaikat értékelhessék.
A menedzsment eszközei	Osztálytermi eljárások Iskolai adminisztráció. Az eredmények publikálása. Kommunikáció.	A diákok haladásának nyomon követése, a hiányzások számontartása stb. Pénzügyi, személyi és oktatási források. Szülők, vezetők, széles körű nyilvánosság. (Pl. az iskola közelítése az otthonokhoz és viszont)

Az EFOP-3.2.3. pályázat keretében a pedagógus munkatársak által megszerzett informatikai kompetenciákat a teljes oktatási folyamatban igyekszünk kamatoztatni. A GEOMATECH@Látható matematika és GEOMATECH@Élményszerű matematika - digitális tanítási gyakorlat c. tanfolyamokon szerzett ismeretek révén a műszaki és a matematika tantárgy oktatása is hangsúlyosabb szerepet kaphatott, és lehetővé vált a matematikai kompetencia fejlesztésében való továbblépés is.

Jelenleg is aktívan, szinte minden tantárgy oktatása során alkalmazunk olyan módszereket, melynek során tanulóink digitális kompetenciája fejlődik:

- ↳ Humán tantárgyak esetében (magyar, történelem, angol) házi feladat, illetve szorgalmi formájában adott témából prezentációkat, szófelhőket kell készíteni.
- ↳ Digitális kultúra órán a tananyagot jelentős részben online, illetve elektronikus jegyzet formájában dolgozzák fel a tanulók gyakorló feladatok kíséretében.
- ↳ Természettudományos tantárgyak esetében a rögzítés, csoportosítás elvégzésére táblázatok készítése számítógépek segítségével történik. A szemléltetést gyakran diagramok segítségével valósítjuk meg.

- ↳ Mozgóképkultúra és médiaismeret, vizuális kultúra tantárgy tanításánál is nagyon sok órában történik az oktatás PPT felhasználásával, órai tananyag prezentációjánál, ill. tanulói kiselőadásoknál stb.
- ↳ Az egyes kompetenciaterületek (olvasás, szövegértés, matematika, természettudományos, idegen nyelvi) fejlesztéséhez, rögzítéshez, ismétléshez, élményszerű gyakorlásához pedagógusaink rendszeresen alkalmaznak interaktív tananyagokat.
- ↳ A földrajz, biológia, fizika, kémia és technika órákon rendszeresen PPT-ben feldolgozott anyag kerül ismertetésre és feldolgozásra.

Az általunk kívánatosnak tartott szint, hogy minden tantárgy esetén rendszeresen történjék informatikai eszközhasználat, vagy azt is alkalmazva kerüljön feldolgozásra a tananyag, történjék a gyakorlás, illetve az értékelés. Céljaink eléréséhez további előremutató módszereket kell kollégáinkkal megismertetni és begyakoroltatni. Ezáltal egyik célkitűzésünk a pedagógusok informatikai készségeinek elmélyítése, a korszerű, az informatikai eszközök használatát is előtérbe helyező attitűd kialakítása.

Összegzés

Az informatika az egyik legdinamikusabban fejlődő tudomány, ezért az oktatásnak nem a statikus ismeretek oktatására kell koncentrálnia, hanem a dinamikus folyamatok megértésére kell felkészíteni a diákokat. Nem az a cél, hogy adott szoftverek használatát tanítsuk meg a tanulóknak, hanem hogy adott tevékenységek számítógéppel történő megoldásának lehetőségére készítsük fel őket. Ezáltal elérhetjük, hogy az egyre gyakrabban bekövetkező technológiai váltásokra – mint például újabb operációs rendszerek, alkalmazások megjelenése – a társadalom tagjai rugalmasabban tudjanak reagálni. Ezekkel a képességekkel a felnőtt állampolgár képes lesz arra, hogy bármely közösség (pl. család, munkahely) alkotó, résztvevő, együttműködő tagja legyen. A közösség többi tagjával együttműködve kell meghatározni egy adott probléma megoldási lépéseit, részfeladatait. A tárgyalási folyamatok, a viták során világosan, érthetően kell ismertetnie érveit, de meg kell hallgatnia mások – esetleg eltérő – gondolatait is. Az együttműködés alapvető formája ma már a hálózati kommunikáció, mely során a közösség tagjának olyan szereplőkkel kell kooperálnia, akik esetleg térben és/vagy időben elkülönülnek tőle. Az információs és kommunikációs technológia egy olyan új környezetet és eszköztárat nyújthat a ma tanárainak, amellyel munkájuk hatékonyabb lehet mind szakmai, mind pedig pedagógiai értelemben.

Az informatikai eszközök oktatásban történő optimális használati módjának előnyei:

- ✎ Az Internet segítségével a tanár és a diák hatalmas adatbázisból meríthet, és kis szervezéssel megvalósítható a kétoldalú vagy többoldalú kommunikáció távoli iskolákkal.
- ✎ A számítógéppel segített tanítás: az interaktív elemekkel támogatott oktatás eszköze, de jelentősen segíti az egyéni felkészültséghez és készségekhez illeszkedő kompetencia alapú képzést, a rész-készség zavarokkal küzdők, illetve a hátrányos helyzetűek, vagy a sajátos nevelési igényűek képzését, miközben biztosítja az integrált és kollaboratív oktatás lehetőségét.
- ✎ A multimédiás és prezentációkészítő szoftverek lehetőséget adnak a tanárnak arra, hogy saját, a nyomtatott könyvektől, főlírasorozatoktól független prezentációját elkészítse, valamint, hogy mindezt látványosan és a világháló segítségével naprakészen, bármikor újra felhasználhassa.
- ✎ Egy természettudományos folyamat modellezése közben számos előny jelentkezik: a hosszadalmas eljárások lerövidíthetők, a jelenségek térbeli és időbeli korlátai lecsökkenthetők.
- ✎ A virtuális kísérletek keretében használt eszközök, reakciók, vegyszerek „működtetése” nem veszélyes (mint pl. egy vegyi üzemé vagy egy atomreaktoré), és használatuk tiszta, környezetkímélő.
- ✎ Lehetőséget ad a különböző szimulált folyamatok megtervezéséhez, a körülmények variálható, interaktív megválasztásával. Így ideálisabb környezet is biztosítható, mint a valóságban.
- ✎ Fontos alkalmazási lehetőséget ad az, hogy nem hozzáférhető jelenségek is megjeleníthetők (mint például az atomi méretek és -mozgások szimulációja).
- ✎ A hagyományos táblai rajzzal szemben a grafikai ábrázolások számítógéppel igen gyorsak, szemléletesek, könnyen változtathatók, valamint a gyors adatfeldolgozás lehetősége is előnyös lehet.
- ✎ Az interaktivitás élményszerűvé teszi az informatikai eszközök használatát, az egyéni adatok és kérdések személyes jelleget adnak a tanulás folyamatának. A kérdésekre adott válaszok kiértékelhetők, a válaszok és a személyre szóló eredmények kinyomtathatók, és így a későbbi tanulás során újra felidézhetők.
- ✎ Mivel nemcsak egy tanuló munkáját, hanem egy csoportot, esetleg egy egész osztályt is értékelni lehet, a gyors pedagógiai eredménymérésre is alkalmas.

- ✎ A céltudatos böngészés, az adatfeldolgozás és a prezentációkészítés lehetővé teszi, hogy a diákok projektmunkákat is készítsenek.
- ✎ Az eLearning az önálló, vagy mentorált tanulási folyamat eszköze, amely lehetővé teszi az egyénre szabott, helytől és időtől független tanulást, miközben továbbra is biztosítja a tanulmányi előremenetel monitorozását, az ellenőrzés lehetőségét.

Az információs és kommunikációs technológia alkalmazása a hagyományos oktatási rendszerben tehát új tanítási, új tanulási lehetőségeket kínál. A régi pedagógiai eszközöket, módszereket és konstruktív pedagógiai eljárásokat is hatékonyabbá teszi, és így a diákok alkalmasabbá válnak az önálló ismeretszerzésre.

27. „EFOP-3.1.5-16-2016-00001: A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” című kiemelt projekt

1. A projekt indokoltsága, a főbb tevékenységek, a projekt várható eredményei

A kiemelt projekt megvalósítója: Oktatási Hivatal

A kiemelt projekt megvalósítási ideje: 2017. január 2. – 2021. április 30.

A projekt indokoltsága

A korai iskolaelhagyók számának csökkentése az Európa 2020 Stratégia kulcsindikátora. Hazánk vállalása, hogy 2020-ig 10%-ra csökkenti az arányt. A stratégia célkitűzéseire illeszkedve a kiemelt projekt célja: ágazati, helyi közösségi együttműködések kialakítása által olyan komplex és célzott intézményfejlesztő programok megvalósítása a bevont köznevelési intézményekben, amelyek által csökken az ott tanulók lemorzsolódási kockázata, hozzásegítik a tanulókat végzettséghez, a munkaerőpiacon nélkülözhetetlen és hasznosítható kompetenciák megszerzéséhez, továbbá az Oktatási Hivatal által működtetett területi és helyi szintű pedagógiai szakmai szolgáltató rendszer fejlesztése.

Általánosságban az alábbi főbb tevékenységek valósulnak meg a projekt során:

A bevont köznevelési intézmények komplex támogató fejlesztése, központi támogató koordinációval egyedi és differenciált intézményi fejlesztési programokon keresztül.

- A bevont intézményekben a végzettség nélküli iskolaelhagyással veszélyeztetett tanulók közvetett és közvetlen, célzott támogatása, iskolai és későbbi munkaerőpiaci sikerességéhez szükséges feltételek javítása.
- A köznevelési intézmények hálózatosodásának elősegítése.
- Az Oktatási Hivatal által működtetett területi és térségi pedagógiai szakmai szolgáltató és módszertani támogató rendszer fejlesztése, a befogadó oktatási célú fejlesztés érdekében oktatásszervezési intézkedési tervek fejlesztésének elősegítése.

A projekt beavatkozásai a konvergencia régiókra irányulnak, és a 2020-ban elérendő tagállami vállalás által figyelembe vehető korcsoportnak (18-24 év) a jelenleg megfelelő életkori csoportját célozzák.

A projekt várható eredményeként általában véve:

- 450 köznevelési intézményben komplex és differenciált alapú intézményfejlesztés révén javul a minőségi neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés;
- a köznevelési intézmények egymástól való tanulása, a köznevelési intézmények partneri kapcsolatai megerősödnek és fejlesztésre kerülnek, jó gyakorlatok adaptálhatóvá válnak;

- a végzettség nélküli iskolaelhagyással veszélyeztetett tanulókhöz kapcsolódó pedagógiai szolgáltatás kínálat fejlődik,
- az Oktatási Hivatal területi és térségi pedagógiai szakmai szolgáltatásai és módszertani kínálata bővül;
- a befogadó nevelés-és oktatásszervezés megteremtéséhez kapcsolódó intézkedések a hozzá kapcsolódó eljárások, képzések modellezhetővé válnak.

(forrás: <https://www.oktatas.hu/koznevelas/projektek/efop315>)

Intézményünk bekapcsolódása a projektbe

A mi intézményünk is a kiválasztott 450 között van, bár a lemorzsolódás veszélye egyelőre nálunk nem fenyegető, és messze megfelelünk az Uniós elvárásnak. A projekt keretében az intézményben létrejött egy helyi mikrocsoport, mely elvégezte a projektben kijelölt feladatokat, elkészítette az elvárt dokumentumokat, lebonyolította a vállalt programokat, részt vett a képzéseken, és közvetített a projekt valamint az intézményvezetés illetőleg a nevelőtestület között. Munkánkat a Szolnoki POK munkatársai, valamint a projekt által hozzánk delegált mentor segítette.

Az eltelt idő alatt az alábbi fontosabb mérföldkő feladatokat valósítottuk meg: a) 2017-ben elkészítettük az intézmény akkori helyzetének alapos elemzése után az Intézményfejlesztési

Tervünket; b) majd ennek alapján kidolgoztuk az intézményünkre vonatkozó Intézkedési Tervet és ennek konkrét tevékenységszintű megvalósítását tartalmazó Intézményi KomplexCselekvési Tervet a 2018-2020 évekre.

A mikrocsoport tagjai a különböző műhelymunka-sorozatokon más intézmények képviselőivel és a képzések vezetővel együtt elemezték és megvitatták az intézményük helyzetét különféle szempontok alapján, analizálták a Cselekvési terv megvalósulását is, és a szükségleteik alapján javaslatokat dolgoztak ki a jövőre vonatkozóan. Ezek alapján készültel a következő évek (2020-2023) Cselekvési Terve, illetőleg kerültek módosításra az intézményi alapdokumentumok, mint például a jelen Pedagógia Program is.

Intézményfejlesztési területekhez kapcsolódó konkrét tevékenységek

A Pedagógiai Programunk már eleve számos olyan elemet tartalmazott, ami segíti a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését. A mikrocsoport javaslata alapján ezeken túlmenően az alábbi tevékenységek épülnek be területekre lebontva és a projekt által kijelölt indikátorok mentén.

a) Az esélyegyenlőség/ méltányos oktatásszervezés területén

- Intézményünk nyitott: minden tanuló értékes, a pedagógiai gyakorlatunk tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése a domináns. Ezért az osztályok tanulói arányait tekintve, az esélyegyenlőségi helyzetet megtartjuk és érvényesítjük a felvételi eljárás során.
- Minden dolgozónk, pedagógusunk elkötelezett az egyéni fejlesztésen alapuló, a gyermekek egyéni képességeit figyelembe vevő inkluzív nevelés, oktatás iránt. Kiemelt feladatunk az általános emberi értéke, normák közvetítése, elsajátítása és alkalmazásának gyakorlása.

b) A szervezetfejlesztés területén

- Kiemelt figyelmet fordítunk a belső partnerség kialakítására és az egymástól tanulás erősítésére, külön anyagi ráfordítást nem igénylő a közösségfejlesztési és közvetve a lemorzsolódás megelőzését is szolgáló tevékenységeket tervezünk és ültetünk át a gyakorlatba.
- A befogadó és támogató munkakörnyezet kialakításához, fejlesztéséhez szükségesszervezet- és közösségfejlesztési beavatkozásokat valósítunk meg: nevelőtestületiegyüttműködést fejlesztő gyakorlatokat alkalmazunk, új hálózati tanulási formát vezetünk be a mindennapi gyakorlatba: a bejövő évfolyamok beilleszkedését, felzárkózását segítő munkacsoportot.

c) A partnerkapcsolatok fejlesztése területén - a családokkal való kapcsolattartás, családok bevonása, ágazati és ágazatközi együttműködések vonatkozásában

- Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében. Feladatellátási helyünk rendszeresen (tanévente két alkalommal) szervez a családokkal, szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat, családi napokat.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az ágazati és ágazatközi partnerekkel való együttműködés kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében. Feladatellátási helyünk rendszeresen (pl. tanévente egy-két alkalommal) szervez olyan közösségi napot (például pályaaorientációs nap), melynek kiemelt fókuszja az ágazati és ágazatközi partnerség építése, erősítése

a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében. Feladatellátási helyünk ágazati és ágazatközi partnereivel programszerű együttműködésekkel rendelkezik.

d) Partnerkapcsolatok fejlesztése területén – az iskolafokok közötti (általános iskola-középiskola, középiskola-felsőoktatás) átmenet vonatkozásában

- Feladatellátási helyünkön az iskolafokok közötti (általános iskola-középiskola, középiskola-felsőoktatás) átmenetet támogató jó gyakorlatainkat feltérképezzük, összegyűjtjük.
- A sikeres iskolafokok közötti (általános iskola-középiskola, középiskola-felsőoktatás) átmenet támogatásában kulcsfontosságú partnereinkkel partneri együttműködési megállapodást kötünk, melyet rendszeresen felülvizsgálunk (pl. évente) és szükség esetén módosítunk, meghosszabbítunk.

28. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje:

Jelen pedagógiai program – elfogadás után – a következő módosításig érvényes.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

A programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A pedagógiai program módosítása:

A program módosítására a nevelőtestület, a szülői munkaközösség, a fenntartó tehet javaslatot a személyi, tárgyi feltételek nagymértékű változása, jogszabályi módosítás vagy új főigazgató kinevezése esetén.

A szülők, tanulók, az SZMK ill. a DÖK képviselője útján javasolhatják a program módosítását.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

A program egy-egy példányát elhelyezzük:

- az iskola könyvtárában,
- a nevelői szobában,
- a főigazgatói irodában, közzétesszük az iskola honlapján: www.kossuth-tfured.edu.hu

A szülőket a tanév eleji szülői értekezleteken, a tanulókat a tanévindító közösségi nevelés órán tájékoztatjuk.

29. AZ INTÉZMÉNYI ÓRATERVI HÁLÓK

NYOLCOSZTÁLYOS KÉPZÉS

TANTÁRGYI RENDSZER ÉS ÓRASZÁMOK 5-8. évfolyam

Heti óraszám/évfolyam	5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv	2		2		1		1	1
Irodalom	2		2		2		2	
Matematika	4	1	4	1	3	1	3	1
Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret				1				
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1	
Környezetismeret								
Természettudomány	2		2		0		0	
Kémia					1		2	
Fizika					1		2	
Biológia					2		1	
Földrajz					2		1	
Első élő idegen nyelv	3	2	3	2	3	2	3	2
Ének-zene	2		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és színház						1		
Technika és tervezés	1		1		1			
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	25	3	24	4	28	4	28	4
Emelt szintű oktatás idegen nyelv, matematika	2		2		2		2	
Összesített óraszám	28		28		32		32	
Maximális órakeret	28 + 2		28 + 2		30 + 2		30 + 2	

TANTÁRGYI RENDSZER ÉS ÓRASZÁMOK 9-12. évfolyam

Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv	1		1		1		1	
Irodalom	2	1	3		3	1	3	1
Matematika	3	1	3	1	3	1	3	2
Történelem	2		2		3	1	3	1
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány								
Kémia	1		2		2*			
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1	1				
Első élő idegen nyelv	3	2	3	2	4	1	4	1
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek/Ének zene**					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Kötött célú órakeret/fakultáció					3		4	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	32	4	32	4	30	4	29	5
Emelt szintű oktatás idegen nyelv, matematika								
	2		2		2		2	
Összesített óraszám	36		36		36		36	
Maximális órakeret	34 + 2		34 + 2		34 + 2		34 + 2	

* A 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak fakultáción természettudományos tárgyat, a fizika, földrajz, kémia és biológia tantárgyak valamelyikét kell kötelezően választani.

** A 11. évfolyamon Művészetek tantárgy keretében a tanulók Ének- zene tantárgyat tanulnak.

A 2023/2024-es tanévtől, felmenő rendszerben a Művészetek tantárgy keretében a tanulók 11. évfolyamon a Mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat tanulják.

NÉGYOSZTÁLYOS KÉPZÉS - EMELT SZINTŰ

Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv	1		1		1		1	
Irodalom	2	1	3		3	1	3	1
Matematika	3	1	3	1	3	1	3	2
Történelem	2		2		3	1	3	1
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány								
Kémia	1		2		2*			
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1	1				
Első élő idegen nyelv	3	2	3	2	4	1	4	1
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek /Ének zene**					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Kötött célú órakeret/fakultáció					3		4	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	32	4	32	4	30	4	29	5
Emelt szintű oktatás idegen nyelv, matematika	2		2		2		2	
Összesített óraszám	36		36		36		36	
Maximális órakeret	34 + 2		34 + 2		34 + 2		34+2	

* A 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak fakultáción természettudományos tárgyat, a fizika, földrajz, kémia és biológia tantárgyak valamelyikét kell kötelezően választani.

** A 11. évfolyamon Művészetek tantárgy keretében a tanulók Ének- zene tantárgyat tanulnak. A 2023/2024-es tanévtől, felmenő rendszerben a Művészetek tantárgy keretében a tanulók 11. évfolyamon a Mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat tanulják.

NÉGYOSZTÁLYOS KÉPZÉS – HONVÉD KADÉT PROGRAM
A képzés a 2024/2025-ös tanévtől indul

Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv	1		1		1		1	
Irodalom	2		3		3	1	3	1
Matematika	3	1	3	1	3	1	3	2
Történelem	2		2		3	1	3	1
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány								
Kémia	1		2		2*			
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első élő idegen nyelv	3	2	3	2	4	1	4	1
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek /Mozgóképkultúra és médiaismeret**					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Honvédelmi alapismeretek	1		1		2		2	
Kötött célú órakeret/fakultáció					2		2	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	32	4	32	4	30	4	29	5
Emelt szintű oktatás idegen nyelv, matematika								
	2		2		2		2	
Összesített óraszám	36		36		36		34	
Maximális órakeret	34 + 2		34 + 2		34 + 2		34	

* A 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak fakultáción természettudományos tárgyat, a fizika, földrajz, kémia és biológia tantárgyak valamelyikét kell kötelezően választani.

** A 11. évfolyamon Művészetek tantárgy keretében a tanulók Mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat tanulnak.

NÉGYOSZTÁLYOS KÉPZÉS – ÁLTALÁNOS TANTERVŰ

Heti óraszám/évfolyam	9.	10.	11.	12.

Magyar nyelv	1		1		1		1	
Irodalom	2		3		3	1	3	1
Matematika	3	1	3		3	1	3	2
Történelem	2		2		3	1	3	1
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány								
Kémia	1		2		2*			
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1	1				
Első élő idegen nyelv	3	2	3	2	4	1	4	1
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek/Ének zene**					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2	1	1	1	2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Kötött célú órakeret					3		4	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	32	4	32	4	30	4	29	5
Emelt szintű oktatás idegen nyelv	2		2		2		2	
Összesített óraszám	36		36		36		36	
Maximális órakeret	34 + 2		34 + 2		34 + 2		34 + 2	

* A 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak fakultáción természettudományos tárgyat, a fizika, földrajz, kémia és biológia tantárgyak valamelyikét kell kötelezően választani.

** A 11. évfolyamon Művészetek tantárgy keretében a tanulók Ének- zene tantárgyat tanulnak.

A 2023/2024-es tanévtől, felmenő rendszerben a Művészetek tantárgy keretében a tanulók 11. évfolyamon a Mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat tanulják.

NÉGYOSZTÁLYOS KÉPZÉS - RENDVÉDELMI KÉPZÉS

Heti óraszám/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv	1	1	1	1

Irodalom	2		3		3	1	3	1
Matematika	3		3		3	1	3	2
Történelem	2		2		3	1	3	1
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány								
Kémia	1		2		2*			
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1	1				
Első élő idegen nyelv	3	2	3	2	4	1	4	1
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek/Ének zene**					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Szakmai készségfejlesztés		1						
Honvédelmi alapismeretek		1						
Belügyi rendészeti ismeretek				1	4		4	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	32	4	32	4	32	4	29	5
Emelt szintű oktatás belügyi rendészeti ismeretek, idegen nyelv		2		2		2		2
Összesített óraszám	36		36		36		34	
Maximális órakeret	34 + 2		34 + 2		34 + 2		34+2	

*A 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak fakultáción természettudományos tárgyat, a fizika, földrajz, kémia és biológia tantárgyak valamelyikét kell kötelezően választani.

** A 11. évfolyamon Művészetek tantárgy keretében a tanulók Ének- zene tantárgyat tanulnak.

VÁLTOZÁS A 2023/2024-es TANÉVTŐL a 9. ÉVFOLYAMON INDUL

Heti óraszám/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
Magyar nyelv	1		1		1		1	
Irodalom	2		3		3	1	3	1
Matematika	3	1	3		3	1	3	2
Történelem	2		2		3	1	3	1
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány								
Kémia	1		2		2*			
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1	1				
Első élő idegen nyelv	3	2	3	2	4	1	4	1
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek/ Mozgóképkultúra és médiaismeret					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Honvédelmi alapismeretek		1						
Belügyi rendészeti ismeretek				1	2		2	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Kötött célú órakeret/Fakultáció					2		2	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Összes tervezett óraszám	32	4	32	4	32	4	29	5
Emelt szintű oktatás idegen nyelv								
		2		2		2		2
Összesített óraszám	36		36		36		36	
Maximális órakeret	34 + 2		34 + 2		34 + 2		34+2	

* A 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak fakultáción természettudományos tárgyat a fizika, földrajz, kémia és biológia tantárgyak valamelyikét kell kötelezően választani.

** A 11. évfolyamon Művészetek tantárgy keretében a tanulók Mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat tanulnak.

A helyi tanterv forrásai

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

A **helyi tanterv** a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.)Korm rendelet módosításaként megalkotott 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet, azaz a 2020-as Nemzeti alaptantervhez illeszkedő tartalmi szabályozók (kerettantervek) alapján készült.

- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8
- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf
- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_7_melleklet

**TISZAFÜREDI KLG Kossuth Lajos Általános
Iskolája**

TISZAFÜREDI KLG Nagyiváni Általános Iskolája

**TISZAFÜREDI KLG Nagyiváni Általános Iskolája és
Tiszaörsi Telephelye**

30. Tiszafüredi Kossuth Lajos Gimnázium és Általános Iskola tagintézményei

30.1 A tagintézmények küldetésnyilatkozata

A Tiszafüredi Kossuth Lajos Gimnázium és Általános Iskola tagintézményeinek, telephelyeinek pedagógusai három különböző helyen, egymástól eltérő szociális és kulturális háttérrel rendelkező lakosság elvárásainak kívánnak megfelelni.

Munkájukat legjobb tudásuk, a legkorszerűbb pedagógiai módszerek és eszközök alkalmazásával végzik, tanulóik és a szülők megalégedésére. Az intézményi társulás identitását és küldetését a tagintézmények szoros együttműködésével alakítja ki, ennek köszönhetően a létrejött szervezet több, minőségileg más, mint az tagintézmények összessége. A tagintézmények pedagógusai mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben. Valamennyi tagintézmény nyitott a különböző adottságokkal, készségekkel, képességekkel rendelkező tanulók fogadására, az integrált és differenciált oktatás-nevelés lehetőségét is biztosítva.

Az oktató-nevelő munka színvonalát a pedagógusok rendszeres továbbképzésével, valamint önképzéssel biztosítják.

Szeretnének olyan gyermekeket nevelni, akik

- körében a tudásnak, a szorgalomnak és a munkának becsülete van,
- kötődnek lakóhelyükhöz,
- szeretik és védik a természetet,
- az emberi kapcsolatok kialakításában az egymás tiszteletén alapuló együttműködésretőrekszenek,
- elfogadják a másságot,
- gyakorlatiasak, nyitott gondolkodásúak, akik képességeik szerinti legtöbbet akarják és tudjákönmagukból kihozni.

Ennek érdekében munkánk során kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy

- a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezze,
- a nevelés segítse a gyermek személyiségfejlődését és egyéni képességeinek kibontakoztatását, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak megfelelő tevékenység által.
- a kiemelkedő képességű, különösen tehetséges tanulók képességei teret nyerjenek, kibontakozhassanak.

- a szociális hátrányokkal érkező, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek hátrányai csökkenjenek, megteremtve számukra az esélyegyenlőséget.
- a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert.

A gyermekbarát légkör megteremtésével segítjük tanulóink gyors beilleszkedését, képességeik, egész személyiségük kibontakoztatását.

Hisszük és valljuk, hogy az iskoláinkba járó tanulók fizikai és lelki egyensúlyának összhangja szolgálja a versenyképes, folyamatos önfejlesztés képességének megvalósulását. Büszkék vagyunk arra, hogy a szűkebb társadalmi, földrajzi környezet igényeinek és a Klebelsberg Központ Karcagi Tankerületének elvárásainak megfelelően nagyon sokat teszünk a hátrányos helyzetű tanulók segítésére, az esélyegyenlőség megteremtéséért valamennyi tanuló számára.

30.2 Az iskola jövőképe

A legszebb, legfelelőbb hivatás: az ember szolgálata. S ha az ember még fiatal, kiszolgáltatott gyermek, e hivatás még nagyobb felelősséget ró választójára.

A pedagógus, az iskola hatása ugyanis emberi sorsokat befolyásol, dönt el. Mindezek tudatában alakítjuk, jobbítjuk a tagintézmények pedagógiai rendszerét, formáljuk iskolai kultúránkat. Törekvünk, hogy erkölcsi értékrendünknek megfelelően mindennapi munkánk gyermekközpontú legyen, hogy egymás elfogadására, megbecsülésére, szeretetere épüljön. Intézményi koncepciónk vezérfonala a humánus, minden fázisában arra törekszünk, hogy a gyermek optimális személyiségfejlődését szolgáló emberi esélyegyenlőségen alapuló képzési rendszert dolgozzunk ki, s folyamatosan jobbítsuk azt.

Koncepciónk klasszikus emberi értékekre épül, de modern életközi normatívákat is közvetít. A külső tényezők: társadalmi folyamatok, oktatáspolitikai változások, stb. csupán a keretet, a mozgásteret határozzák meg.

Iskolafilozófiánk kiindulópontja, a vezérlője a gyermek, hisz az intézményi társulásban minden érte történik. Aktív részese és alakítója a szülő, aki a nevelés, a gyermeki személyiség fejlődésének a folyamatában a legfontosabb szerepet játssza, s a legnagyobb felelősséget viseli. Az iskola a szülő partnere ebben a folyamatban, a tudásgyarapítással is a személyiségformálás lehetőségeit szolgálva és gazdagítva. Közös célunk, minden tanuló személyiségfejlődését úgy biztosítani, hogy a gyermek képességei maximumát tudja

nyújtani.

Közös munkánk csak úgy lehet eredményes, ha az „iskolahasználók” köre: a diákok, a szülők és a pedagógusok együttműködve, közös erkölcsi alapokkal, értékrenddel mindannyiunk meglegedésére élnek és dolgoznak együtt.

31. Nevelési program

31.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítéletmentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.

Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében

- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerint – egyénre szabott fejlesztése.
- Az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- Az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése, az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása:
  - a beiratkozásnál,
  - a tananyag kiválasztásában,
  - tanításban, ismeretközvetítésben ,
  - a gyerekek egyéni fejlesztésében,
  - értékelésben,
  - tanulói előmenetelben,
  - a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában ,
  - a továbbtanulásban, pályaaorientációban, a partnerség-építésben és

kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel.

- Magasabb évfolyamokon az osztályba, csoportba sorolás elvei:
  - a párhuzamos osztályok, tanulócsoportok közötti 25%-pontot meg nem haladó aránykülönbség a HH, HHH vagy SNI tanulók arányában.
  - Beiskolázást követően a tanulók osztályba sorolását az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülésnek figyelembevételével szükséges meghatározni.
- Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmazhatnak különböző cselekvésformákban.
- Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolaitradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén.
  - Hátránykompenzációs feladatok megvalósításának elvei:
    - az oktatás és nevelés egyensúlya;
    - az esélyegyenlőség biztosítása;
    - az eredményorientáltság;
    - a nyitottság elve.
  - Hátránykompenzációs feladatok megvalósításának módjai:
    - tantárgyi fejlesztés (korrepetálás, egyéni korrekció),
    - szocializációs, kommunikációs fejlesztés,
    - egyéni tehetséggondozás.
- Szervezetfejlesztés: a nevelőtestületek módszertani felkészítése /KAP, DFHT/ megvalósításának bevezetésére.
- Közösségépítés: A nevelőtestület érzékenyítése, a támogató attitűd kialakítása az elfogadás és a befogadás attitűdjének kialakítása önmagukban és közvetítése a partnerek felé.
- Szakmai, módszertani megújulás elemei: egy jó iskola kulcsa a naprakész, továbbképzett, széles látókörű, európai tapasztalatokkal rendelkező pedagógus. Az iskolavezetés és a tantestület elkötelezettsége a szakmai, módszertani önképzés, a tanári kompetenciák fejlesztése iránt.

- A tanulószervezet kialakítására vonatkozó célok:
  - olyan szervezet létrehozása ebben a gyorsan változó világban, amely *kreatívan* tud alkalmazkodnia a körülményekhez, vagy képes arra, hogy alkotó módon változtasson a körülményeken.
- A célok elérését segítő kompetenciák:
  - *belsőleg motivált gyerekek,*
  - *komplex feladatok megoldásához kapcsolódó képességek kialakítása.*

- Tanulás iránti motiváció felkeltése:

A tanulási motiváció erősítése kulcskérdés, már csak azért is, mert a motiváció nagysága és a teljesítmény között összefüggés van.

- A tanulási motiváció egyik aspektusát azok a belső hajtóerők alkotják, amelyek a tanulót a tanárral való együttműködésre, a tanulási folyamatban való aktív részvételre készítik.
- A másik aspektust pedig az oktató erőfeszítései jelentik, amelyek célja, hogy a tanulót rávegyék a tanulásban való együttműködésre. (LEGO-Robot program eszközeivel, IKT eszközök alkalmazásával).
- Tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.
- Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
- Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóban.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes alkotások iránti igény megalapozása.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkáló pedagógiai tevékenység.

31.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, szinterei – a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

Iskolánk nevelési célja a tanulók személyiségének formálása, esélyeinek növelése, kibontakozásuk támogatása.

Kiemelt feladataink

- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése az közösségi nevelés órák vezetői és közösséget érintő intézkedések, a tantárgyak tananyagának elsajátítása során. A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben.
- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világnézet kialakítása, és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.

- Azon hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- A lassúbb ütemben fejlődő, lemaradó tanulók beillesztése – lehetőség szerint –korosztályuknak megfelelő tanulócsoportha való integrációjuk révén.
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása (inkluzivitás).
- A feladatok megvalósítását szolgáló eszközök, módszerek.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele.
- Az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, etananyagok, digitális projektmunkák).
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességének és kreativitásuknak a fejlesztése.

Célunk és feladatunk, hogy iskolánk végzős diákjai a kimenő szakaszok végére a NAT 2020 által az összes műveltségi területen előírt követelményeket a saját képességeik szerint optimálisan és a későbbiekben is kimutathatóan tartós eredménnyel teljesítsék. Minden tanulórendelkezzen olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képesséteszik arra, hogy a következő iskolafokon megállja a helyét. Tanulóink ismerjék a kulturált viselkedéshez, a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat, s alakuljon ki bennük elképzelés saját közelebbi és távolabbi jövőjükkel illetően.

E célrendszernek alárendelten

- a) a tanórák eredményességének alapfeltételei:
  - átgondolt tervezés
  - a tanulók kellő motiválása, aktivizálása
  - a tanulók tevékenykedtetése
  - folyamatos ellenőrzés és értékelés
- b) folyamatos fejlesztési feladatok:
  - korszerű oktatási tartalom
  - megújult nevelési és oktatási módszerek
  - a fenti célok érdekében a pedagógus továbbképzésben való részvétel
  - jól mérhető ellenőrzési és értékelési eljárások megfelelő minőségi feltételek biztosítása

Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei

- Tanórai foglalkozások
- Egyéb foglalkozások
  - Szakkörök, műhelyfoglalkozások, tanfolyamok
  - Tanulmányi és sportversenyek
  - Korrepetálások, tehetséggondozás
  - Napközi, tanulószoba – A nevelésnek alapozó jellegűnek, a családdal együttműködésre épülőnek kell lennie. A napközis munkát úgy kell megtervezni, hogy az egységes testi-lelki és szellemi fejlődés feltételrendszere biztosított legyen. A napközi otthonos programoknak szorosan kapcsolódnia kell a délelőtti nevelési- oktatási folyamatokhoz.
- Szabadidős tevékenységek – A szabadidős tevékenységet és a tanulási időt úgy kell megtervezni, hogy az megerősítse, illetve kiegészítse a délelőtti iskolai munkát.
  - Műveltségi foglalkozások
  - Sportfoglalkozások
  - Osztályprogramok
- Közéleti tevékenységek
  - Diákönkormányzat
  - Társadalmi életben való részvétel (nem köznevelési intézményekkel közösen szervezett rendezvények, megemlékezések)

A Tiszafüredi KLG Kossuth Lajos Általános Iskolája egész napos iskolaként működik. A tanulók az egész napos oktatás során az iskolában készítik el házi feladataikat, részt vehetnek különböző szakköri, felzárkóztató, tehetséggondozó, sportköri és egyéb foglalkozásokon.

Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A programok összeállításában fontos szerepet kap a tanulók életkora, már meglevő ismereteik, továbbá az is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltékből beilleszteni a további iskolai munkába.

Pályázati lehetőségeink kimerítésével határozott törekvésünk - a nemzeti összetartozás érzésének erősítését szolgálva - annak elérése, hogy diákjaink intézményünkben folytatott tanulmányaik alatt legalább egy alkalommal az iskola által szervezett kirándulás keretében eljussanak olyan Kárpát-medencei területekre, amelyeken jelentős számú magyar nemzetiség él.

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében:

Pedagógusok részletes feladatait személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- Minden tanár legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel.
- Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- Személyi ügyekben a szeretetről és diszkrécióról se feledkezzen meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- Saját órájáról indokolt esetben az igazgatóval folytatott megbeszélés után tanulót elengedhet.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban. Ezek szerint cselekszik.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba bekapcsolódik.
- A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz. Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

A pedagógus a tanuló értékeléséről a tájékoztató füzetben és a KRÉTA rendszeren keresztül rendszeresen értesíti a szülőket. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta

ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák – foglalkozások – túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt a tagintézmény igazgató bízta meg a munkaközösség-vezetők javaslatát figyelembe véve. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályukban a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Tanítványai családi háttérének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.

Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).

Az osztályfőnök

- alaposan ismeri tanítványait,
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi,
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását,
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus),
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a

nevelőtestület elé terjeszti,

- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv/tájékoztató füzet KRÉTA rendszer útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat,
- saját hatáskörében – indokolt esetben – évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását,
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról,
- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére,.

31.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tagintézmények alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

Kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv alapján – Nat 2020

Az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés a tanulási tevékenység legfőbb feladata.

1-4. évfolyamokon:

A tanulás kompetenciái

Megjelenése az egyes tantárgyakban

A matematikatudás megszerzését segíti a tanulók ösztönzése kérdések, problémák megfogalmazására. A tanulási folyamat része a tévedés, a vita. Segítség kérése a tanítótól és társaiktól.

Az etika tantárgy során alkalmazott módszerek elősegítik az aktív tanulóvá válást, a tanulás tervezését, az egyéni tanulási stílus kialakítását és a tanulási útvonalak felfedezését, a mérlegelő gondolkodást, a belső motiváción nyugvó cselekvést, a célok elérése iránti elkötelezettséget, a metakognitív stratégiák alkalmazását.

A megfigyelések, összehasonlítások, csoportosítások, mérés és a kísérletezés során fejlődik a tanulók megismerési képessége, fejlődik problémamegoldó, valamint mérlegelő

gondolkodása.

- Az idegen nyelvek tanulása során fejlődik a tanuló memóriája. Készül az egész életen át tartó tanulásra.
- A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Az ének-zene tanulását a ráérzés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja.
- A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése az információszerzés, a tanulás feltétele.
- A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerezhető tudáselemek keresésére.
- A különböző mozgásformák elsajátítása befolyással van a tanuló kognitív fejlődésére, hiszen a mozgásos cselekvés célirányos, komplex kognitív-motoros tevékenység.

- **A kommunikációs kompetenciák:**

Megjelenése az egyes tantárgyakban

- A tanulók kommunikációs képességeinek fejlesztését segítik a kooperatív munkaformák. Kezdetben saját kifejezőeszközökkel kommunikálhatnak, megmutatással, rajzzal, mozgással, saját szavakkal, később alkalmazzák a matematikai szókinccset.
- Az érzelmek kommunikálásának, az empátián nyugvó értő figyelemnek, az álláspontok aszertív megjelenésének, az erőszakmentes kommunikációnak, valamint a társas konfliktusok kezelésének kommunikációs technikákat igénylő változatai.
- A tanuló a tapasztalatait lejegyzí vagy szóban megfogalmazza, így fejlődik azon készsége, hogy érthetően és pontosan fejezze ki gondolatait. Törekszik a természettudományos szaknyelv pontos használatára. Fejlődik megadott információk megértésének képessége.
- A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegen nyelven árnyaltan fejezze ki, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg.
- A zenei anyanyelv alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés.
- A vizuális kultúra a művészeti nevelés során sokféle önkifejezési forma (vizuális megjelenítés, beszéd, mozgás) gyakorlására van mód, ami a kommunikációs lehetőségek

körét is tágítja.

- A digitális kultúra tantárgy fejleszti a kommunikációs eszközök használatát.
- A testnevelés fejleszti a hallás utáni szövegértés mellett a kommunikáció más formáit is, úgymint a kéz- és karjelzéseket, a testmozgás, a sportolás közbeni gesztusokat, a tekintet és/vagy az arc izmainak játékát.

- **A digitális kompetenciák:**

Megjelenése az egyes tantárgyakban

- A digitális eszközöket a tanulás, gyakorlás szolgálatába állítva, egyszerű matematikai jelenségek megfigyelése számológépen, vagy számítógépes fejlesztő játékok használata a műveletek, a problémamegoldás gyakorlására.
- A digitális önkifejezés, a közösségi oldalakon történő önmegjelenítés, az információk kezelése.
- A környezetismeret tanulása során a tanuló kiegészítő információkat gyűjt lehetőség szerint digitális forrásokból is, online feladatokat, alkalmazásokat használ, amennyiben erre lehetősége van.
- Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat alkalmaz a szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése érdekében.
- A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.
- A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, egy-egy tananyagrészt produktumát digitális formában készítik el.
- A tantárgy olyan értékrendet közvetít, melynek szerves része a környezet folyamatos észlelése, az információhoz jutás, az információk értékelése, beépülése a hétköznapi életbe.
- A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítása és fejlesztése.
- A motoros tanulás során elsősorban a cselekvéses tényező dominál, de hatékonysága és eredményessége a kognitív komponensektől is függ. A kreatív feladatmegoldásokon alapuló problémamegoldó gondolkodás egyaránt megjelenik a nyílt jellegű mozgáskészségek (pl. sportjátékok) változatos döntéshozatali helyzeteiben és a kognitív típusú testnevelési feladatokban (pl. táblajátékok mozgásos változatai).

- **A matematikai, gondolkodási kompetenciák:**

Megjelenése az egyes tantárgyakban

- A matematikai gondolkodás fejlesztése logikai, a stratégiai és a véletlennel kapcsolatos játékokkal, analógiák alkalmazása, az alkotó gondolkodás fejlesztése.
- A különböző élethelyzetek, információforrások, médiatartalmak, esettanulmányi példákban és a valóságos élethelyzetekben felmerülő etikai problémák, konfliktusok és a szabályok felismerése közben a tanuló elemző, problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás alkalmazásával vizsgálja az események bekövetkezésének feltételeit. Átalakítja a szerzett információt, következtetéseket von le, magyarázatot keres, rendszerezést végez.
- Az ismeretszerző módszerek elsajátítása közben fejlődik a tanuló problémamegoldó gondolkodása. A vizsgálatok, kísérletek végzése ösztönzi őt, hogy kérdéseket tegyen fel, ok-okozati összefüggésekre jöjjön rá, következtetéseket vonjon le. Képesé válik a verbális tanulásra.
- Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak fejlődik a mérlegelő gondolkodása, problémamegoldó készsége, kognitív képességei. Nyelvtudása növeli az információszerzési és tudásmegosztási lehetőségeit.
- A vizualitás a belső képalkotásnak, az ismeretszerzésnek, a magasabb szintű gondolkodási folyamatoknak is sajátos eszköze. Mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló. Nagy jelentősége van a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak, amelyet a vizuális kultúra tantárgy tanulása a nyitottság, az egyéni ötletek és a sajátos kifejezési megoldások bemutatásával és elfogadásával jelentős mértékben képes fejleszteni.
- A technika és tervezés a természettudományos tantárgyak – környezetismeret, természettudomány 5–6. évfolyam – előkészítésében, a tanult ismeretek szintetizálásában és gyakorlati alkalmazásában tölt be fontos szerepet. A célok eléréséhez széles körű, differenciált tevékenységrendszert alkalmaz, mellyel megalapozza a tanulók természettudományos és műszaki műveltségét, segíti a mindennapi életben felmerülő problémák megoldását.
- A digitális kultúra keretében végzett tevékenység fejleszti a tanulónak a problémák megoldása során szükséges analízáló és szintetizáló gondolkodását.

- **A személyes és társas kompetenciák:**

Megjelenése az egyes tantárgyakban

- A játék személyiségfejlesztő és közösségépítő hatása mellett élvezetes módot kínál minden témakörnél a problémafelvetésre, problémaelemzésre, problémamegoldásra és a gyakorlásra.
- Az önismereten alapuló önszabályozás és önfejlesztés megvalósítása, a lelkiismeretesség, az alkalmazkodóképesség, a kezdeményezőkészség, az elkötelezettség kialakulása, és a teljesítmény javítására való törekvés. Az érzelmek felismerésének és kifejezésének, az érzelmi állapotok szabályozásának, a társas helyzetek észlelésének, a konfliktusok kezelésének és a döntéshozatali készségeknek a fejlesztése.
- A környezetismeret tanulása cselekvő tapasztalatszerzésre épül, melynek során a tanuló csoporttagként, társaival együtt végzi tevékenységét. A gyakorlati feladatok megoldása során döntéseket hoz, időbeosztást készít.
- A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata. A nyelvtudás növeli a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát.
- A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.
- Az önkifejezési formák támogatása segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, a változatos tevékenységi formák nagyobb esélyt adnak a sikerélmény elérésére. Az érzelmek kifejezéséhez, felismeréséhez és szabályozásához kapcsolódó készségek gyakorlása szerepet játszik a társas viselkedésben is.
- A tanuló a másokkal közösen végzett gyakorlati tevékenységek révén szerez tapasztalatot a csoporttagokkal történő együttműködés lehetőségeiről és a csoporton belüli vezetői, illetve végrehajtói szerepekről.
- A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység elősegíti az online térben való szereplésnek megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.
- A testnevelés tantárgy a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztésének

egyik terepe. Az iskolának fejlesztenie szükséges a szomatikus egészséggel, a társas-érzelmi jólléttel, a biztonsággal kapcsolatos kompetenciákat.

- **A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:**

Megjelenése az egyes tantárgyakban

- A matematika összeköti a különböző kultúrákat. A tanuló megismeri a gondolkodás logikai felépítését, a matematikának a természethez, a művészetekhez és az épített környezethez fűződő viszonyát.
- Kreatív alkotások tervezése, készítése, projektfeladatok szervezése, kivitelezése. A szocio-emocionális készségek fejlesztése drámajátékkal, szerepjátékkal valósul meg, az érzelmek kifejeződése zenei produkciókban, vizuális alkotásokban ölt testet.
- A környezetismeret tanulása során a tanuló megismeri hazánk kulturális örökségének egyes elemeit.
- Az idegen nyelv tanulása során a tanuló nyitottá válik a saját országa, nemzete és más népek történelmére, kultúrája közötti eltérésekre, elfogadja a különbségeket, magabiztosságát az anyanyelvi kötődés és az a mérlegelő, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű önkifejezésnek.
- Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket.
- A tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti alkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét, ezáltal büszkéek legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a kreativitásfejlesztés egyedülálló lehetőségeként működik.
- A tanulóban az iskolai tevékenysége során erősödik a cselekvő tudatosság, amely hozzájárul a munkára vonatkozó igényességhez, az életvitel aktív alakításához, fejlesztéséhez.
- A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.
- A tanuló elsajátítja a fizikai aktivitás, a testedzés és a sportolás rekreációt támogató elemeit. A tanuló megtanulja értéként kezelni az olimpiai eszmét, az olimpiai játékokon elért eredményeket. Értékesnek tartja a magyar, az európai és a világ testkulturális örökségét.

- **Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:**

Megjelenése az egyes tantárgyakban

- A problémafelvetés és -megoldás során a különböző megoldási lehetőségek keresése fejleszti a gondolkodás rugalmasságát és az új ötletek megalkotásának képességét.
- A környezetismeret tanulása során a tanuló képessé válik arra, hogy társaival együttműködjön, a csoporton belül különböző szerepekben feladatot végezzen és munkájáért felelősséget vállaljon.
- A kompetencia fejlesztése valós nyelvi célok és helyzetek idegen nyelven történő leképezésével valósul meg.
- A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló azon képességét, hogy alkalmazkodni tudjon a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni, alkalmazni a problémák megoldására.

5-8. évfolyamokon

- **A tanulás kompetenciái:**

Megjelenése az egyes tantárgyakban

- A magyar nyelv és irodalom kiemelt szerepet tölt be a tantárgyak sorában, a differenciált szövegértés alapja, a többi tantárgy tanulásának feltétele és segítője. A tanulók számára lehetővé teszi, hogy ne csak befogadók legyenek, hanem mérlegelő, problémaérzékeny gondolkodású, kreatív értelmezők is. A műveltség, a strukturált tudás átadása alapvető feltétele annak, hogy a tanulók megtanuljanak önállóan gondolkodni és tanulni.
- Az idegennyelv-tanítás és -tanulás a nyelvtudás megszerzésén túl hozzájárul a megismerő folyamatok fejlődéséhez, a memória fejlesztéséhez. Képesek legyenek a tanulók a különböző szövegek világában való eligazodásra. A reflexióra és önreflexióra építő tanulási és értékelési formákkal együtt ezek megfelelő alapot biztosítanak az önálló nyelvtanulóvá váláshoz.
- A matematikatudás megszerzése során a tanuló a fogalmak, jelenségek elemzése útján eljut azok megértésen alapuló meghatározásához, a definíciók előkészítése során tulajdonságokat, sejtéseket fogalmaz meg, fejlődik a problémamegoldó gondolkodása s kialakul a megoldást alátámasztó indoklás igénye.
- A történelem, hon- és népismeret valamint az állampolgári ismeretek tantárgy sajátosságaiból következik a kronológiai rendezőelv alkalmazása és eljut a konkrét élethelyzetek és szokások, események bemutatásától az absztrakt gondolkodásig és az ok-okozati összefüggések jobb megértéséig.

- Az etika tantárgy során alkalmazott módszerek elősegítik az egyéni tanulási stílus kialakulását, az ahhoz vezető tanulási útvonalak megismerését, hogy a tanulók rácsodálkozzanak a jelenségekre, kérdezzenek, igazolják saját véleményüket és meghallgassák mások véleményét.
- A természettudomány és földrajz tantárgyak tanulása során a tartalmi tudás bővítése mellett a természettudományi vizsgálati módszerek megismertetése, a gondolkodás és tudás alkalmazás készségeinek fejlesztése a jellemző. Az összefüggések megismerése, a tudásalkalmazáshoz szükséges kompetenciák megszerzése a tantárgycsoport kiemelt célja.
- A biológia tantárgy tanulása során a megfigyelés, mérés, kísérletezés mellett a fogalmak és elméletek elsajátítását elősegítő természettudományos gondolkodás kialakítása és fejlesztése.
- A fizika tantárgy megfogható, megfigyelhető, megtapasztalható jelenségből kiindulva kerül feldolgozásra. A tanuló életkori sajátosságai, előzetes tudása szolgálnak eszközként a természettudományos gondolkodás elsajátításához.
- A kémia tantárgy keretében fontos a természettudományos szemléletmód kialakítása. A tanuló számára releváns problémák, életszerű helyzetek kémiai vonatkozásainak tárgyalása a tanuló aktív közreműködésével, egyszerű kísérletek tervezésével, végrehajtásával, megfigyelésével és elemzésével.
- Az ének-zene tanulás során a zenei aktivitás, a kifejező éneklés valamint a kronológiai rendszerezőképeség fejlesztése, zeneművek gondolati tartalmak megértése, összefüggések felfedezése.
- A dráma és színház tantárgy teljes egészében gyakorlatközpontú, a tevékenységekkel való ismerkedés időszakában a különböző munkaformák bevezetése, a szaknyelv elsajátítása is játékos keretek között zajlik.
- A vizuális megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, élményalapú tanulás, tapasztalatok, műalkotások elemzése, információszerzés a tanulás feltétele.
- A digitális kultúra tanulása során a digitális kompetenciák és a problémamegoldás képességének fejlesztése, a megfelelő szintű és biztonságos eszközhasználat elsajátítása, problémaorientált feladatmegoldási módszerek alkalmazása.
- Technika és tervezés tantárgy szintén épít a tanulók előzetes tudására, az alkotótevékenység közben elsajátított technikai ismeretekre, az eszköz- és szerszámhasználat műveleti lépései közben felmutatott ügyességre, valamint a tervezési és kivitelezési önállóságra.

- A különböző mozgásformák végzése elősegíti a tanulók kognitív fejlődését, a motoros képességek és készségek átstrukturálódását.

- **A kommunikációs kompetenciák:**

Megjelenése az egyes tantárgyakban

- Az anyanyelvi ismeretek és készségek alapvetően a tanuló nyelvhasználatának fejlesztését szolgálják. A magyar nyelv és irodalom valamint a dráma és színház tantárgy keretein belül a tanulók képessé válnak anyanyelvük tudatos használatára, tudatos, reflektív és eredményes kommunikációra írásban és szóban.
- Az idegen nyelv tanulása során a kommunikatív érték, a nyelvhasználói szerep megerősítése kiemelkedő jelentőséggel bír.
- Matematika tantárgy keretén belül a matematikai kifejezéseket helyesen használja, a fogalmakat értelmezi, megmagyarázza, gyakorlati helyzetekben jól alkalmazza. Ismereteit összefoglalva prezentálni tudja.
- Történelem tantárgy tanulása során a történetmesélésen keresztül fejlődik a tanulónak a történelemtanuláshoz elengedhetetlen elbeszélő képessége, narratív kompetenciája.
- Az etika értelmező jellegű tantárgy, a tényekről alkotott különböző vélemények szükségszerűen vitákat eredményeznek, melyek megalapozzák a tanulók érvelési kultúráját.
- A természettudomány és földrajz tantárgyak tanulása során fejlődik a tanuló természettudományos fogalomalkotása és használata, problémamegoldó gondolkodása, kommunikációs és vitakészsége.
- A biológia tantárgy keretében a tanuló megtanul egy feladat megoldása érdekében hatékonyan együttműködni társaival, a viták és megbeszélések közben tudományosan megalapozott érveket fogalmaz meg. A kérdések felvetése és a válaszok keresése másokkal együttműködve történik, eközben a kommunikációs készségek is fejlődnek.
- A fizika és kémia tantárgy jelenségek ok- okozati összefüggéseit vizsgálja, az eltérő vélemények megfogalmazása a tantárgy speciális szaknyelvi kommunikációjának fejlődését eredményezi.
- Az ének-zenei nevelés felső tagozaton tovább fejleszti az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztését, a beszédkészség fejlődését, a szókincsbővítést.
- A vizuális kultúra valamint a technika és tervezés tantárgy változatos technikákkal biztosítja a tanulók önkifejezését, kreativitásuk fejlesztését és annak képi síkon történő megjelenítését, kommunikálását.
- Az infokommunikációs eszközök használata elsősorban a tanulók írásbeli

kommunikációjának fejlődését szolgálja.

- A testnevelés és egészségfejlesztés tantárgy keretein belül történik a tanulók nonverbális kommunikációjának fejlesztése mellett a sportjátékok keretén belül a társas kommunikáció fejlesztése is.

- **A digitális kompetenciák**

Megjelenése az egyes tantárgyakban:

- A magyar nyelv és irodalom valamint a dráma és színház tantárgyak keretén belül a digitális eszközök használaton túl, fejlesztjük a tanulók feladat és a problémamegoldó gondolkodását, a kreativitását.
- Az idegen nyelv tanítása közben nélkülözhetetlen digitális eszközök használata, melyek fejlesztik a tanulók auditív, vizuális képességeit, memóriát, koncentráció képességet, emlékezetet, gondolkodást.
- A matematikai fejlesztő játékok használata közben a számítógép, illetve más digitális eszközök mellett a tanuló megismerkedik olyan szoftverekkel, amelyek a tantárgyi tudást és a digitális kompetenciákat együtt fejlesztik.
- A történelem tantárgy tanulása közben a digitális eszközök használata elősegíti történelmi ismeretek rendszerezését, felidézését és alkalmazását, az értelmező és tartalmi kulcsfogalmak megértését és elsajátítását.
- Az etika tantárgy tanulása közben a digitális eszközök használata az élethelyzetek, filmrészletek elemzését és tanulóink értékítéletének fejlődését eredményezi.
- A természettudományos tantárgyak: természetismeret, biológia, fizika, kémia, földrajz keretében a digitális eszközhasználat kibővíti a természeti törvényszerűségeket, rendszereket és folyamatok megismerését, elemzését, összefüggések megértését, térképhasználatot, kísérletek és jelenségek megfigyelését.
- A zene befogadását segíti a zeneművek tágabb történelmi, kulturális és társadalmi kontextusban való értelmezése, ami lehetőséget ad arra is, hogy fejlődjön a tanulók képzelete, kreativitása és kapcsolatot találjanak a műalkotásokban megjelenő élethelyzetek és saját életük között a digitális eszközök segítségével.
- A vizuális kultúra meghatározó része a digitális környezet, egyre hangsúlyosabb a vizuális kommunikáció lehetőségeinek, a különböző mediális megjelenések mérlegelő értelmezésének a gyakorlása a megismerésen és a szemléltetésen túl.
- A tanuló a digitális kompetenciák és a problémamegoldás képességének fejlesztése során, a megfelelő szintű és biztonságos eszközhasználat gyakorlásával,

problémaorientált feladatmegoldási módszereket sajátít el.

- A testnevelés és egészségfejlesztés tantárgy során a digitális eszközhasználattal megismeri a küzdősportok szerepét és szabályait. Megerősítést kap a testedzés fontosságáról és az egészséges életmód kialakításáról.

- **A matematikai, gondolkodási kompetenciák**

Megjelenése az egyes tantárgyakban:

- Az idegen nyelv valamint a magyar nyelv és irodalom tantárgy keretében szerzett ismeretek kapcsolódnak más tantárgyak tananyag tartalmaihoz. Megtörténik a logikus gondolkodás, a memória, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A matematika tantárgy során a tanuló a fogalmak, jelenségek elemzése útján eljut azok megértésen alapuló meghatározásához, a definíciók előkészítése során tulajdonságokat, sejtéseket fogalmaz meg, s kialakul a megoldást alátámasztó indoklás igénye. Felismeri a matematika kisebb egységeinek belső struktúráját.
- A történelem, a hon- és népismeret valamint az állampolgári ismeretek tantárgyak keretében a tananyag , a tananyag kronologikus feldolgozása elősegíti a tanuló formálódó absztrakt gondolkodásának fejlődését, az ok-okozati összefüggések jobb megértését
- A természettudományos tantárgyak területén belül a logikai feladatok jól kiegészítik a matematikai készségfejlesztést, a tapasztalatok és következtetések leírása vagy szóbeli kifejtése pedig fejleszti mind a szóbeli, mind az írásbeli kommunikációs képességeket is.
- A művészeti tárgyak keretében (az ének-zene és a vizuális kultúra tantárgyak) a ritmikai ismeretek fokozatos bővítése, az arányok felismerése és megjelenítése, a vizuális problémahelyzetekben a megoldás keresése a matematikai és gondolkodási kompetenciák fejlesztését szolgálja.
- Digitális oktatás során az algoritmizálás, programozás ismerete elősegíti az olyan készségek fejlesztését, amelyek a problémamegoldásban, a kreativitás kibontakozásában és a logikus gondolkodásban nélkülözhetetlenek.
- Technika és tervezés tantárgy felhasználja a közismereti tárgyak keretében már elsajátított ismeretek közül azokat, amelyek segíthetnek a mindennapi életben
- felmerülő problémák megoldásában. Különösen a kreatív tervező és alkotó munkát helyezi előtérbe.
- Testnevelés és egészségfejlesztés során fejlődik a térbeli és az időbeli tájékozódási

képesség, az irányérzék.

- **A személyes és társas kapcsolati kompetenciák**

Megjelenése az egyes tantárgyakban:

- Az idegen nyelv valamint a magyar nyelv és irodalom tantárgy keretén belül nyelvi ismeretek és kompetenciák lehetővé teszik a mérlegelő gondolkodást, az élethosszig tartó folyamatos tanulást, mely által boldogulnak a munka világában, tudnak önállóan és csapatban hatékonyan dolgozni. A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek.
- Matematika tantárgy keretén belül a közös tevékenységek alkalmával feladatokban és projektekben a tanulók tiszteletben tartják egymás meggyőződését, vagy érvekkel meggyőzik egymást nézeteikről.
- A történelem, a hon- és népismeret valamint az állampolgári ismeretek tantárgyak során a társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a páros tevékenységek, csoportmunkák, viták, ön- és társértékelések. Fejlődik az értékítéletük.
- Etika tantárgy során a tanulási folyamat hatékonyságát elősegítik az egyéni és társas tanulás változatos módszerei és formái, melyek az együttműködés közösségi élményének a megélését eredményezik. Az alkalmazott pedagógiai módszerek olyan feltételeket teremtenek, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulók rácsodálkozzanak a jelenségekre, kérdezzenek, igazolják saját véleményüket és meghallgassák mások véleményét. A munkaformák között fontos szerepet tölt be a kooperatív csoportmunka, az egyéni és csoportos projektfeladatok szervezése és értékelése.
- A természettudományos tantárgyak területén belül a tantárgyak sajátosságaiból adódóan, a szociális és társas kompetenciák fejlesztése páros és csoport munkában történik valamint kooperatív tanulási módszerek alkalmazásával valósul meg. Ezek a módszerek hozzá járulnak ahhoz, hogy a tanulók felismerjék és megértsék, hogy az élhető jövő záloga a környezettudatos, fenntarthatóságot szem előtt tartó gondolkodás.
- A művészeti tárgyak keretében az ének-zenei nevelés egyik legfontosabb színtere a kórus. Ennek során a tanulók – egy közösség részeként – pótolhatatlan zenei élményekkel gazdagodnak, és igazi művészi tevékenység részeseivé válhatnak. Az alkotó, vizuális önkifejező tevékenység a személyiségfejlesztés egyik legizgalmasabb és legeredményesebb eszköze.
- A digitális kultúra tantárgy feladata, hogy támogassa a fiatalokat a technológiával való

kapcsolattartásban, segítsen nekik kibővíteni és kiterjeszteni a technológia használatát a projektfeladatok teljesítésében, az önálló és csoportos tanulásban, az önképzésben, szem előtt tartva a kreatív alkalmazás ösztönzését.

- Testnevelés és egészségfejlesztés során a tanulási terület elsősorban a személyes és társas kompetencia fejlesztése révén járul hozzá az általános kompetenciákban és a nevelési-oktatási célokban megfogalmazott törekvések megvalósulásához.

- **A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:**

Megjelenése az egyes tantárgyakban

- Magyar nyelv és irodalom, a dráma és színház, az idegen nyelv tantárgy keretén belül megtörténik a szóbeli és írásbeli kifejező készség fejlesztése, önkifejezés megvalósítása, magyar és az egyetemes irodalmi értékeink elismertetése.
- Matematika tantárgy esetében a problémamegoldó és kreatív gondolkodás, analízáló és szintetizáló képesség alkalmazása és fejlesztése.
- A történelem, a hon- és népismeret valamint az állampolgári ismeretek tantárgyak során a magyar népszokások megismerésével megalapozza a jelenkori társadalom felépítésének, működésének megértését, összehasonlítási alapot biztosít, és lehetőséget teremt a változások felfedezésére. Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek, amelyek a család, az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megbecsüléséhez, a velük való azonosuláshoz vezetnek.
- Természettudományos tantárgyak keretén belül megismeri a természeti és egyetemes emberi értékeket, a hétköznapi megfigyeléseken és tapasztalatokon túl nem pusztán leírja a jelenséget, hanem annak okát és következményeit is feltárja. Mindez a természeti-környezeti és a társadalmi-gazdasági folyamatokat szintetizálva, a jelen eseményein túlmutatva értékelésre, problémamegoldásra, jövőképzésre ösztönöz.
- Művészeti tárgyak keretében lehetőség nyílik az önkifejezésre, önmegvalósításra, kreatív produktumok készítésére. A hazai és a külföldi alkotók életművei mintaként szolgálhatnak számukra.
- Digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja az önkifejezés, a kreativitás, a logikus gondolkodás képességének fejlesztését, a tevékenységek szélesebb körben történő bemutatását, alkalmazását. Lehetővé teszi a valós és a virtuális világ megkülönböztetését, magasabb absztrakciós szintre jutást.
- Testnevelés és egészségfejlesztés során a tanulók képessé válnak, hogy különböző

játékokban részt vegyenek, a legváltozatosabb feladathelyzetekben korosztályuknak megfelelő szintű kreativitással. Ismerjék meg nemzeti és egyetemes sportikonok életét, pályafutását és eredményeit.

- **Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:**

Megjelenése az egyes tantárgyakban

- Nyelvi ismereteik és kompetenciáik lehetővé teszik a mérlegelő gondolkodást, az élethosszig tartó folyamatos tanulást, mely által boldogulnak a munka világában, tudnak önállóan és csapatban hatékonyan dolgozni.
- Ismeretek, műveltség, képességek, készségek együttese révén válnak a diákok önállóan gondolkodó emberekké, akik tanulmányaik befejezése után be tudnak illeszkedni a munka világába.

ÚJ MÓDSZERTANI ELJÁRÁSOK ALKALMAZÁSA

- *az aktív tanulás*

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását.

- *az egyénre szabott tanulási lehetőségek, differenciált egyéni munka*

- Akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetbiztosítása.
- A tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés. Többszintű tervezés éstananyagalkalmazás.
- Fejlesztő, tanulást támogató értékelés
- Egyéni rétegmunka
- Adaptált szövegváltozatok felhasználása

- *a tanulói együttműködésen alapuló tanulás (kooperatív és projekt tanítás, DFHT)A párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulás.*

- *multidiszciplináris órák*

Olyan foglalkozások szervezése, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több

tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg.

- a *teamtanítás alkalmazása*
- Iskolán kívüli szakemberek segítségével
- Külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek kihasználásával (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).
- A pedagógusok együttműködésével, tantárgyi koncentráció kihasználásával

A tanulóknak lehetőségük van a tanórákon vagy a *témahetek, tematikus hetek, projektnapok*, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

- a *digitális technológiával támogatott oktatási módszerek* rendszeres alkalmazása

31.4A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, amelynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt tartásjavító torna, tánc, is);
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (éneke, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége

- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon – serdülőkor – fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen – az alapvető értékek mellett – a testilelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média stb.

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,

- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos – biológiai-pszichés – tennivalók elsajátításához
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség-érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől.

Alapelve, célja:

- az egészségkultúráltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése,
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,

- a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program, az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez,
- az egész napos iskola programja,

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása, az egészség visszaszerzésére irányuló és a személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- Egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok

Iskolánk minden tanulóját a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, az iskola vezetésével egyeztetett terv szerint szűri a következő területeken:

- Hallás
- Látás
- Gerincartás
- Lúdtalp
- Fogászat

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés

környezet kölcsönhatásának törvényeit.

- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetmegoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mértén tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés szinterei:

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás szintere. A nevelés dimenziói között az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége között jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: közösségi nevelés óra, testnevelés óra, biológiaóra, egészségtan modul, természetismeret, irodalom, technika stb.
- „Egységóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök
- Egységnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt, egészségnap)
- Nyári táborok
- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelés órákon
- Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Diáksport Egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján
Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
Sporttáborok, sítábor, szánkózás, korcsolyázás szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe. Egészségfejlesztést segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Foglalkoztató előadások
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok
- Projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, védőnő.
- Külső partnerek: családsegítő szolgálat, szakszolgálati intézmény, egészségügyi szolgáltatók (pl. fogászati prevenciócsoport), sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

Egészségnevelés az iskolánkban:

Fontos szabály:

- a tájékozottság,
- a tanulók életkori jellemzői, adottságai, az évfolyamonkénti egymásra épülés. A

témák részletezése:

- Az egészség fogalma
- Az egészség, mint érték
- Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások
- Lelki egészségvédelem
- Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban
Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet
Egészségellenőrző vizsgálatok (testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, edzettségi önvizsgálat, mell önvizsgálata stb.)
- A betegségek megelőzései
- Orvoshoz fordulás Megelőzés Táplálkozás – mozgás
- Étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség
- Az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban
- Az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok
- A napi táplálkozás aránya
- Teljesítmény és táplálkozás
- Testsúlyellenőrzés
- Az energiaigény (pihenés, tanulás, olvasás, mozgás)
- Az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság, változatosság
- Aktív és passzív pihenés

A fitness paramétereit: egészséges táplálkozás, optimális testsúly, a szervezet napi edzése
Testedzés – eredmény: légzésjavulás, erő- és állóképesség-növelés, személyiségfejlesztés.

Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend

- Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere
- Rendszeresség
- A tanulás egészségtana (időbeosztás, hely, testtartás stb.)
- Kifáradás, jelzőrendszer A pihenés szerepe – aktív-passzív
- Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése
- Testápolás – öltözködés – személyi higiéné
- Testünk felépítése és védelme
- Változások a serdülőkorban
- A külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum

Testünk tisztántartása: testrészek higiénéja, fehérmű szerepe, testápolószerek, napozás és veszélyei

Öltözködés, divat, egészség

- Társkapcsolatok
- A serdülés hatása a személyiségre
- Érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretetszerelem, bátorság
- Értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet
- Fiúk, lányok barátsága
- Kirívó magatartás, utánzás
- Nemi érettség tudatosulása

Káros szenvedélyek – helyes döntések

- Élvezeti szerek hatásai
- Alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség
- Dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, megelőzés
- Alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés
- Kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajtái, következményei,
- Drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása
- Egyéb függőségfajták: élvezeti szerek (kávé, csokoládé), szerencsejátékok, gyógyszerfogyasztás, PC, TV, videó rabsága Szexuális kultúra
- Érzelmek, barátság, változások kora
- Személyiségfejlődés
- Érettség

- Kapcsolati kultúra
- Felelősség, erkölcs
- Fogamzásgátlás, abortusz veszélyei
- Nemi egészség, harmónia
- Nemi betegségek: szifilisz, AIDS Egészséges környezet védelme
- Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet Víz, levegő, talaj, növény- és állatvilág védelme
- Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos
- Új technológiák káros következményei
- Hulladék csoportosítása
- Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély
- Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt Balesetvédelem –

elsősegélynyújtás

- Az emberi test felépítése
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai
- Tűzveszélyhelyzetben: balesetek, tüzesetek, sebellátás
- Mindennapos betegségek előfordulása: otthon, szabadidőben, iskolában, utazás közben
- Korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer, internet Elsősegélykészlet

Az iskola egészségfejlesztési stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. Az osztálytanítók, szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás az, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, és spontán végzett cselekedetökké váljanak. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába. Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés: A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek. Visszacsatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, hogy mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a program- és a foglalkozási tervekben tervezik meg.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, amelyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – változatos programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.). Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, amely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
5. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel, illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
6. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
7. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbözőbb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
8. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek:

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében. A mérésre előírt időintervallum adott év április-május hónap, tanévenkénti időzítéssel.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező.

A fizikai aktivitás jellemzője az

- az egészséges testsúly,
- az állóképesség és az izomerő.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. A jövőben az alapoknál – a 6-14 éveseknél – kell kezdeni. A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítani. Tudatosítani kell a tanulóknál a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

31.5 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

31.5.1 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelvünk:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

- Az iskolai program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a tanuló szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.
- A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a tanuló kapcsolata. A tanulókon keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a családiskola-gyermek közötti kommunikáció.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, a különleges bánásmódot igénylő tanulók viszonylag magas aránya szükségessé teszi a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok pedagógiai programban való rögzítését is. Legfontosabb feladatok:

- A veszélyeztető tényezők feltárása (osztályfőnök, - ha van- ifjúságvédelmi felelős közreműködésével).
- Pontos nyilvántartás vezetése (osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős).

Megkülönböztetett rendszerességgel, tudatossággal végezzük e kategóriába tartozó tanulóknál:

- a differenciált képességfejlesztést, a csoportos és egyéni felzárkóztató,

- tehetséggondozó programokat,
- a tanulásirányítást,
  - a teljesítmények motivált értékelését,
  - a közösségbe való beilleszkedésük irányítását, szervezését.
  - Folyamatosan, naprakészen végezzük az ifjúságvédelemben résztvevő intézmények koordinálását. (főigazgató/tagintézmény-igazgató, ifjúságvédelmi felelős – Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógiai szakszolgálatok, Vármegyei pedagógiai szakszolgálatok, Vármegyei szakértői bizottságok, Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési Ifjúsági csoportja, Iskolarendőr, Védőnő).
  - Módszertanilag nagy hangsúlyt kell fektetni a pszichológiailag megalapozott egyéni nevelői eljárásokra, a megértő, szolidáris, segítő szándékú, szeretetteljes nevelői megközelítésre.
  - Tudjuk, hogy e gyerekek integrált oktatása hozzájárul fejlődésükhöz, s a pozitív példák erős személyiségformáló hatással bírnak.

31.5.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás,
- többségi órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával,
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának

támogatásával (dicsérettel, biztatással),

- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával,
- következetes – a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel,
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételével.

A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést fejlesztő pedagógus/szaktanár végzi.

31.5.3 Sajátos nevelési igényű tanulók

Tagintézményeink fogadják a beiskolázási körzet alap dokumentumban felsorolt sajátos nevelési igényű tanulóit, kiemelt feladatunknak tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális implementációjú tanterv szerint történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékosságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazott metódusnak megfelelően folyik.

Azoknak az SNI tanulóknak kerül sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, esetlegesen speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, s az egyéni foglalkozásokat.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek (habilitációs és rehabilitációs órakeret) és csoportszervezési előírások megtartásával speciális szakemberek igénybevételével folyik.

Általános, minden sérüléstípus esetén megvalósítandó feladatok:

- A sérült vagy gyengén fejlett alapképességek fejlesztése: nagy- és finommozgások,

térbeli és időbeli tájékozódás, figyelem, vizuális és akusztikus percepció, szerialitás, emlékezet, beszéd, nyelvi készség, szókincs, gondolkodás, aritmetikai képesség, személyiségvonások, szocializáció.

- A megismerő tevékenységekhez szükséges kompetenciák (ismeretek, képességek, attitűdök) kialakítása és fejlesztése.

31.5.4 Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban az osztálytanító, szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, együttműködést tételez fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- Differenciált tanórai munka
- Tehetséggondozó programok, foglalkozások
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.
- Versenyeztetés: tantárgyokhoz köthető, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi, megyei, országos szinten, ezek feltételeinek megteremtése (nevezési díj, utazási költség stb.)

31.6 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, közösségi nevelési órák) egyéb foglalkozások (napközi, tanulószoba, szakkörök, öko programok, témahetek, kirándulások, erdei iskolák, hittancsoportok, sportkörök, boldogság órákkal), diákönkormányzati munka.

A vonatkozó hatályos jogi szabályozás alapján a tantervi követelmények teljesíthetőek a hagyományos tanórai tanulás-szervezési módoktól eltérő formában (kooperatív módszerek, egyéni differenciálás, projektoktatás, erdei iskola, DFHT, EMMI kezdeményezésére

témahetek

szervezése stb.) is. Ezzel a lehetőséggel igyekszünk élni, figyelembe véve azt is, hogy mindazok a jogszabályok érvényesek ezekre a módszerekre is, melyek a tanítás mindennapjait szabályozzák.

Az iskolán kívüli tanórák során a tanulókat kiemeljük a szokásos iskolai környezetből. A tanítástanulás folyamata a hagyományostól eltérően szerveződik, s a közös (és kötelező) feladatok és élmények hatására felbomlanak a megszokott tanulásszervezési formák keretei. Minden ilyen program az osztályközösség szocializációjának is fontos, meghatározó színtere. A kötött, iskolán kívüli programok feltételei: a tanulói (és szülői) igények ismerete;

- programot levezető humán erőforrás biztosítása;
- az anyagi lehetőségek figyelembevétele.

A hagyományos tanítási napoktól eltérő nevelési és oktatási folyamatok három szakaszra oszthatók:

1. előkészítő szakasz: készségek és képességek kialakítása; közös tervezés; kutatómunka, felkészülés.
2. program biztonságos megvalósítása.
3. közös ismétlés (felidézés), ellenőrzés, értékelés, önértékelés.

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulásszervezési egység, mely a szorgalmi időszakban megvalósuló, egybefüggően többnapos, az iskola szokásos működési helyétől különböző helyszínen végzett tanulásszervezési mód, melynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül. Kiemelt feladata a környezettel harmonikus, egységes életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységhez kötött szocializáció. Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A programok összeállításában fontos szerepet kap a tanulók életkora, már meglévő ismereteik, továbbá az is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltékből beilleszteni a további iskolai munkába.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerköles erősítésével.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók

beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.

- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel.
- Szociális kompetencia (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- Átgondolt játéktervvel és a játéktevékenység pedagógiai irányításával a közösséghez való tartozás érzésének erősítése.
- A sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves, ökoiskola stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák tevékenységeivel a természetszeretetet és akörnyezet iránti felelősség elmélyítése.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese lehessen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogai gyakorlásának módját a házirend tartalmazza.

31.7A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola vezetősége, a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az tagintézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat tagjainak ülésén, a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus havonta egyszer a diákönkormányzat ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az közösségi nevelés órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Családlátogatás (önállóan, illetve a családsegítő szolgálattal együtt is)
- Egyéni beszélgetés
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Bemutatóóra
- Írásbeli tájékoztató
- Közös programok

- Pályaválasztási tanácsadás
- Kooperatív technikák alkalmazása a szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében
- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás
- Nyilvánosság biztosítása
- Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:
  - gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek,
  - gyámhatóság,
  - szakmai szolgáltató szervezetek,
  - szakszolgálatok,
  - iskola-egészségügy,
  - kulturális és sportszervezetek,
  - civil szervezetek.

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

A pedagógusok közösségét érintő együttműködési formák:

- nevelési értekezletek, megbeszélések,
- továbbképzések, tréningek,
- tanulmányi kirándulások,
- bemutató órák,
- szakmai munkaközösségek megbeszélései
- hospitálások
- pedagógus esetmegbeszélések

Szakmai együttműködés a fenntartóval

- értekezletek, megbeszélések,
- szakmai rendezvények,
- tájékoztató fórumok során.

31.8 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (egyéni munkarend, az Oktatási Hivatal döntése alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.
- Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt a készségtárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, digitális kultúra.
- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a NAT 2020 alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott – közzétételre kerül.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet

Ha a hiányzás mértéke a tanítási évben meghaladja a 250 órát és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga letétele mellett lehetséges.

Ha a tanuló hiányzása adott tanítási évben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatásnak vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatásának feltételeként az iskola igazgatója előírhatja a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az iskola a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamba lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyait, tartalmát, időpontját az igazgató határozza meg, a határozatot írásban megküldi a tanulónak és szüleinek. A határozatról tájékoztatja az érintett szaktanárokat.

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/javító/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből – kérelmére – pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán a vizsgázó, nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy a vizsgán neki felróható okok miatt nem jelenik meg, köteles évet ismételni. A javító vizsga időpontjáról az érintettek gondviselőit az intézmény értesíti.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán legalább elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- neki fel nem róható okokból elkésik, távol marad,
- megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

Pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékokkal be kell vezetni az osztályfőnöknek és az igazgató írja alá.

Az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik, legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon.

31.9 A felvétel és az átvétel szabályai

Az iskola első évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles és iskolaérett gyermek, aki:

- az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy ideiglenesen bejelentett lakásban él,
- illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek, akinek szülei az intézményünket választották.

Túljelentkezés esetén előnyben részesülnek a hátrányos helyzetű tanulók.

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló,

- aki beiskolázási körzetünkbe költözött,
- körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi.

Különleges helyzetű lehet az a tanuló, akinek:

- testvére már az intézménybe jár

A tanköteles korú gyermek beíratása központilag meghatározott időpontban történik. Az iskolai felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a tanuló szülőjét az igazgató írásban tájékoztatja.

Beíratáshoz szükséges dokumentumok:

- Óvodai szakvélemény, iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolás
- A gyermek nevére kiállított személyi azonosító
- A gyermek nevére kiállított lakcímet igazoló hatósági igazolvány

31.10 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések,

forrázás, szénmonoxid mérgezés.

- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- szakkörök,
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó („Egészség hét”/projektnap/témanap) szervezése a tanulók számára

32. Az iskola helyi tanterve

32.1 Óratervek a 2020-as NAT-hoz illeszkedően:

A **helyi tanterv** a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként megalkotott 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet, azaz a 2020-as Nemzeti alaptantervhez illeszkedő tartalmi szabályozók (kerettantervek) alapján készült.

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai, 2020										
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.		
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3		
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3		
Történelem					2	2	2	2		
Állampolgári ismeretek									1	
Hon- és népismeret										
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1		
Környezetismeret			1	1						
Természettudomány					2	2	0	0		
Kémia							1	2		
Fizika							1	2		
Biológia							2	1		
Földrajz							2	1		
Első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3		
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1		
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1		
Dráma és színház										
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1			
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5		
Közösségi nevelés					1	1	1	1		
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28		
Szabadon tervezhető óra		2	2	2	2	1	2	2		2
Összes tervezett óraszám	22	22	22	23	27	27	29	28		2
Összesített óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30		
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30		

A fenntartó egyetértésével úszásoktatást szervezünk az alsó és felső tagozaton tömbösített testnevelésórák keretében valamennyi tagintézményünkben.

Célunk, hogy minden tanuló a 4. és 8. évfolyam végére 18 óra úszásoktatásban részesülhessen.

/Az úszásoktatás időpontja május, június, szeptember vagy október, az időjárás függvényében./

A mindennapos testnevelés keretében 1.- 8. évfolyamon heti 1 testnevelés órát váltunk ki néptánc tanítással a Tiszafüredi KLG Kossuth Lajos Általános Iskolájában.

A 2020-as Nathoz illeszkedő óratervek a szabadon választható órakeretek elosztása után – valamennyi tagintézményben érvényes óratervi háló – 1. és 5.évfolyamokon:

Tiszafüredi KLG Kossuth Lajos Általános Iskolája, Tiszafüredi KLG Nagyiváni Általános Iskolája és Telephelye																			
Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																			
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.				
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1											
Magyar nyelv									2		2		1		1	1			
Irodalom									2	1	2	1	2		2				
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4		4		3	1	3	1			
Történelem									2		2		2		2				
Állampolgári ismeretek																1			
Hon- és népismeret											1								
Etika/hit és erkölestan	1		1		1		1		1		1		1		1				
Környezetismeret					1		1												
Természettudomány									2		2		0		0				
Kémia																1	2		
Fizika																1	2		
Biológia																2	1		
Földrajz																2	1		
Első élő idegen nyelv								2		3		3		3		3			
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1				
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1				
Dráma és színház																		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1						
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1				
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5				
Közösségi nevelés									1		1		1		1				
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28				
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2			
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	27	1	29	1	28	2			
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30				
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30				

Szükség esetén indokolt – a gyermeklétszám alakulása miatt, a tiszaoärsi, nagyiváni általános iskola alsó tagozatán- az osztályok összevonásával történő tanulásszervezés.

Ezekben az intézményekben mérlegeljük a kialakult hagyományt, a gyermekek létszámát, a felmenő rendszerű bevezetéssel érintett osztályok követelményeit.

Az összevonás típusának megválasztásánál a tanulók optimális fejleszthetőségét tekintjük kiindulópontnak.

Az életkorban távolabb álló csoportok; 1. és 3. osztályok, valamint a 2. és 4. osztályok összevonása lehetővé teszi az ú.n. „testvér-szituációban” az egymástól tanulást, a szocializáció sikeres megvalósulását.

Az egymás melletti évfolyamok összevonásának előnye az, hogy a gyermekek készség és képesség szintjei szerint, ú.n. „párhuzamos” óravezetésre nyílik lehetőség. A tantárgyak azonos órarendi elhelyezése a közvetlen és önálló órákon, a képességek szerint tervezett feladatsorok célirányos differenciálásra adnak alkalmat. Ezekben az összevonásokban együtt tanul az 1-2. osztály és a 3-4. osztály.

Részben összevont megoldást választunk, ha az osztályok és a pedagógusok létszáma megengedi. Ez esetben a fő tantárgyakat önálló osztálykeretben, a készségtárgyakat pedig összevontan tanítjuk az évfolyamokon.

Ha az alacsony tanulói létszám megköveteli, akkor az alsó tagozaton összevont 1-4. osztályt szervezünk.

A hatékonyabb nevelő-oktató munka érdekében a fő tantárgyakat 1-2. és 3-4. évfolyamon lehetőség szerint külön tanítjuk.

A 2020-as Nathoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

- https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf
- https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8
- https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok

32.2 A választható tantárgyak, foglalkozások

A tanulók számára biztosítjuk, hogy kötelező tanórai foglalkozások mellett érdeklődésüknek megfelelően szakköri, illetve sportköri foglalkozásokon is részt vehessenek.

32.3 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A tagintézményekben alkalmazható az osztályokon, évfolyamokon belüli csoportos oktatásszervezés, ahol a nevelési-oktatási szakaszoknak megfelelően nem szakrendszerű (alsó tagozat) és szakrendszerű (felső tagozat) oktatás szerint tanulnak a diákok. A csoportbontást a szaktanár által kialakított racionális elvek mentén alkalmazzuk.

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képességalapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

32.4 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tagintézmények pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A következő tanévben szükséges taneszközökről tájékoztatjuk a szülőket.

A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni. A tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy – a tankönyvtámogatás, a tankönyvkölcsönzés, a tankönyv tanórán kívüli elhelyezése – az iskola minden tanulója részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét.

Amennyiben a hivatalos tankönyvjegyzéken a matematika műveltségterület kivételével, bármely tantárgy, műveltségterület vonatkozásában van olyan tankönyv, amelyet az e rendeletben a tartós tankönyvre meghatározott szabályok alapján hagytak jóvá és az ilyen tantárgyhoz vagy műveltségterülethez az iskola tankönyvet rendel, az iskola a tankönyvrendelés során a tartós tankönyvek közül választ.

A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt lehetővé tesszük, hogy azt a szülők megismerjék.

A szülői szervezet az 1–4. évfolyamokra beiratkozott tanulók heti órarendjének összeállításánál – különösen a tankönyvek grammban kifejezett tömegére tekintettel – egyetértési joggal rendelkezik.

32.5 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére a tagintézményekben dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt, figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamatában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az

előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.

- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- A tanulási részképességek fejlesztése: (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.
- Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A beszédkészség a szóbeli szövegek megértésének és alkotásának fejlesztése.

Döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelviség.

Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.

Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása és gyakoroltatása.

Fontos a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Kiemelkedően fontos az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

A figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék fejlesztése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknál a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érését.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során. Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.

E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés,

értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

Ha az alacsony tanulói létszám megköveteli, akkor az alsó tagozaton összevont 1-4. osztályt szervezünk. A hatékonyabb nevelő-oktató munka érdekében a fő tantárgyakat 1-2. és 3-4. évfolyamon külön tanítjuk. /Tiszaörs, Nagyiván/

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek, és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – anevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő közösségi nevelés órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen. Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetenciák
- természettudományos és technikai kompetenciák
- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetenciák
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- a hatékony, önálló tanulás

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének

fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már 1-6. évfolyamon – megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület

sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

32.6A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskoláink minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolai vagy iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Az általános iskolás korú gyermekek már nyitottak és érettek a tánc bizonyos fajtáira. A rendszeresség ebben a korban már a folyamatos fejlődés megalapozását adja. A tánc nemcsak a tehetséges gyermekeknek ajánlott, hanem minden olyan gyermeknek, aki szereti a mozgást, az örömteli közösségi hangulatot.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.
- A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.
- Az alsó tagozaton a küzdősport alapú testnevelés és a tantervi testnevelés csoportbontása évfolyamra vonatkozóan valósul meg homogén csoportalkotás formájában (képesség- és készség alapú csoportszervezés).

A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként január-május hónapjaira írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

32.7 A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)
- Tanulók által készített produktumok vizsgálata
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák – Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretet adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel, oklevéllel, emlékjelvényvel, illetve pénzbeli díjakkal jutalmazhatók. Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye, jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya:

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
Tanév eleji diagnosztizáló	Százalékos kiértékelés Nem osztályozható!	Állapotfelmérés
Félévi szummatív	Százalékos kiértékelés	Összefüggő témakörök egymásra épülésének ellenőrzése
Tanév végi szummatív	Százalékos kiértékelés	Adott tanév beépülése tananyagának
Témakörönkénti, formatív dolgozat	Százalékos kiértékelés	
Témazáró dolgozat	Százalékos kiértékelés	Egy témakör beépülésének kontrollálása
Írásbeli felelet		Rövidebb szakaszteljesítettségének ellenőrzése
Gyűjtőmunka	A munkaközösség által meghatározott módon értékelve	Az önállóság fejlődésének vizsgálata
Órai munka	Pontozásos módszerrel	Napi nyomon követés
Témahét, projekt	A tanórai és a házi felkészülés során végzett tevékenységek osztályozhatók, a kooperatív technikák során alkalmazott módszerek a mértékadóak	A tanuló egyéni és csoportos teljesítményének és tudásának értékelése, csoportban végzett munkában való részvétel, az együttműködés szintjének értékelése.
Írásbeli házi feladat	Az értékelés egyedi módja szerinti módszerrel	Az otthoni gyakorlás ellenőrzése, hibák javítása, szorgalom

Értékelés

Szöveges értékelés

A szöveges, írásbeli értékelésekben jól nyomon követhető az iskola értékelési rendszerének négy alkotóeleme: a tevékenység, a produktum, a feltétel és a kritérium.

Félévkor egyénre szabott fejlődési beszámolót kapnak a tanulók és a szüleik. Az értékelési szempontok összetettek, nem egy-egy tantárgyra, hanem a tanuló egész személyiségére koncentrálnak.

Az értékelési ívek tartalmazzák:

- a tanulást befolyásoló tényezők fejlettségének,
- a tanulási technikák szintjének,
- a kommunikációs és olvasási képességek,
- a számolási és matematikai képességek,
- a művészeti és mozgásos tevékenységek értékelését,
- a gyermek érzelmi életének és társas kapcsolatainak főbb jellemzőit.

A szöveges értékelés arra is lehetőséget kínál, hogy a pozitívumok kiemelésével buzdítsa a tanulókat, sőt, a lehetséges fejlesztési irányt is megmutassa.

Fontos, hogy az integráltan oktatótt, enyhe értelmi fogyatékos tanulók értékelésekor a rájuk vonatkozó, az adott évfolyamon feltüntetett csökkentett vagy módosított követelményrendszer a meghatározó.

32.7.1 Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.
- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés. A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretébentörténő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.

- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyokhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanórától a másikra.

32.7.2 Az írásbeli beszámoltatás formái

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból szintfelmérő dolgozatot íratunk. Az 5. évfolyamon a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében az év eleji szintfelmérő dolgozat anyagát magyar nyelvből és matematikából a negyedik és ötödik évfolyamon tanító szaktanárok együttesen állítják össze. A szintfelmérő dolgozat eredményét felső tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A *témazáró dolgozat* megíratására egy teljes tanórát biztosítunk.

A *kisdolgozatok*, *szódolgozatok* nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

A témazáró dolgozatok megíratásának napját legalább egy héttel korábban be kell jelenteni. Két témazáró dolgozatnál, feladatlapnál több egy tanítási napon nem íratható. Az összeférhetetlenség, harmadik dolgozat megíratása, az előre történő bejelentéssel – naplóban való rögzítéssel – elkerülhető.

Bekövetkező összeférhetetlenség esetén a jogorvoslat első „fóruma” az osztályfőnök, ha közreműködése nem vezetne eredményre, az intézményvezetésnek kell orvosolni a jogsérelmet. Az 2-8. évfolyamos tanulókkal minden osztályzatot, akár szóbeli, akár írásbeli teljesítményt minősít, közölni kell.

A témazáró és egyéb dolgozatokat két héten belül ki kell javítani, jeggyel, vagy jeggyel és írásban is értékelni kell!

Ha a határidő lejártá után sem kapják meg a diákok a kijavított dolgozatot, diákképviselőjük útján értesítik az iskolavezetést. Amíg a diákok vissza nem kapják a kijavított dolgozataikat, addig újabb témazáró nem íratható velük.

A témazáró dolgozatról hiányzó tanuló köteles a dolgozatot a tanár által megjelölt időben – 2héten belül – megírni. Ha ezt nem teszi, elégtelen osztályzatot kaphat.

A témazáró dolgozatok a tanév végéig – a tanulókkal történt megbeszélés – értékelés – vélemény-nyilvánítás után – megőrzendők!

32.7.3 Oktatási eredményvizsgálatok

- „Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztőpedagógus segítségével.
- „Átmenetkor” a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon mérik az alapkészségek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).
- Országos mérések 4.-8. évfolyamon minden tanévben az adott tanév rendje alapján.

32.7.4 A tanulók teljesítményének értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire.

A vonatkozó jogszabályi előírások alapján az alsó tagozaton első évfolyamon és a második évfolyam első félévében szöveges értékelést végzünk, majd az ötfokozatú érdemjegy az osztályozás eszköze. A későbbiekben és a *felső tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

32.7.5 Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

32.7.6 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmi pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

32.8 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

- tanulmányi munka
- sportteljesítmények
- közösségi munka
- kulturális és közéleti tevékenység

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicsérek adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök és a munkaközösségek javaslatára a legkiemelkedőbb – megyei, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a DÖK is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Csoportos jutalmazási formák:

- jutalomkirándulás,
- kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatáshoz).

A magatartási elvárásokat a házirend tartalmazza. Ezen elvárások teljesítése alapján az értékelési szempontok a következők:

Példás

- A házirendet minden körülmények között betartja, és másokkal is betartatja.
- Órai és órán kívüli magatartása kifogástalan.
- A közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.
- Iskolai feladatokat önként vállal, és maradéktalanul teljesít.
- Megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.
- Fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

Jó

- A házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.
- A közösségben a rábízott feladatokat ellátja.
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő.
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli figyelmeztető.

Változó

- A házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.
- A közösség alakításában nincs szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.
- Társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva, tanáraival szemben tiszteletlen.
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb igazgatói figyelmeztetés.

Rossz

- A házirendet nagyon hiányosan tartja be.
- A közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.
- A nevelésére tett erőfeszítéseket rendre elutasítja.
- Társaival szemben durva, goromba.
- Tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.
- Fegyelmi fokozata: igazgatói intés.

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás

- Aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan

és rendben, maximálisan felkészül.

- Tanulmányi munkájában többletfeladatokat végez, részt vesz versenyeken, pályázatokon.
- Az órai munkát érdeklődésével, aktivitásával segíti.

Jó

- A tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többletfeladatokat nem végez.
- Órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.
- Érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

Változó

- Iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.
- Órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat.
- Házi feladatait hiányosan készíti el, felszerelése is többször kifogásolható.
- Gyakran szétszórt, figyelmetlen.

Hanyag

- Tanulmányi munkájában gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- Felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.
- Munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

32.9 A tanulók továbbhaladása

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kel tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja. Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van

elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamisméltésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamisméltésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

32.10 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálását, a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést, a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését, partnerközpontú nevelést.

33. Komplex alprogram

A Komplex Alprogram az 1–4. osztályban és felmenő rendszerben az 5. osztálytól kerül bevezetésre a 2019/2020-es tanévben a Kossuth Lajos Gimnázium Kossuth Lajos Általános Iskolájában.

A Komplex Alprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciók célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszerűen: az eredményes tanulásra.

Alapelvek:

A Komplex Alprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

- 1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alaprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alaprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.

A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő

stratégiájának kialakításában és megvalósításában

- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot! Tudatosan neveljünk „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;

- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő

terheléssel. Alkalmazzuk a DFHT módszerét.

- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.) Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs

technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.

- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek:

A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét a kötelező tanítási órák 20%-ban. A DFHT - differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka. Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSságAI:

A Komplex Alaprogram alprogramjai:

A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, saját élményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával

teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává. Cél **még** az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelje fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés) A művészet-alapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keressztantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan

korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Ráhangelődés

A ráhangelődés biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **10-15 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangelődés megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy közösségi nevelés óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején.

Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

„Te órád”

„Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az intézmény életében már meglévő, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladat

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott **a tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról,

hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot.

A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe.** Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket. Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása.

Az elkészült óraillesztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása.**

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK

A Komplex Alprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).

A Komplex Alprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszámban valósulnak meg.

A Komplex Alprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított. A **DFHT- módszertant alkalmazó órák aránya 20 %.**

Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a *délelőtti* és *délutáni* tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:
DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

34.„EFOP-3.1.5-16-2016-00001: A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” című kiemelt projekt

34.1 A projekt indokoltsága, a főbb tevékenységek, a projekt várható eredményei

A kiemelt projekt megvalósítója: Oktatási Hivatal

A kiemelt projekt megvalósítási ideje: 2017. január 2. – 2021. április 30.

A projekt indokoltsága

A korai iskolaelhagyók számának csökkentése az Európa 2020 Stratégia kulcsindikátora. Hazánk vállalása, hogy 2020-ig 10%-ra csökkenti az arányt. A stratégia célkitűzéseire illeszkedve a kiemelt projekt célja: ágazati, helyi közösségi együttműködések kialakítása által olyan komplex és célzott intézményfejlesztő programok megvalósítása a bevont köznevelési intézményekben, amelyek által csökken az ott tanulók lemorzsolódási

kockázata, hozzásegítik a tanulókat végzettségek, a munkaerőpiacon nélkülözhetetlen és hasznosítható kompetenciák megszerzéséhez, továbbá az Oktatási Hivatal által működtetett területi és helyi szintű pedagógiai szakmai szolgáltató rendszer fejlesztése.

Az alábbi főbb tevékenységek valósulnak meg a projekt során:

- A bevont köznevelési intézmények (óvodák, általános és közép fokú oktatási-nevelési intézmények) komplex támogató fejlesztése, központi támogató koordinációval egyedi és differenciált intézményi fejlesztési programokon keresztül.
- A bevont intézményekben a végzettség nélküli iskolaelhagyással veszélyeztetett tanulók közvetett és közvetlen, célzott támogatása, iskolai és későbbi munkaerőpiaci sikerességéhez szükséges feltételek javítása.
- A köznevelési intézmények hálózatosodásának elősegítése
- Az Oktatási Hivatal által működtetett területi és térségi pedagógiai szakmai szolgáltató és módszertani támogató rendszer fejlesztése, a befogadó oktatási célú fejlesztés érdekében oktatásszervezési intézkedési tervek fejlesztésének elősegítése.

A projekt beavatkozásai a konvergencia régiókra irányulnak, és a 2020-ban elérendő tagállami vállalás által figyelembe vehető korcsoportnak (18-24 év) a jelenleg megfelelő életkori csoportját célozzák.

A projekt várható eredményeként:

- 450 köznevelési intézményben komplex és differenciált alapú intézményfejlesztés révén javul a minőségi neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés;
- a köznevelési intézmények egymástól való tanulása, a köznevelési intézmények partneri kapcsolatai megerősödnek és fejlesztésre kerülnek, jó gyakorlatok adaptálhatóvá válnak;
- a végzettség nélküli iskolaelhagyással veszélyeztetett tanulókhoz kapcsolódó pedagógiai szolgáltatás kínálat fejlődik,
- az Oktatási Hivatal területi és térségi pedagógiai szakmai szolgáltatásai és módszertani kínálata bővül;
- a befogadó nevelés-és oktatásszervezés megteremtéséhez kapcsolódó intézkedések a hozzá kapcsolódó eljárások, képzések modellezhetővé válnak.

(forrás: <https://www.oktatas.hu/kozneveles/projektek/efop315>)

A Pedagógiai Programba beépített konkrét tevékenységek intézményfejlesztési

területenként az érintett indikátorok mentén

Intézményfejlesztési terület	Beépítendő indikátor	Beépítendő konkrét tevékenység
1. Esélyegyenlőség/ méltányos oktatásszervezés	1. Intézményünk nyitott: minden tanuló értékes, a pedagógiai gyakorlatunk tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése a domináns.	Iskolánk anyagi, családi háttérétől, származásától, tehetségétől függetlenül egyformán szívesen fogad minden gyermeket.
	2. Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, kiemelten: a tanulószobai és napközis foglalkozások, a szakkörök és a diákkörök, a szervezett kulturális/szabadidős és szülői programok, könyvtár/informatikai eszközök használata esetében.	Minden tanuló lehetőséget kap rá, hogy részt vegyen iskolán kívüli tevékenységekben.
2. Szervezetfejlesztés	Kiemelt figyelmet fordítunk a belső partnerség kialakítására, és az egymástól tanulás erősítésére.	Kiemelt figyelmet fordítunk a nevelőtestületen, illetve a feladatellátási helyen belül a partneri, szakmai együttműködések, valamint az ezeket támogató gyakorlatok feltárására, rögzítésére (pl. pedagógus esetmegbeszélések, intézményen belüli hospitálások)

3.a Partnerkapcsolatok fejlesztése-családokkal való kapcsolattartás, családok bevonása, ágazati és ágazatközi együttműködések	Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében.	Feladatellátási helyünk rendszeresen (tanévente 2 alkalommal) szervez a családokkal, szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat, családi napokat, melyek megtervezéséért és megvalósításáért az ILMT partnerkapcsolati fejlesztés koordinátora
3.b Partnerkapcsolatok fejlesztése – óvoda-iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola, középiskola-felsőoktatás) átmenet	Kiemelt figyelmet fordítunk az óvoda-iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola) partneri kapcsolatok kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében.	Kiemelt figyelmet fordítunk a sikeres átmenetet elősegítő gyakorlatok, modellek és azok alkalmazásának megismerésére.
4.Módszertani fejlesztés (tématerület)	A tanulási/tanítási folyamatok szervezése és irányítása a hatékonyság, eredményesség és méltányosság szempontjainak együttes figyelembe vételével zajlik.	Hospitálást végez feladatellátási helyünk minden pedagógusa hospitálási terv alapján, feladatellátási helyen belül, évi egy alkalommal. Belső műhelymunka: az aktuális hónapban hospitálást végző kollégával óralátogatás i szempontsor alapján megbeszélés.

Intézményfejlesztési területekhez kapcsolódó konkrét tevékenységek szövegszerű megjelenési helye a Pedagógiai Programban

- **Esélyegyenlőség/ méltányos oktatásszervezés**
  - Intézményünk nyitott: minden tanuló értékes, a pedagógiai gyakorlatunk tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése a domináns. Ezért iskolánk anyagi, családi háttérétől, származásától, tehetségétől függetlenül egyformán szívesen fogad minden gyermeket.
  - A tanulási / tanítási folyamatok szervezése és irányítása a hatékonyság, eredményesség és méltányosság szempontjainak együttes figyelembe vételével zajlik.
  - Feladatellátási helyünkön a hatékony, eredményes és méltányos pedagógiai gyakorlat kialakítását segítő módszertanok adaptációja és intézményi szintű gyakorlata valósul meg. A KAP keretében DFHT (differenciált fejlesztés heterogén csoportban) tanulásszervezést vezettünk be alsó és felső tagozaton egyaránt az eredményesség és méltányosság folyamatos mérésével. Ezt intézményünk minden pedagógusa az általa tanított órák éves óraszámának 20%-ban alkalmazza. A délutáni foglalkozások keretében alprogrami órákat tartunk: testmozgásalapú, művészeti, digitális, logikai, életgyakorlat alprogramok.
  - Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, kiemelten: atanulószobai és napközis foglalkozások, a szakkörök és diákkörök, a szervezet kulturális / szabadidős és szülői programok, könyvár / informatikai eszközök használata esetében. Minden tanuló lehetőséget kap rá, hogy részt vegyen iskolánkívüli tevékenységekben.
- **Szervezetfejlesztés**
  - Kiemelt figyelmet fordítunk a belső partnerség kialakítására és az egymástól tanulás erősítésére, a nevelő testületen illetve a feladatellátási helyen belül a partneri, szakmai együttműködések, valamint az ezeket támogató gyakorlatok feltárására, rögzítésére.
  - A pedagógusok közösségét érintő újszerű együttműködési formák: hospitálások, hospitálások belső műhelymunka keretében történő megbeszélése, pedagógus esetmegbeszélések.
- **a Partnerkapcsolatok fejlesztése - családokkal való kapcsolattartás, családok bevonása, ágazati és ágazatközi együttműködések**
  - Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkal, családokkal való partneri kapcsolat

kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében. Feladatellátási helyünk rendszeresen (tanévente két alkalommal) szervez a családokkal, szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat, családi napokat.

- **Partnerkapcsolatok fejlesztése – óvoda-iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola, középiskola-felsőoktatás) átmenet**
  - Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében. Feladatellátási helyünk rendszeresen (tanévente két alkalommal) szervez a családokkal, szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat, családi napokat.
- **Módszertani fejlesztés (tématerület)**
  - Hospitálást végez intézményünk minden pedagógusa hospitálási terv alapján, intézményen belül évi egy – egy alkalommal
  - Belső műhelymunka: megbeszélést tartunk az aktuális hónapban hospitálást végzőkollégával óralátogatási szempontsor alapján